

ZIENSWIJZE TEGEN HET ONTWERPBESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING ELI LILLY / PROJECT MONDRIAN

Aan:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk
Postbus 589
2220 AN Katwijk

Betreft:

Zienswijze tegen het ontwerpbesluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor het bouwen van een geneesmiddelenfabriek (Eli Lilly/Mondrian) aan de Zonneveldslaan 17 te Valkenburg

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	3
2. Ontvankelijkheid.....	4
3. Feitenrelaas.....	4
4. Juridisch beoordelingskader.....	5
5. Proces en schijn van vooringenomenheid.....	7
6. Bouwrijp maken en besluitvorming.....	9
7. Provinciale Omgevingsverordening Zuid-Holland.....	10
8. Alternatieven.....	14
9. Onvoldoende concrete projectomschrijving.....	15
10. Onvoldoende ruimtelijke onderbouwing van de BOPA door ontbrekende essentiële milieugegevens.....	35
11. Milieueffectrapport en integrale milieubeoordeling.....	38
12. Waterhuishouding, drinkwater en duurzaam watergebruik.....	40
13. Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	42
14. Drinkwaterbelangen.....	44
15. Afvalwater, proceswater en waterzuivering.....	45
16. Lozingen op oppervlaktewater.....	46
17. Farmaceutische microverontreinigingen en medicijnresten.....	47
18. Koelwater en Valkenburgse Meer.....	50
19. Rioolstelsel en afvalwaterinfrastructuur.....	51
20. Bodemkwaliteit en grondwater.....	52
21. Luchtkwaliteit.....	53

22. Gezondheid.....	54
23. Stikstofdepositie en cumulatieve effecten.....	56
24. Nulmetingen en monitoring.....	58
25. Externe veiligheid.....	59
26. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	60
27. Brandveiligheid en calamiteiten.....	61
28. Geur.....	62
29. Geluid.....	63
30. Verkeer en bereikbaarheid.....	64
31. Parkeren en logistiek.....	65
32. Natuur en Natura 2000.....	67
33. Beschermde soorten.....	67
34. Landschap en ruimtelijke kwaliteit.....	69
35. Cultuurhistorie en de Neder-Germaanse Limes.....	70
36. Klimaatadaptatie.....	71
37. Duurzaamheid, energievoorziening en toekomstige energie-infrastructuur.....	73
38. Onduidelijkheid over de toekomstige ontwikkeling van de overige gronden binnen Zijlhoek-De Woerd.....	75
39. Toekomstige uitbreidingen en representatieve maximale bedrijfssituatie.....	77
40. De Seveso-beoordeling is gebaseerd op de huidige uitgangspunten en dient bij toekomstige wijzigingen opnieuw te worden beoordeeld.....	78
41. Uitvoerbaarheid van het project.....	79
42. Financiële uitvoerbaarheid.....	81
43. Cumulatieve effecten.....	82
44. Toekomstige woonwijk Valkenhorst.....	83
45. Zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb)	84
46. Motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb)	85
47. Evenwichtige toedeling van functies aan locaties.....	86
48. Conclusie.....	87
49. Verzoek.....	89
50. Slotopmerking.....	90

Bijlage: handtekeningenlijsten

1. Inleiding

Hierbij dienen ondergetekenden een zienswijze in tegen het ontwerpbesluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor de realisatie van een farmaceutische productiefaciliteit van Eli Lilly Nederland B.V. (Project Mondrian) aan de Zonneveldslaan 17 te Valkenburg.

Ondergetekenden zijn direct belanghebbenden. Zij wonen in de directe omgeving van het projectgebied dan wel worden anderszins rechtstreeks geraakt door de gevolgen van het voorgenomen project voor hun woon- en leefomgeving, gezondheid, veiligheid, natuur, waterhuishouding, recreatie en de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Valkenburg, Valkenhorst en de gemeente Katwijk.

Deze zienswijze is opgesteld naar aanleiding van het ontwerpbesluit, de ruimtelijke onderbouwing, de ter inzage gelegde onderzoeken, het addendum, de daarbij behorende adviezen en alle overige documenten die onderdeel uitmaken van het dossier.

Ondergetekenden hebben principiële bezwaren tegen de vestiging van een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit op deze locatie.

Naar de mening van ondergetekenden is het ontwerpbesluit onvoldoende zorgvuldig voorbereid, op essentiële onderdelen onvoldoende gemotiveerd en gebaseerd op onderzoeken die op meerdere punten nog onvolledig zijn. Hierdoor is niet aangetoond dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in de Omgevingswet.

Daarnaast bevat het ontwerpbesluit op meerdere essentiële onderdelen slechts voorlopige aannames, globale beschrijvingen, nog uit te werken maatregelen en verwijzingen naar toekomstige vergunningprocedures. Tegelijkertijd trekt het college reeds de verstrekkende conclusie dat sprake is van een ruimtelijk aanvaardbare en uitvoerbare ontwikkeling.

Die conclusie is naar het oordeel van ondergetekenden prematuur en wordt niet gedragen door de thans ter inzage gelegde stukken.

Ondergetekenden zijn daarnaast van mening dat onvoldoende is aangetoond dat:

- de milieugevolgen volledig inzichtelijk zijn;
- de gevolgen voor water, natuur en gezondheid voldoende zijn onderzocht;
- de gevolgen voor de drinkwatervoorziening voldoende zijn beoordeeld;
- de gevolgen voor de elektriciteitsvoorziening en de netcapaciteit voldoende zijn onderzocht;
- de veiligheid van omwonenden en toekomstige bewoners voldoende is gewaarborgd;
- de ontwikkeling voldoet aan alle toepasselijke provinciale instructieregels;
- de uitvoerbaarheid van het project voldoende vaststaat;
- de gevolgen voor de toekomstige woonwijk Valkenhorst integraal zijn beoordeeld;
- de belangen van huidige en toekomstige inwoners voldoende zijn meegewogen.

Deze zienswijze strekt er daarom primair toe het ontwerpbesluit niet vast te stellen en de aangevraagde vergunning te weigeren.

Subsidiair verzoeken ondergetekenden het ontwerpbesluit niet vast te stellen zolang de nog noodzakelijke onderzoeken, uitwerkingen en beoordelingsstappen niet zijn afgerond en de beschikbare informatie naar het oordeel van ondergetekenden nog onvoldoende inzicht biedt om de aanvraag en de gevolgen daarvan volledig en zorgvuldig te kunnen beoordelen.

2. Ontvankelijkheid

Deze zienswijze wordt tijdig ingediend gedurende de wettelijke termijn van terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

Ondergetekenden zijn belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

De gevolgen van het voorgenomen project strekken zich uit tot een aanzienlijk groter gebied dan uitsluitend het projectterrein. En strekt zich uit tot onder meer:

- de directe woonomgeving;
- de leefkwaliteit;
- de volksgezondheid;
- de verkeerssituatie;
- de externe veiligheid;
- de drinkwatervoorziening;
- de waterkwaliteit;
- de beschikbare capaciteit van het drinkwater;
- de beschikbare capaciteit van het elektriciteitsnet;
- het Valkenburgse Meer;
- de Oude Rijn;
- de toekomstige woonwijk Valkenhorst;
- natuur- en recreatiegebieden;
- toekomstige generaties inwoners van Katwijk.

De belangen van ondergetekenden worden hierdoor rechtstreeks geraakt.

3. Feitenrelaas

Op 3 april 2026 heeft Eli Lilly Nederland B.V. een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) ten behoeve van de realisatie van een farmaceutische productiefaciliteit aan de Zonneveldslaan 17 te Valkenburg (Project Mondrian).

Het project voorziet in een omvangrijke farmaceutische productielocatie met bedrijfsgebouwen, logistieke voorzieningen, technische installaties, parkeerfaciliteiten, waterhuishoudkundige voorzieningen en overige bijbehorende werken.

De aanvraag wijkt af van het geldende omgevingsplan en kan uitsluitend worden toegestaan indien het bevoegd gezag motiveert dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en dat alle relevante belangen zorgvuldig zijn afgewogen.

Uit de ter inzage gelegde stukken volgt dat op meerdere essentiële onderdelen nog onderzoeken, nadere uitwerkingen, vergunningen en bestuurlijke besluiten noodzakelijk zijn voordat de inrichting daadwerkelijk kan worden gerealiseerd en in gebruik kan worden genomen.

Juist deze onderdelen, waarvoor de beschikbare informatie naar de mening van ondergetekenden nog onvoldoende inzicht biedt, hebben betrekking op onderwerpen die essentieel zijn voor de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project, waaronder:

- de definitieve bedrijfsactiviteiten;
- de definitieve situering en inrichting van het terrein staat nog niet vast;
- installaties;
- energieverbruik;
- waterverbruik;
- afvalwater;
- proceswater;
- lozingen;
- waterzuivering;
- externe veiligheid;
- gezondheidsaspecten;
- het bedrijfsnoodplan;
- bluswatervoorzieningen;
- uitvoerbaarheid.

Juist daarom bestaat ernstige twijfel of op dit moment kan worden geconcludeerd dat sprake is van een zorgvuldig voorbereide vergunning.

4. Juridisch beoordelingskader

Bij de voorbereiding van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit dient het bevoegd gezag alle relevante feiten, omstandigheden en belangen volledig en zorgvuldig te onderzoeken.

Bij de beoordeling van de aanvraag dient het college onder meer toepassing te geven aan:

- de Omgevingswet;
- het Omgevingsbesluit;
- het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- de Algemene wet bestuursrecht;
- de Omgevingsverordening Zuid-Holland;
- de Energiewet
- de Europese Kaderrichtlijn Water;
- het Europese voorzorgsbeginsel
- de Drinkwaterwet
- de Habitatrichtlijn;
- de Vogelrichtlijn;
- het Verdrag van Aarhus;
- de Wet Vervoer gevaarlijke stoffen, incl. besluit vervoer gevaarlijke stoffen
- de eisen van de ADR
- de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Daarbij gelden onder meer:

- het zorgvuldigheidsbeginsel;
- het motiveringsbeginsel;
- het evenredigheidsbeginsel;
- het rechtszekerheidsbeginsel;
- het verbod van vooringenomenheid;
- het beginsel van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Het besluit dient te berusten op een kenbare en draagkrachtige motivering. Het bevoegd gezag dient de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project zelfstandig en volledig te beoordelen op basis van de bij de besluitvorming beschikbare gegevens. Essentiële onderdelen van die beoordeling mogen niet worden doorgeschoven naar latere vergunningprocedures indien daardoor niet kan worden vastgesteld dat het project uitvoerbaar en ruimtelijk aanvaardbaar is.

In het bijzonder moet vóór vergunningverlening voldoende vaststaan:

- welke activiteiten daadwerkelijk zullen plaatsvinden;
- welke installaties en stoffen zullen worden gebruikt;
- welke milieugevolgen het totale project heeft;
- of de noodzakelijke mitigerende maatregelen technisch uitvoerbaar zijn;
- of die maatregelen juridisch zijn geborgd;
- of het project als geheel ruimtelijk aanvaardbaar is.

Wanneer onvoldoende zekerheid bestaat over essentiële milieugevolgen of over de uitvoerbaarheid van het project, kan de vergunning niet worden gebaseerd op toekomstige onderzoeken waarvan de uitkomst nog onbekend is.

Het doorschuiven van essentiële keuzes naar latere vergunningprocedures verdraagt zich niet met de vereiste zorgvuldige voorbereiding indien zonder die informatie niet kan worden vastgesteld dat het project daadwerkelijk uitvoerbaar en aanvaardbaar is.

5. Proces en schijn van vooringenomenheid

Ondergetekenden maken zich ernstige zorgen over de wijze waarop de informatievoorziening richting omwonenden gedurende de vergunningprocedure heeft plaatsgevonden.

Een zorgvuldige besluitvormingsprocedure vereist dat belanghebbenden tijdig, volledig en op gelijke wijze worden geïnformeerd, zodat zij daadwerkelijk gebruik kunnen maken van hun wettelijke rechten, waaronder het indienen van zienswijzen. Dit geldt in het bijzonder voor een project met de omvang, ruimtelijke impact en maatschappelijke betekenis van de voorgenomen vestiging van de farmaceutische productiefaciliteit van Eli Lilly.

Gedurende de periode waarin de ontwerpvergunning ter inzage lag en belanghebbenden nog zienswijzen konden indienen, werd op verschillende plaatsen reeds gecommuniceerd alsof de vestiging van Eli Lilly in Katwijk feitelijk al vaststond. Zowel vanuit de initiatiefnemer als vanuit de gemeente werd gesproken over de komst van Eli Lilly naar Katwijk, terwijl de wettelijke besluitvormingsprocedure nog niet was afgerond en het college nog geen definitief besluit had genomen.

Ondergetekenden begrijpen dat zowel een gemeente als een initiatiefnemer zich voorbereiden op een mogelijke toekomstige ontwikkeling. Niettemin dient gedurende een lopende vergunningprocedure te worden voorkomen dat bij inwoners de indruk ontstaat dat de uitkomst van de besluitvorming reeds vaststaat voordat alle ingediende zienswijzen zorgvuldig zijn beoordeeld.

Daarnaast constateren ondergetekenden dat Eli Lilly reeds personeel werft via Eli Lilly Careers voor de beoogde productielocatie in Katwijk. Hoewel een dergelijke voorbereiding op zichzelf begrijpelijk kan zijn, kan dit bij omwonenden de indruk wekken dat vergunningverlening reeds als waarschijnlijk wordt beschouwd, terwijl de wettelijke besluitvorming nog niet is afgerond.

Deze indruk wordt versterkt door de wijze waarop de informatievoorziening richting omwonenden heeft plaatsgevonden.

Zo ontvingen bewoners van de wijk 't Duyfrak eerst op **29 mei 2026** een uitnodiging voor de derde informatieavond Gebiedsontwikkeling Zijlhoek-De Woerd en ontwikkeling Eli Lilly.

Op deze brief staat echter als verzenddatum 12 mei 2026 vermeld.

Daarnaast is tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van **21 mei 2026** door de heer Van der Plas (VVD) gevraagd of de bewoners van 't Duyfrak reeds over de ontwikkeling waren geïnformeerd. Op deze vraag is 'nee' geantwoord door de inspreker.

Hierdoor ontstaat een schijnbare tegenstrijdigheid tussen de op de brief vermelde verzenddatum en de tijdens de openbare raadsvergadering verstrekte informatie.

Ondergetekenden zijn van mening dat deze tegenstrijdigheid nadere uitleg van het college verlangt, omdat voor inwoners controleerbaar moet zijn wanneer zij daadwerkelijk over een ontwikkeling zijn geïnformeerd en op welke wijze zij in staat zijn gesteld tijdig aan de besluitvorming deel te nemen.

Daarnaast is voor ondergetekenden niet inzichtelijk:

- welke groepen omwonenden als direct belanghebbenden zijn aangemerkt;
- welke bewoners zijn geïnformeerd;
- op welke data deze informatie is verstrekt;
- op welke wijze de informatie is verspreid;
- welke bewoners per brief zijn geïnformeerd;
- welke bewoners op andere wijze zijn geïnformeerd;
- welke informatie tijdens de verschillende informatiebijeenkomsten beschikbaar was;
- op welk moment de gemeente beschikte over de informatie die tijdens die bijeenkomsten is gedeeld.

Een transparante, controleerbare en tijdige informatievoorziening is van groot belang. Alleen dan kan worden gewaarborgd dat inwoners daadwerkelijk in staat zijn hun rechten uit te oefenen en op een gelijkwaardige wijze aan de besluitvorming deel te nemen.

Artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid vervult. Dit beginsel strekt niet alleen tot het voorkomen van daadwerkelijke vooringenomenheid, maar ook tot het waarborgen van het vertrouwen dat besluitvorming op objectieve en onbevooroordeelde wijze plaatsvindt.

Ondergetekenden stellen uitdrukkelijk niet dat artikel 2:4 Awb is geschonden.

Wel zijn ondergetekenden van mening dat de hiervoor beschreven omstandigheden – gezien in onderlinge samenhang met de publieke communicatie over de komst van Eli Lilly, de reeds uitgevoerde voorbereidende werkzaamheden en de overige communicatie gedurende de vergunningprocedure – bij inwoners de objectief gerechtvaardigde schijn kunnen wekken dat de besluitvorming reeds een bepaalde richting had gekregen voordat de wettelijke zienswijzeprocedure volledig was doorlopen.

Juist daarom achten ondergetekenden het van belang dat het college expliciet uiteenzet op welke wijze gedurende de gehele procedure de vereiste bestuurlijke openheid, transparantie en onbevooroordeelde besluitvorming zijn gewaarborgd.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- wanneer welke groepen omwonenden voor het eerst over de voorgenomen vestiging van Eli Lilly zijn geïnformeerd;
- welke selectiecriteria daarbij zijn gehanteerd;
- op welke wijze deze informatie is verstrekt;
- Het college wordt verzocht te verduidelijken of de op de brief vermelde verzenddatum van 12 mei 2026 overeenkomt met de feitelijke verzenddatum. Indien daarvan sprake is, verzoeken ondergetekenden toe te lichten hoe dit zich verhoudt tot de beantwoording tijdens de openbare raadsvergadering van 21 mei 2026, waarin is aangegeven dat de bewoners van 't Duyfrak op dat moment nog niet waren geïnformeerd.
- op welke wijze wordt gewaarborgd dat alle ingediende zienswijzen volledig objectief en onbevooroordeeld worden beoordeeld;
- dat het college zich nog niet op een definitief inhoudelijk standpunt heeft vastgelegd;
- dat wijziging van het ontwerpbesluit dan wel weigering van de vergunning nog daadwerkelijk tot de mogelijkheden behoort indien de ingediende zienswijzen daartoe aanleiding geven.

6. Bouwrijp maken en besluitvorming

Ondergetekenden constateren dat reeds geruime tijd werkzaamheden plaatsvinden binnen het projectgebied en dat gronden bouwrijp worden gemaakt.

Bij inwoners bestaat hierdoor de indruk dat reeds onomkeerbare stappen zijn gezet voordat de besluitvorming over de omgevingsvergunning volledig is afgerond.

Daarbij rijzen onder meer de volgende vragen.

- Welke werkzaamheden zijn reeds uitgevoerd?
- Op basis van welke besluiten zijn deze werkzaamheden toegestaan?
- Welke werkzaamheden houden rechtstreeks verband met de voorgenomen vestiging van Eli Lilly?
- Op welke wijze wordt voorkomen dat reeds uitgevoerde werkzaamheden de objectieve besluitvorming beïnvloeden?
- Is het college van oordeel dat nog daadwerkelijk ruimte bestaat om de vergunning te weigeren indien uit de zienswijzen of nader onderzoek blijkt dat de aanvraag niet voldoet aan de wettelijke eisen?
- In hoeverre kunnen reeds verrichte investeringen en uitgevoerde werkzaamheden ertoe leiden dat feitelijk druk ontstaat om de vergunning alsnog te verlenen?

Ondergetekenden verzoeken het college deze vragen gemotiveerd te beantwoorden.

Voorts verzoeken ondergetekenden inzichtelijk te maken vanaf welk moment gemeente, provincie, Rijksvastgoedbedrijf en overige betrokken overheden bekend waren met de voorgenomen vestiging van Eli Lilly en op welke momenten hierover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt.

Een transparant inzicht in het besluitvormingsproces is noodzakelijk om het vertrouwen in een onafhankelijke en onbevooroordeelde vergunningverlening te waarborgen.

Hoewel ondergetekenden niet stellen dat het bouwrijp maken als zodanig onrechtmatig is, zijn zij van mening dat de combinatie van reeds uitgevoerde werkzaamheden, de publieke communicatie over de komst van Eli Lilly en de lopende vergunningprocedure bij omwonenden de indruk kan wekken dat reeds vooruitgelopen wordt op een positieve besluitvorming. Het college wordt daarom verzocht expliciet uiteen te zetten op welke wijze is gewaarborgd dat deze omstandigheden geen invloed hebben op de objectieve beoordeling van de aanvraag.

7. Provinciale Omgevingsverordening Zuid-Holland

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de voorgenomen buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna BOPA) voldoet aan de bindende instructieregels van de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Uit het ontwerpbesluit volgt dat op het projectgebied meerdere provinciale gebiedsaanduidingen en beschermingsregimes van toepassing zijn. Het betreft onder meer gronden die zijn aangeduid als:

- glastuinbouwgebied;
- buitengebied;
- gedeeltelijk groene buffer;
- locatie voor windenergie;
- verwachtingenzone van de Neder-Germaanse Limes;
- regionale wateren;
- regionale waterkering.

Deze gebiedsaanduidingen zijn niet uitsluitend beleidsmatig van aard, maar zijn gebaseerd op bindende provinciale instructieregels waarmee het college bij de beoordeling van een aanvraag om een BOPA rekening dient te houden.

Ondergetekenden wijzen er in dit verband op dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraken van 24 juni 2026 (ECLI:NL:RVS:2026:3406 en ECLI:NL:RVS:2026:3652) het beoordelingskader voor de BOPA nader heeft uiteengezet. Uit deze uitspraken volgt dat het college de aanvraag dient te toetsen aan de toepasselijke beoordelingsregels, waaronder de doorwerkende provinciale instructieregels, en dat de besluitvorming dient te berusten op een zorgvuldige en kenbare afweging met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Juist daarom rust op het college de verplichting om per toepasselijke provinciale instructieregel inzichtelijk en controleerbaar te motiveren waarom de voorgenomen ontwikkeling daarmee verenigbaar is. Naar de mening van ondergetekenden is een dergelijke toets op meerdere wezenlijke onderdelen onvoldoende inzichtelijk gemaakt.

Glastuinbouwgebied

Ten aanzien van het glastuinbouwgebied vermeldt het ontwerpbesluit dat afwijking slechts mogelijk is indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang én redelijkerwijs geen alternatief beschikbaar is.

De verdere motivering beperkt zich echter grotendeels tot de constatering dat de ontwikkeling past binnen een aangewezen grote buiten stedelijke bouwlocatie voor bedrijven. Daarmee is naar de mening van ondergetekenden nog niet aangetoond dat aan de provinciale uitzonderingsvoorwaarden is voldaan.

In het bijzonder is de motivering op dit punt naar de mening van ondergetekenden onvoldoende kenbaar:

- welk concrete zwaarwegende algemene belang met vestiging op juist deze locatie wordt gediend;
- waarom dit belang zwaarder weegt dan het provinciale belang van bescherming van het glastuinbouwgebied;
- welke alternatieve locaties daadwerkelijk zijn onderzocht;
- welke selectiecriteria daarbij zijn gehanteerd;
- waarom bestaande bedrijventerreinen of andere locaties niet geschikt zijn bevonden;
- waarom juist deze locatie noodzakelijk wordt geacht voor de voorgenomen ontwikkeling;
- op welke onderzoeken de conclusie is gebaseerd dat redelijkerwijs geen alternatief beschikbaar is.

De enkele omstandigheid dat de locatie tevens is aangewezen als grote buiten stedelijke bouwlocatie voor bedrijven betekent naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer dat daarmee tevens is voldaan aan de voorwaarden waaronder van de bescherming van het glastuinbouwgebied kan worden afgeweken.

Groene buffer, ruimtelijke kwaliteit en Valkenburgse Meer

Ook ten aanzien van de provinciale regels voor de groene buffer en de ruimtelijke kwaliteit achten ondergetekenden de motivering ontoereikend.

Het ontwerpbesluit verwijst in hoofdzaak naar een beplantingsstrook van circa twintig meter, het aanbrengen van groen en het zoveel mogelijk uit het zicht plaatsen van bebouwing, parkeren en logistieke voorzieningen. Daarmee wordt echter niet inzichtelijk gemaakt dat de bufferfunctie en de ruimtelijke kwaliteit daadwerkelijk behouden blijven.

Dit klemmt temeer nu de ontwikkeling direct grenst aan het Valkenburgse Meer, een gebied met belangrijke recreatieve, landschappelijke en maatschappelijke waarden en een belangrijke functie voor recreatie, verblijf, de toekomstige woonomgeving van Valkenhorst en huidige

woonomgeving van omliggende wijken zoals 't Duyfrak, Valkenburg dorp en Nieuw-Rhijngeest Zuid/De Werf te Oegstgeest.

Naar de mening van ondergetekenden is een kenbare beoordeling van onder meer de volgende aspecten onvoldoende inzichtelijk gemaakt:

- de omvang van de aantasting van de groene buffer;
- de gevolgen voor de bufferfunctie en het contrast tussen stedelijk gebied en buitengebied;
- de zichtbaarheid van de bebouwing, installaties en logistieke voorzieningen vanaf het Valkenburgse Meer;
- de gevolgen voor de beleving van het open landschap en de landschappelijke overgang tussen bedrijventerrein, recreatiegebied en toekomstige woonwijk.
- de gevolgen voor de landschappelijke kwaliteit en recreatieve beleving;
- de gevolgen voor de huidige woonomgeving
- de gevolgen voor de toekomstige woonomgeving van Valkenhorst;
- de vraag waarom juist deze locatie uit ruimtelijk oogpunt de meest geschikte locatie is;
- welke alternatieve locaties vanuit ruimtelijk oogpunt zijn onderzocht en waarom deze zijn afgevalen.

Ondergetekenden zijn van mening dat hierdoor onvoldoende inzichtelijk is gemaakt dat de ontwikkeling verenigbaar is met de provinciale instructieregels inzake de groene buffer en de ruimtelijke kwaliteit.

Neder-Germaanse Limes

Ook ten aanzien van de verwachtingenzone van de Neder-Germaanse Limes roept het ontwerpbesluit vragen op.

Daaruit blijkt dat belangrijke onderdelen van het beoordelingskader, waaronder het transformatiekader, een hydrologisch model, een grondwatereffectstudie en een Heritage Impact Assessment, nog moeten worden opgesteld of uitgewerkt.

Juist nu uit de beschikbare stukken blijkt dat op dit punt nog nadere onderzoeken noodzakelijk zijn, kan naar de mening van ondergetekenden niet worden vastgesteld dat aan de provinciale instructieregels inzake cultureel erfgoed wordt voldaan.

Naar de mening van ondergetekenden is daarmee onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat reeds ten tijde van de vergunningverlening kan worden vastgesteld dat de provinciale erfgoedwaarden voldoende worden beschermd. Het ontwerpbesluit lijkt op dit punt mede te steunen op toekomstige onderzoeken en nog vast te stellen beoordelingskaders.

Windenergie

Ten aanzien van de provinciale aanwijzing voor windenergie volstaat het ontwerpbesluit met de constatering dat de voorgenomen ontwikkeling zelf geen windturbines omvat.

Daarmee wordt naar de mening van ondergetekenden echter niet inzichtelijk gemaakt:

- of de ontwikkeling toekomstige verwezenlijking van de provinciale windenergiefunctie kan beperken;
- of de bebouwing gevolgen heeft voor veiligheidsafstanden of plaatsingsmogelijkheden;
- hoe deze gebiedsaanwijzing bij de besluitvorming is betrokken.

Regionale wateren en regionale waterkering

Ook voor de regionale wateren en de regionale waterkering bevat het ontwerpbesluit voornamelijk conclusies, terwijl onvoldoende inzichtelijk wordt gemaakt:

- welke onderdelen van het project binnen de beschermingszones liggen;
- welke concrete beoordeling heeft plaatsgevonden;
- op welke onderzoeken en adviezen deze conclusies zijn gebaseerd;
- hoe is verzekerd dat de belangen van waterbeheer en waterveiligheid blijvend worden gewaarborgd.

Conclusie

Ondergetekenden zijn van mening dat uit het ontwerpbesluit niet blijkt dat de voorgenomen BOPA volledig, kenbaar en controleerbaar is getoetst aan de toepasselijke provinciale instructieregels.

Met name ten aanzien van het glastuinbouwgebied, de groene buffer, de ruimtelijke kwaliteit, de landschappelijke en recreatieve waarden van het Valkenburgse Meer, de verwachtingenzone van de Neder-Germaanse Limes, de windenergielocatie en de regionale waterbelangen is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende inzichtelijk gemotiveerd waarom aan de toepasselijke voorwaarden van de Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt voldaan.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom per toepasselijke provinciale instructieregel expliciet inzichtelijk te maken:

- welke bepaling van de Omgevingsverordening Zuid-Holland van toepassing is;
- of sprake is van een hoofdregel dan wel een uitzonderingsbepaling;
- waarom aan alle voorwaarden van die bepaling wordt voldaan;
- op welke onderzoeken en adviezen deze conclusie is gebaseerd;
- welke alternatieve locaties zijn onderzocht;
- waarom deze alternatieven zijn afgefallen;
- waarom vestiging op deze locatie noodzakelijk wordt geacht.

Zolang een dergelijke toets onvoldoende kenbaar en controleerbaar is, is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende aangetoond dat de gevraagde BOPA verenigbaar is met de bindende regels van de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Ondergetekenden wijzen erop dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 24 juni 2026 (ECLI:NL:RVS:2026:3406) heeft bevestigd dat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet worden geweigerd indien deze in strijd is met een toepasselijke provinciale instructieregel. Op grond van artikel 8.0b, tweede lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan een omgevingsvergunning voor een BOPA in dat geval niet worden verleend.

8. Alternatieven

Naar de mening van ondergetekenden vereist een zorgvuldige besluitvorming in dit geval dat niet uitsluitend wordt beoordeeld of de gekozen locatie geschikt kan worden gemaakt, maar tevens kenbaar wordt gemotiveerd waarom redelijkerwijs geen alternatieve locaties beschikbaar zijn die aanzienlijk minder nadelige gevolgen hebben voor mens, milieu en de fysieke leefomgeving. Dit geldt temeer nu de Omgevingsverordening Zuid-Holland voor onderdelen van het project verlangt dat wordt gemotiveerd waarom geen redelijk alternatief voorhanden is.

Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende van een navolgbaar alternatievenonderzoek.

Zo blijkt niet of daadwerkelijk onderzoek is verricht naar:

- alternatieve locaties;
- bestaande bedrijventerreinen;
- hergebruik van bestaande bedrijfsbebouwing;
- een kleiner ruimtebeslag;
- alternatieve situering op de kavel;
- gefaseerde ontwikkeling;
- alternatieve productiecapaciteiten;
- alternatieve lozingsroutes;
- alternatieve ontsluitingsconcepten.

Evenmin blijkt waarom locaties waar reeds zware industrie aanwezig is niet geschikt zouden zijn voor een farmaceutische productiefaciliteit van deze omvang.

Daarbij komt dat de beoogde locatie deels is gelegen binnen de bufferzone van het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, grenst aan recreatiegebied, waardevolle wateren, waterwingebieden, Natura 2000 gebieden, huidige woonwijken 't Duyfrak, Valkenburg dorp, Nieuw-Rhijngest Zuid/De Werf te Oegstgeest en de toekomstige woonwijk Valkenhorst. Juist daarom had een bijzonder zorgvuldige vergelijking met alternatieve locaties voor de hand gelegen.

De enkele economische wens om deze fabrikant op deze locatie te vestigen is onvoldoende om te concluderen dat redelijkerwijs geen alternatieven beschikbaar zijn.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te maken:

- welke alternatieve locaties daadwerkelijk zijn onderzocht;
- welke selectiecriteria daarbij zijn toegepast;
- waarom andere bedrijventerreinen zijn afgevalen;
- waarom juist deze locatie planologisch noodzakelijk wordt geacht.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden expliciet te beantwoorden of de nabijheid van de Oude Rijn, de aanwezigheid van oppervlaktewater en de mogelijkheid van toekomstige lozingen op oppervlaktewater een rol hebben gespeeld bij de uiteindelijke locatiekeuze.

De vraag wordt uitsluitend gesteld om volledige transparantie te verkrijgen over de afweging die aan de locatiekeuze ten grondslag heeft gelegen.

Voor zover een alternatievenonderzoek is opgenomen in onderliggende rapportages of andere stukken, verzoeken ondergetekenden het college de essentie daarvan zelfstandig en kenbaar in de besluitvorming te betrekken. Een algemene verwijzing naar omvangrijke bijlagen volstaat naar hun mening niet.

9. Onvoldoende concrete projectomschrijving

9.1 Bedrijfsactiviteiten

Een fundamenteel gebrek van het ontwerpbesluit is dat ten tijde van de besluitvorming nog niet alle bedrijfsactiviteiten en installaties definitief bekend zijn.

In de "Notitie MBA-onderzoek" wordt uitdrukkelijk vermeld dat op dit moment in het proces nog niet alle bedrijfsactiviteiten en met name de installaties bekend zijn en dat deze informatie in een latere fase zal worden geactualiseerd.

In het document ***Notitie_milieu_belastende_activiteiten_(Geanonimiseerd)*** staan onderstaande letterlijke citaten:

“Op dit moment in het proces zijn nog niet alle bedrijfsactiviteiten en met name de installaties bekend. Deze notitie zal bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning onderdeel milieu worden geactualiseerd.”

Verder staat in dezelfde notitie:

“Voor de toekomstige activiteiten van Eli Lilly wordt in een later stadium een omgevingsvergunning onderdeel milieu aangevraagd. Op basis van de informatie die nu beschikbaar is, is een inventarisatie van de milieubelastende activiteiten uitgevoerd. Niet voor alle activiteiten is alles nu al bekend.”

Verder staat in dezelfde notitie:

“Van de eerste twee activiteiten is nu nog niet bekend of hier sprake van is. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit wordt ook rekening gehouden met deze activiteiten.”

Verder staat in dezelfde notitie:

"Energiegebruik: Onbekend."

Verder staat in dezelfde notitie:

"Niet voor alle activiteiten is alles nu al bekend."

Een BOPA moet worden beoordeeld op basis van een voldoende concreet omschreven project. Het bevoegd gezag moet kunnen beoordelen welke ruimtelijke gevolgen de aangevraagde activiteit heeft.

Uit deze passages blijkt dat de initiatiefnemer zelf erkent dat op het moment van de aanvraag nog niet alle bedrijfsactiviteiten en met name de installaties bekend zijn. Eveneens wordt erkend dat de notitie bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu zal worden geactualiseerd. Naar de mening van ondergetekenden volgt hieruit dat de feitelijke invulling van de inrichting op essentiële onderdelen nog niet definitief is vastgesteld.

Dit beeld wordt bevestigd doordat ook voor verschillende andere aspecten, waaronder wateractiviteiten, energiegebruik en onderdelen van de milieubelastende activiteiten, in de ter inzage gelegde stukken nog wordt verwezen naar nadere uitwerking, aanvullende vergunningprocedures of toekomstige beoordelingen.

Eli Lilly breidt haar activiteiten de laatste jaren sterk uit door overnames van bedrijven met complexe biologische geneesmiddelen, vaccins, gentherapieën en geavanceerde productietechnologieën.

Een vergunning en de milieubeoordeling moeten daarom voldoende robuust zijn om de aangevraagde activiteiten zorgvuldig te beoordelen en dienen te berusten op een voldoende concrete en volledige beschrijving van de aangevraagde bedrijfsactiviteiten.

Eli Lilly profileert zich wereldwijd nadrukkelijk als een onderneming die investeert in open innovatie en samenwerking met universiteiten, start-ups en andere biotechbedrijven. Zo heeft Eli Lilly het programma Gateway Labs opgezet: innovatiehubs waarin jonge biotechbedrijven gebruikmaken van laboratoriumfaciliteiten, wetenschappelijke ondersteuning en samenwerking met onderzoekers van Eli Lilly. Deze innovatiehubs zijn gericht op het gezamenlijk ontwikkelen, testen en versnellen van nieuwe geneesmiddelen en technologieën. Zij vertonen kenmerken die vergelijkbaar zijn met een *living lab* of *field lab*, waarin onderzoek, innovatie en praktijktoepassing nauw met elkaar zijn verweven.

Ondergetekenden stellen niet dat de voorgenomen vestiging in Valkenburg een living lab of field lab zal worden. Wel constateren zij dat Eli Lilly internationaal een bedrijfsstrategie hanteert waarin innovatie, samenwerking en de ontwikkeling van nieuwe technologieën een centrale plaats innemen.

Juist daarom achten ondergetekenden het van belang dat het bevoegd gezag ondubbelzinnig motiveert welke activiteiten wel en welke activiteiten niet onder de aangevraagde omgevingsvergunning vallen. Uit het ontwerpbesluit blijkt niet dat toekomstige onderzoeks-, ontwikkelings- of samenwerkingsactiviteiten, voor zover deze een ander ruimtelijk of milieukundig karakter hebben dan de aangevraagde activiteiten, uitdrukkelijk zijn uitgesloten.

Daardoor is voor omwonenden onvoldoende duidelijk welke activiteiten binnen de reikwijdte van de vergunning vallen en welke activiteiten uitsluitend na een afzonderlijke vergunning of wijziging van de vergunning mogelijk zouden zijn.

Deze onduidelijkheid is relevant voor de beoordeling van de aanvraag. Omwonenden moeten uit de vergunning kunnen afleiden welke activiteiten zijn toegestaan en welke niet. Dat volgt uit het rechtszekerheidsbeginsel en uit de eis van een zorgvuldige voorbereiding als bedoeld in artikel 3:2 Awb.

Ondergetekenden verzoeken het bevoegd gezag daarom expliciet te bevestigen dat de aangevraagde vergunning uitsluitend betrekking heeft op de in de aanvraag beschreven productie- en ondersteunende activiteiten en niet tevens ruimte biedt voor toekomstige onderzoeks-, innovatie- of samenwerkingsactiviteiten die een afzonderlijke ruimtelijke of milieukundige beoordeling vereisen.

9.2 De eigen ontwerpdocumenten bevestigen dat het waterontwerp nog niet is afgerond

De beschikbare ontwerpdocumenten bevestigen eveneens dat de waterinfrastructuur ten tijde van de aanvraag nog niet definitief was uitgewerkt. Uit de **Basis of Design Civil and Waterinfrastructuur Lilly – Mondrian** blijkt dat het document zelf niet is bedoeld als een afgerond eindontwerp, maar als een dynamisch document dat gedurende de verdere ontwerpfasen zal worden aangepast.

Zo staat in het document onderstaande letterlijke citaten vermeld:

"De Basis of Design (BOD) dient als een dynamisch document gedurende de ontwerpfasen van dit project en beschrijft de functionele ontwerpcriteria. Belangrijke wijzigingen in de ontwerpcriteria worden in deze BOD vastgelegd om een duidelijke ontwerpstrategie te behouden, ter ondersteuning van mogelijke toekomstige aanpassingen en uitbreidingen."

Vervolgens vermeldt het document uitdrukkelijk dat onderdelen van het ontwerp nog niet definitief zijn:

"Er zijn teksten gearceerd in geel: dit betreft onderdelen die nog moeten worden bevestigd of nader te worden uitgewerkt in de BOD fase."

Ook ten aanzien van de waterinfrastructuur wordt erkend dat nog vervolgprocedures noodzakelijk zijn:

"Hiervoor zullen de benodigde vergunningen worden aangevraagd en dient er aan diverse randvoorwaarden te worden voldaan."

Daarnaast bevat het document meerdere voorbeelden waaruit blijkt dat essentiële onderdelen van de waterinfrastructuur nog niet definitief zijn vastgesteld. Zo wordt onder meer vermeld:

"Het leidingsysteem wordt nader uitgewerkt."

Voorts blijkt dat ook de technische uitwerking nog niet volledig is afgerond:

"De exacte diameter van de waterleiding is nog niet berekend..."

En zelfs ten aanzien van de verdere inrichting wordt nog onderzoek verricht:

"Er wordt onderzocht of het dakoppervlak ... kan worden aangesloten..."

Naar de mening van ondergetekenden bevestigen deze passages dat de waterhuishoudkundige inrichting en de daarbij behorende infrastructuur ten tijde van de aanvraag nog niet op alle onderdelen waren uitgewerkt. De eigen ontwerpdocumenten van de initiatiefnemer gaan immers uit van verdere ontwerpuitwerking, nog te bevestigen onderdelen, nog uit te voeren technische berekeningen en nog aan te vragen vergunningen.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom, ondanks deze expliciete constatering in de eigen ontwerpdocumenten, reeds kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling voldoende concreet is uitgewerkt om de gevolgen voor de fysieke leefomgeving volledig te kunnen beoordelen en een omgevingsvergunning te kunnen verlenen.

Bron van citaten

Bilfinger Engineering & Consultancy BeNe, *Basis of Design – Civil and Waterinfrastructure Lilly – Mondrian*, documentnummer 3351001_NL, revisie C, 24 april 2026, met name hoofdstuk 1 (*Doel van het BOD-rapport*), hoofdstuk 3 (*Watersysteeminrichting*) en hoofdstuk 4 (*Infrastructuur*).

9.3 Weging van het waterbelang bevestigt dat belangrijke onderdelen nog niet definitief zijn

Ook uit de rapportage "**Weging van het waterbelang – Project Mondriaan te Valkenburg**" blijkt dat de waterhuishoudkundige uitwerking op meerdere onderdelen nog niet definitief is en dat voor verschillende aspecten nog nadere onderzoeken, ontwerpuitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk zijn.

Zo wordt in de rapportage allereerst benadrukt dat in het ruimtelijke proces nog diverse onderzoeken noodzakelijk zijn, onderstaand letterlijke citaten uit de rapportage Weging van het waterbelang – Project Mondriaan te Valkenburg (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"In het ruimtelijke proces om tot realisatie van het plan te komen zijn de nodige onderzoeken nodig."

Voorts wordt expliciet vermeld dat de voorliggende rapportage niet voldoende is om de benodigde vergunningen aan te vragen:

"Opgemerkt wordt dat deze rapportage niet volledig is om vergunningen mee aan te kunnen vragen. Dit vraagt namelijk om specifieke ontwerptekeningen en onderbouwing die diepgaander zijn dan voorliggende rapportage."

Daarnaast kwalificeert de rapportage de uitgevoerde inventarisatie zelf als beperkt van aard:

"Deze inventarisatie is indicatief en niet uitputtend, mede omdat in het gebied nog geen veldwerk of specifieke metingen zijn uitgevoerd, maar wel toereikend voor de BOPA-procedure. Mogelijk zijn aanvullende verdiepende onderzoeken vereist om over te gaan tot uitvoering en aanleg."

Ook blijkt dat ten tijde van het opstellen van de rapportage nog onderzoeken liepen waarvan de resultaten nog niet beschikbaar waren:

"Voor zover bekend wordt momenteel binnen de onderzoekslocatie een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Een dergelijk onderzoek levert aanvullende informatie over de bodemopbouw en grondwatersituatie. De onderzoeksresultaten worden ... verwacht. Voor zover mogelijk en noodzakelijk is, kunnen de resultaten nog in deze rapportage worden verwerkt."

Uit deze passages volgt dat de initiatiefnemer en de opsteller van de wateronderbouwing zelf erkennen dat:

- nog niet alle benodigde onderzoeken zijn afgerond;
- nog geen volledig veldwerk en specifieke metingen zijn uitgevoerd;
- aanvullende verdiepende onderzoeken noodzakelijk kunnen zijn;
- de rapportage zelf niet volledig is voor de benodigde vergunningprocedures;
- ten tijde van het opstellen van de rapportage nog onderzoeksresultaten moesten worden afgewacht.

Naar de mening van ondergetekenden bevestigt dit dat de waterhuishoudkundige uitwerking ten tijde van de aanvraag nog niet op alle essentiële onderdelen definitief was. Tegen deze achtergrond verzoeken ondergetekenden het college inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling voldoende concreet is uitgewerkt en dat de waterhuishoudkundige gevolgen reeds volledig kunnen worden beoordeeld.

Bron van citaten

TAUW, *Weging van het waterbelang – Project Mondriaan te Valkenburg*, 26 mei 2026 (Bijlage 7 bij de ter inzage gelegde stukken), met name hoofdstuk 1 (Doel en Leeswijzer) en hoofdstuk 2 (Geohydrologische situatie)

9.4 Advies van Dunea bevestigt dat de waterinfrastructuur nog niet definitief is

Uit het door Dunea opgestelde **"Memo ten behoeve van de BOPA-procedure"** van **26 februari 2026** blijkt eveneens dat een essentieel onderdeel van de waterinfrastructuur ten tijde van de aanvraag nog niet definitief was uitgewerkt.

Dunea wijst er allereerst op dat zich binnen het plangebied een belangrijke drinkwatertransportleiding bevindt met een diameter tot 1.000 mm, inclusief een belemmeringenstrook en veiligheidszone. Deze leiding is planologisch beschermd door de dubbelbestemming "Leiding – Water". Volgens Dunea is deze dubbelbestemming bedoeld om de veilige ligging en instandhouding van de leiding te waarborgen en om bereikbaarheid voor beheer, onderhoud en calamiteiten te verzekeren.

Hoewel Dunea op basis van de op dat moment beschikbare situatietekeningen concludeert dat het leidingbelang niet onevenredig wordt geschaad, is dat oordeel uitdrukkelijk verbonden aan verschillende voorwaarden. Zo vermeldt Dunea onder meer dat werkzaamheden binnen of nabij de belemmeringenstrook uitsluitend mogen plaatsvinden na voorafgaande afstemming met Dunea en overeenkomstig de door Dunea gestelde randvoorwaarden.

Van bijzonder belang achten ondergetekenden echter de passages waarin Dunea aangeeft dat de toekomstige ligging van de drinkwatertransportleiding nog niet is vastgesteld. Dunea schrijft daarover (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de memo*):

"Voor de toekomstige plannen tot verlegging van de leiding zullen partijen in nauw overleg treden om een nieuw leidingtracé vast te stellen."

Vervolgens merkt Dunea expliciet op:

"Het nieuwe tracé wordt eerst als definitief beschouwd nadat Dunea schriftelijk heeft ingestemd en de randvoorwaarden zijn verwerkt in het ontwerp en de planvorming."

Daarnaast vermeldt Dunea:

"Indien tijdelijke afwijking van het regime of verlegging van de leiding aan de orde is, kan dit uitsluitend na schriftelijke afstemming en goedkeuring door Dunea, waarbij eventuele nadere voorwaarden separaat worden vastgelegd."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze passages dat de waterinfrastructuur ten tijde van de aanvraag nog niet op alle essentiële onderdelen definitief was uitgewerkt. Het definitieve leidingtracé moest immers nog worden vastgesteld, schriftelijke instemming van Dunea moest nog plaatsvinden en de door Dunea gestelde randvoorwaarden moesten nog in het ontwerp en de planvorming worden verwerkt.

Deze constatering sluiten bovendien aan bij de eerder besproken documenten, waarin eveneens wordt aangegeven dat de waterhuishoudkundige uitwerking nog onderwerp is van verdere ontwerpuitwerking, technische detaillering en vervolgprocedures. Tegen deze achtergrond verzoeken ondergetekenden het college inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling voldoende concreet is uitgewerkt en dat de gevolgen voor de fysieke leefomgeving, waaronder de bescherming van de drinkwaterinfrastructuur, reeds volledig kunnen worden beoordeeld.

Bron van citaten

Dunea, *Memo ten behoeve van BOPA-procedure*, 26 februari 2026

9.5 De GOFLO bevestigt dat voor waterveiligheid en waterhuishouding nog afzonderlijke besluitvorming noodzakelijk is

Ook uit de **Goede onderbouwing van de effecten op de fysieke leefomgeving (GOFLO)** blijkt dat de uitvoering van het project op onderdelen van de waterveiligheid en waterhuishouding nog afhankelijk is van toekomstige vergunningen, nadere besluitvorming en verdere gebiedsontwikkeling.

Zo wordt over de regionale waterkering opgemerkt (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de GOFLO*):

"Wanneer op termijn (beoogd 5 à 10 jaar) overal het boezempeil heerst, dan heeft de kering formeel geen functie meer en kan daarmee administratief komen te vervallen (opheffen uit de legger)."

Daarnaast vermeldt de GOFLO expliciet dat voor werkzaamheden aan de waterkering nog afzonderlijke toestemmingen noodzakelijk zijn:

"Omdat de ontwikkeling voorziet in graaf- en bouwactiviteiten (incl. verleggen en aanleg kabels en leidingen) in de kern-/beschermingszones van de waterkering, zijn hiervoor vergunningen, besluit/beslisnota met betrekking tot het afwijken van vigerend beleid vereist."

Vervolgens staat in hetzelfde hoofdstuk:

"De benodigde watervergunningen worden separaat op nog nader te bepalen moment aangevraagd."

De GOFLO laat daarnaast zien dat ook de waterhuishoudkundige inrichting nog niet volledig is uitgewerkt. Zo wordt vermeld:

"Dit dient in een nader onderzoek uitgewerkt te worden. Bij de verdere uitwerking van de plannen zal hier invulling aan worden gegeven."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze eigen ruimtelijke onderbouwing dat de uitvoerbaarheid van het project mede afhankelijk is van toekomstige watervergunningen, afwijkingsbesluiten, nadere onderzoeken en verdere technische uitwerking. De beschikbare stukken bieden daarmee nog onvoldoende inzicht in de definitieve waterhuishoudkundige inrichting en de wijze waarop de gevolgen voor de waterveiligheid en het watersysteem uiteindelijk zullen worden geborgd.

Deze constatering sluiten aan bij de eerdere bevindingen uit de **Weging van het waterbelang**, de **Basis of Design Waterinfrastructuur**, het **advies van Dunea** en de overige watergerelateerde documenten. Gezamenlijk laten deze stukken zien dat op essentiële onderdelen van het watersysteem nog vervolgbesluiten, nadere uitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk worden geacht.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat het project in zijn huidige vorm voldoende concreet en uitvoerbaar is om de gevolgen voor de fysieke leefomgeving integraal te beoordelen.

Bron van citaten

Mees Ruimte & Milieu, *Goede onderbouwing van de effecten op de fysieke leefomgeving (GOFLO) – Project Mondriaan*, kenmerk 25292.goflo.02, definitief, 11 juni 2026

9.6 Ook het onderzoek externe veiligheid gaat uit van een plan dat nog in ontwikkeling is

Niet alleen de waterhuishoudkundige onderbouwing, de Basis of Design en het advies van Dunea, maar ook het **Onderzoek externe veiligheid** bevestigt dat de voorgenomen ontwikkeling ten tijde van de aanvraag nog niet op alle onderdelen definitief was uitgewerkt.

Reeds aan het begin van het rapport wordt expliciet vermeld (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"Het plan is nog in ontwikkeling. Uitgangspunten zijn gebaseerd op de volgende opgaven van de opdrachtgever:"

Vervolgens blijkt dat de risicoanalyse is gebaseerd op onder meer plattegronden, vragenlijsten, Excelbestanden, voorlopige tankparkindelingen en ontwerptekeningen die door de opdrachtgever zijn aangeleverd.

Ook ten aanzien van de opslag van gevaarlijke stoffen wordt erkend dat onderdelen van de inrichting nog niet definitief zijn vastgesteld. Zo vermeldt het rapport:

"Hoewel nog niet geheel vast staat welke tank waar komt, baseren wij ons op het ontwerp d.d. 27 maart 2026."

Daarmee wordt expliciet erkend dat de uitgevoerde risicoanalyse is gebaseerd op een voorlopig ontwerp, terwijl de uiteindelijke situering van de opslagtanks – die juist bepalend kan zijn voor de externe veiligheidsrisico's, effectafstanden en calamiteitenscenario's – nog niet volledig vaststond.

Daarnaast verwijst het rapport voor verschillende veiligheidsmaatregelen naar afzonderlijke documenten en verdere technische uitwerkingen. Zo wordt onder meer opgemerkt dat:

"De maatregelen en voorzieningen voor de bedrijfsactiviteiten en omgeving zijn opgenomen in de notitie omgevingsveiligheid..."

Hieruit volgt dat de beoordeling van de externe veiligheid niet uitsluitend op dit rapport is gebaseerd, maar mede afhankelijk is van aanvullende documenten en nadere technische uitwerkingen.

Naar de mening van ondergetekenden bevestigt ook dit rapport dat de aanvraag is gebaseerd op een project waarvan meerdere essentiële onderdelen nog in ontwikkeling waren. De risicoanalyse gaat immers uit van voorlopige ontwerpgegevens, terwijl tegelijkertijd wordt erkend dat de situering van onderdelen van de inrichting nog niet volledig vaststaat en voor diverse veiligheidsaspecten wordt verwezen naar afzonderlijke uitwerkingen.

Wanneer dit wordt gezien in samenhang met de eerdere constatering uit de **Weging van het waterbelang**, de **Basis of Design Waterinfrastructuur** en het **advies van Dunea**, ontstaat een consistent beeld dat de aanvraag op meerdere essentiële onderdelen nog niet was uitgewerkt.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat sprake is van een voldoende concreet en volledig uitgewerkt project om de gevolgen voor de fysieke leefomgeving zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

DGMR Bouw B.V., *Onderzoek externe veiligheid – REDC V-Burg Dev. BV – Eli Lilly-productielocatie in Katwijk*, rapport **B.2025.0772.13.R001**, versie 004 (definitief), **29 mei 2026**, in het bijzonder hoofdstuk 3 (*Uitgangspunten aangevraagde situatie*) en paragraaf 4.1.2 (*Opslag van gevaarlijke stoffen in het tankenpark*).

9.7 De notitie Omgevingsveiligheid bevestigt dat essentiële veiligheidsmaatregelen nog in ontwikkeling zijn

Uit de **Notitie Omgevingsveiligheid** van DGMR blijkt eveneens dat ten tijde van de aanvraag verschillende essentiële veiligheidsmaatregelen, noodprocedures en organisatorische voorzieningen nog niet definitief waren uitgewerkt.

Zo wordt ten aanzien van het tankenpark expliciet vermeld (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de notitie*):

"Het ontwerp van het systeem is in ontwikkeling en zal geautomatiseerde detectie en activering omvatten."

Direct daarop volgt:

"De precieze procedures voor noodgevallen worden door de locatie ontwikkeld in samenwerking met de hulpdiensten."

Ook voor de productiehallen wordt aangegeven dat de noodzakelijke veiligheidsprocedures nog moeten worden ontwikkeld. De notitie vermeldt:

"Het bedrijf ontwikkelt procedures voor veilig werken voorafgaand dat de werkzaamheden van start gaan."

Daarbij wordt een omvangrijke lijst genoemd van nog uit te werken procedures, waaronder procedures voor chemische en biologische lekkages, brand, oplosmiddellekkages, gaslekken, extreme weersomstandigheden, overstromingen, veiligheidsdreigingen en medische noodsituaties.

Ook ten aanzien van de voorbereiding op calamiteiten blijkt dat belangrijke onderdelen nog niet gereed zijn. Zo staat in de notitie:

"Voor de bedrijfsvoering heeft Eli Lilly een bedrijfsnoodplan (BHV-plan). Het bedrijfsnoodplan wordt nog in samenspraak met de brandweer opgesteld."

Na een uitgebreide opsomming van de nog op te nemen onderdelen wordt vervolgens geconcludeerd:

"Dit bedrijfsnoodplan wordt verder uitgewerkt met de brandweer."

Ook de brandveiligheidsvoorzieningen blijken nog niet volledig definitief te zijn. De notitie vermeldt immers:

"Opgemerkt dient te worden dat maatregelen voor brandbeveiliging nog in de toekomst kunnen wijzigen als gevolg van verdere ontwerpuitwerking en optimalisatie. Dit wordt verder afgestemd met de brandweer en zij blijven bij het ontwerpproces voor realisatie betrokken."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze passages dat de beoordeling van de omgevingsveiligheid mede is gebaseerd op voorzieningen, procedures en veiligheidsmaatregelen die ten tijde van de aanvraag nog niet volledig waren uitgewerkt of vastgesteld. De notitie laat zien dat onder meer het ontwerp van veiligheidsinstallaties, de noodprocedures, het bedrijfsnoodplan en onderdelen van de brandveiligheidsmaatregelen nog onderwerp waren van verdere ontwikkeling, afstemming en optimalisatie.

Deze bevindingen sluiten aan bij de eerder besproken documenten, waaronder de **Weging van het waterbelang**, de **Basis of Design Waterinfrastructuur**, het **advies van Dunea** en het **Onderzoek externe veiligheid**. Gezamenlijk schetsen deze documenten het beeld dat de voorgenomen ontwikkeling op meerdere essentiële onderdelen nog in ontwikkeling was.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de aanvraag voldoende concreet en volledig is uitgewerkt om de gevolgen voor de fysieke leefomgeving zorgvuldig en integraal te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

DGMR Bouw B.V., **Notitie Omgevingsveiligheid**, kenmerk **B.2025.0772.13.N001**, 26 mei 2026.

9.8 Het brandveiligheidsrapport bevestigt dat essentiële onderdelen van de brandveiligheidsvoorzieningen nog nader moeten worden uitgewerkt

Ook uit het **DO-rapport Brandveiligheid** blijkt dat ten tijde van de aanvraag meerdere essentiële onderdelen van de brandveiligheidsvoorzieningen nog niet definitief waren uitgewerkt of vastgesteld.

Zo wordt ten aanzien van de opslag van gevaarlijke stoffen expliciet vermeld (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"Het is nog niet volledig duidelijk welke stoffen er in welke ruimten komen te staan en hierdoor kan er nog geen volledige toetsing op basis van deze PGS plaatsvinden. Het is mogelijk dat er aanvullende voorzieningen benodigd zijn voor deze ruimten en dit zal in de volgende fase worden uitgewerkt."

Voor het voorziene energieopslagsysteem (EOS) wordt eveneens erkend dat een volledige beoordeling nog niet mogelijk is:

"Omdat de specificaties van het systeem nog niet bekend zijn, is een volledige uitwerking op basis van de PGS 37-1 niet mogelijk."

Daarnaast bevat het rapport diverse verwijzingen naar toekomstige uitwerkingen van essentiële brandveiligheidsvoorzieningen. Zo wordt onder meer vermeld:

"Maatwerkvoorschrift: voor deze drie NEN 6079 brandcompartimenten geldt dat er een volledige uitwerking van de omvang van het brandcompartiment volgens NEN 6079 (...) ter goedkeuring moet worden ingediend."

Ook de brandbeveiligingsinstallaties blijken nog niet volledig te zijn uitgewerkt. Zo vermeldt het rapport:

"De exacte uitwerking hiervan zal beschreven worden in het UPD van de brandbeveiligingsinstallaties."

Verder wordt ten aanzien van de brandoverslag opgemerkt:

"Dit zal in het UPD verder uitgewerkt moeten worden."

Voor de bescherming tegen brandoverslag vanuit de stikstoftanks wordt bovendien vastgesteld:

"De definitieve uitwerking is nog niet gekozen..."

En over de tankfarm vermeldt het rapport:

"De tankfarm zal voorzien worden van een blusinstallatie en deze zal nader uitgewerkt worden in het nog op te stellen uitgangspunten document van de brandbeveiligingsinstallatie."

Zelfs ten aanzien van de brandwerende constructies wordt nog opgemerkt:

"Dit moet nog in een later stadium door de uitvoerende partij worden bepaald."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze passages dat ook het brandveiligheidsrapport uitgaat van een ontwerp waarvan meerdere wezenlijke onderdelen ten tijde van de aanvraag nog niet definitief waren uitgewerkt. Dat geldt onder meer voor de opslag van gevaarlijke stoffen, het energieopslagsysteem, de toepassing van PGS-richtlijnen, de definitieve invulling van brandveiligheidsinstallaties, de brandoverslagvoorzieningen, de tankfarm en onderdelen van de brandwerende constructies.

Deze constatering sluiten aan bij de eerdere bevindingen uit de **Weging van het waterbelang**, de **Basis of Design Waterinfrastructuur**, het **advies van Dunea**, het **Onderzoek Externe Veiligheid** en de **Notitie Omgevingsveiligheid**. Gezamenlijk laten deze documenten zien dat de aanvraag op meerdere essentiële onderdelen nog afhankelijk was van nadere uitwerking, verdere technische keuzes en toekomstige goedkeuringen.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat sprake is van een voldoende concreet en volledig uitgewerkt project om de gevolgen voor de fysieke leefomgeving zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

DGMR Bouw B.V., **DO-rapport Brandveiligheid – Eli Lilly-productielocatie Katwijk**, rapport **B.2025.0772.21.R001**, versie 006 (definitief), **18 juni 2026**.

9.9 De aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling is grotendeels gebaseerd op samenvattingen van onderliggende onderzoeken

De aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling maakt duidelijk dat zij niet zelfstandig alle relevante onderzoeken bevat, maar grotendeels is gebaseerd op reeds opgestelde onderzoeken die slechts samenvattend zijn weergegeven.

Zo vermeldt de aanmeldnotitie expliciet (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de notitie*):

"De resultaten en uitgangspunten uit de onderzoeken zijn voor zover relevant in het kader van de aanmeldnotitie (samenvattend) beschreven."

Daarnaast wordt uitdrukkelijk opgemerkt:

"Voor de volledigheid van deze onderzoeken wordt verwezen naar de bijlage van de goflo."

De aanmeldnotitie geeft vervolgens zelf aan wat het doel van het document is:

"In voorliggende aanmeldnotitie wordt gemotiveerd dat geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten, waardoor een m.e.r.-beoordeling volstaat."

Verder blijkt uit de inleiding dat de aanmeldnotitie slechts de eerste stap vormt binnen de m.e.r.-beoordelingsprocedure:

"Deze aanmeldnotitie is de eerste stap in de procedure voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling."

In hoofdstuk 2 wordt bovendien uiteengezet dat de beoordeling is gebaseerd op drie hoofdonderdelen:

- "1. Kenmerken van de projecten;***
- 2. Locatie van de projecten;***
- 3. Soort en kenmerken van het potentiële effect."***

Naar de mening van ondergetekenden volgt hieruit dat de aanmeldnotitie geen zelfstandig technisch beoordelingsdocument vormt, maar een samenvattend document dat grotendeels verwijst naar de onderliggende onderzoeken en de GOFLO. Dat betekent dat de juistheid van de conclusie dat geen sprake zou zijn van aanzienlijke milieueffecten rechtstreeks afhankelijk is van de volledigheid, actualiteit en deugdelijkheid van die onderliggende onderzoeken.

Nu uit diverse eerder besproken rapporten – waaronder de Weging van het waterbelang, de Basis of Design Waterinfrastructuur, het advies van Dunea, het Onderzoek Externe Veiligheid, de Notitie Omgevingsveiligheid en het Brandveiligheidsrapport – blijkt dat op meerdere onderdelen nog nadere uitwerkingen, keuzes, onderzoeken en goedkeuringen noodzakelijk waren, verzoeken ondergetekenden het college inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de aanvraag voldoende concreet en volledig is uitgewerkt om te kunnen oordelen dat geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten en dat met een m.e.r.-beoordeling kon worden volstaan.

Bron van citaten

Mees Ruimte & Milieu, *Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling Project Mondriaan*, kenmerk **25292.AN/MER.2.1**, 10 juni 2026.

9.10 Geluidonderzoek bevestigt dat de uitvoerbaarheid afhankelijk is van nog te verifiëren uitgangspunten en maatregelen

Uit de notitie **Geluidpredictie Eli Lilly project Mondrian** blijkt dat de berekende geluidbelasting uitsluitend kan voldoen indien wordt uitgegaan van aangepaste uitgangspunten en aanvullende geluidbeperkende maatregelen.

Het rapport vermeldt allereerst (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de notitie*):

"Omdat bij deze variant niet voldaan wordt aan het Besluit bouwwerken leefomgeving, is in overleg met Van Rossum en de opdrachtgever de berekening in deze notitie uitgevoerd uitgaande van een sterk gereduceerd bronvermogen heistelling van LWR = 115 dB(A) en effectieve bedrijfstijd 3 uur/dag."

Vervolgens wordt expliciet opgemerkt:

"Dit uitgangspunt ligt dichtbij de grens van wat uitvoerbaar is. De beschikbaarheid en haalbaarheid hiervan dient door een of meerdere funderingsaannemers geverifieerd te worden."

Daarnaast wordt een aanvullende maatregel voorgesteld:

"Aanvullend is een berekening gedaan waarin een containerwand (hoogte = 5,2 m) wordt geplaatst bij de panden waarbij niet wordt voldaan."

Daarbij merkt het rapport op:

"Dit is een eerste indicatie en plaatsingsvoorstel, welke afhankelijk van de (on)mogelijkheden in het werk nog nader aangepast kan worden binnen dezelfde geluidsreductievoorwaarden."

Verder blijkt uit de resultaten dat zonder deze aanvullende maatregelen niet aan de geldende normen wordt voldaan:

"Uit Tabel 5 volgt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van de geluidgevoelige belendingen niet voldoen aan de maximaal toegestane geluidniveaus in combinatie met blootstellingsduur uit het Besluit bouwwerken leefomgeving."

In de conclusie wordt vervolgens aangegeven dat uitsluitend onder aanvullende voorwaarden aan de regelgeving kan worden voldaan:

"Wanneer deze maatregelen worden getroffen wordt voldaan aan Besluit bouwwerken leefomgeving."

Daarbij volgt nog een belangrijke aanbeveling:

"Aanbevolen wordt om de haalbaarheid van bovenstaande ten aanzien van materieel en planning met de funderingsaannemer af te stemmen voordat het ontwerp definitief wordt gemaakt."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze eigen rapportage dat de conclusie van het geluidonderzoek afhankelijk is van uitgangspunten en maatregelen waarvan de praktische uitvoerbaarheid op het moment van opstellen nog niet was bevestigd. De beschikbare stukken bieden daarmee onvoldoende inzicht dat de gekozen bronvermogens, beperkte bedrijfstijden, containerwanden en de daarvoor benodigde uitvoeringswijze daadwerkelijk realiseerbaar zijn. Evenmin is inzichtelijk gemaakt op welke wijze is vastgesteld dat deze uitgangspunten in de praktijk daadwerkelijk zullen worden nageleefd gedurende de uitvoering van het project.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de gehanteerde uitgangspunten en maatregelen voldoende zekerheid bieden om de geluidgevolgen van het project zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

CRUX Engineering B.V., **Geluidpredictie Eli Lilly project Mondrian**, kenmerk **NT25449a1**, 12 maart 2026.

9.11 Luchtkwaliteitsonderzoek is gebaseerd op een tijdelijke bedrijfssituatie en toekomstige uitgangspunten

Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat de berekeningen niet uitsluitend zijn gebaseerd op de definitieve bedrijfsvoering, maar mede op een tijdelijke energiesituatie die afhankelijk is van de toekomstige beschikbaarheid van een zwaardere elektriciteitsaansluiting.

Het rapport vermeldt hierover (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit het onderzoek*):

"In afwachting van een zwaardere elektriciteitsaansluiting wordt gedurende een interimperiode gebruikgemaakt van gasgestookte generatoren voor de opwekking van aanvullende elektriciteit."

Vervolgens wordt expliciet aangegeven:

"Na beëindiging van de interimperiode worden de generatoren buiten bedrijf gesteld en nemen de emissies in de gebruiksfase aanzienlijk af."

Desondanks is voor het onderzoek uitgegaan van de tijdelijke situatie:

"In dit onderzoek is uitgegaan van de situatie inclusief het gebruik van de gasgestookte generatoren."

Daarnaast blijkt dat voor de generatoren is gerekend met het hoogste verwachte gasverbruik:

"Het verwachte gasverbruik is het hoogst in 2029, met een verbruik van 9.188.865 m³. In dit onderzoek is uitgegaan van dit hoogste verwachte gasverbruik."

Verder wijst het rapport erop dat binnenkort aanzienlijk strengere Europese luchtkwaliteitsnormen gaan gelden:

"In 2024 heeft de Europese Raad de nieuwe richtlijn 2024/2881 voor luchtkwaliteit aangenomen. In deze richtlijn is vastgelegd dat vanaf 2030 strengere normen gaan gelden."

en:

"Eind 2026 moet Nederland de Europese richtlijn hebben omgezet naar nationaal recht."

Het project gaat volgens de aanvraag in 2029 gepaard met een **aardgasverbruik van ruim 9,2 miljoen kubieke meter per jaar**. Gelet op de omvang van dit verbruik is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende gemotiveerd hoe dit zich verhoudt tot de nationale en provinciale klimaat- en energiedoelstellingen en de duurzame uitvoerbaarheid van het project.

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze rapportage dat de berekende luchtkwaliteit afhankelijk is van een tijdelijke energiesituatie waarvan vaststaat dat deze in de toekomst zal wijzigen. De beschikbare stukken bieden daardoor onvoldoende inzicht in de definitieve bedrijfssituatie na beëindiging van de interim-periode, de planning van de zwaardere elektriciteitsaansluiting en de wijze waarop de uiteindelijke emissies en bedrijfsvoering zullen worden geborgd. Evenmin is inzichtelijk gemaakt welke betekenis deze toekomstige wijzigingen hebben voor de definitieve vergunningverlening en de feitelijke uitvoerbaarheid van het project.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de gehanteerde uitgangspunten en aannames voldoende zekerheid bieden om de gevolgen voor de luchtkwaliteit zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

DGMR Bouw B.V., **Onderzoek luchtkwaliteit – Eli Lilly productielocatie Katwijk**, rapport **B.2025.0772.12.R001**, definitief, 9 juni 2026

9.12 Bouwfysische uitgangspunten zijn nog afhankelijk van de verdere uitwerking van het ontwerp

Uit het bouwfysisch rapport blijkt dat de beoordeling is uitgevoerd op basis van de op dat moment beschikbare ontwerpstukken en dat wijzigingen tijdens de verdere uitwerking opnieuw moeten worden beoordeeld.

Het rapport vermeldt hierover (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"Dit rapport is geen vrijblijvend advies. Als tijdens de verdere uitwerking andere oplossingen en/of ontwerpkeuzes gehanteerd worden dan wij hebben beschreven in dit rapport, dan moeten deze ter beoordeling aan DGMR voorgelegd worden."

Daarnaast blijkt dat de bouwfysische beoordeling is gebaseerd op een beperkt aantal ontwerpdocumenten:

"Voor de beoordeling van het gebouw hebben wij gebruikgemaakt van de volgende stukken:

- ***Tekeningenset van Powerhouse Company met datum van 3 april 2026;***
- ***Installatieconcept Jacobs van 28 januari 2026."***

Ook wordt erkend dat slechts een deel van de ontwerpstukken in het rapport is opgenomen:

"Een aantal plattegronden en gevels zijn ter informatie opgenomen in dit rapport. Voor de volledige tekeningen verwijzen wij naar de aanvraag omgevingsvergunning."

Verder blijkt dat onderdelen van het ontwerp nog nader zullen worden uitgewerkt en gecontroleerd:

"De nog uit te werken principedetails van de nieuwbouw worden in een latere fase gecontroleerd op de bovenstaande aandachtspunten."

Het rapport vervolgt:

"Bij de verdere uitwerking van het project blijft het waarborgen van de lucht- en waterdichtheid en het ondervangen van koudebruggen een aandachtspunt. We adviseren om hiervoor extra kwaliteitscontroles op de bouw te laten uitvoeren."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze rapportage dat de bouwfysische beoordeling is gebaseerd op de op dat moment beschikbare ontwerp-informatie en dat tijdens de verdere uitwerking nog wijzigingen, aanvullende beoordelingen en kwaliteitscontroles noodzakelijk worden geacht. De beschikbare stukken bieden daardoor onvoldoende inzicht in de definitieve bouwkundige uitwerking waarop de uiteindelijke vergunningverlening zal worden gebaseerd. Daarmee bevestigt ook dit rapport dat de planuitwerking ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet volledig was afgerond.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de aanvraag voldoende concreet en volledig is uitgewerkt om de bouwfysische gevolgen van het project zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

DGMR Bouw B.V., **Aanvraag Omgevingsvergunning Bouwfysica – behorende bij Admin gebouw**, rapport **B.2025.0772.20.R001**, definitief, 29 april 2026.

9.13 Het BLVC-plan bevestigt dat de uitvoeringsplannen gedurende het project nog worden aangepast

Uit het BLVC-plan blijkt dat de uitvoeringswijze ten tijde van de aanvraag nog niet definitief was vastgelegd. Integendeel, het document benadrukt dat verdere uitwerking, gewijzigde inzichten en nieuwe detailplannen gedurende het project noodzakelijk worden geacht.

Zo vermeldt het BLVC-plan (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit het plan*):

"Het is belangrijk om te benadrukken dat gedurende het werk dit document zal worden geactualiseerd naar mate het project verder vordert. Voortschrijdend inzicht, wijzigingen in planning, actuele omgevingsfactoren (denk bijvoorbeeld op het gebied van archeologie of ecologie) en de ontwikkeling van de uiteindelijke definitieve technische ontwerpen maken dit noodzakelijk."

Vervolgens wordt expliciet erkend dat de uitvoering nog niet volledig is uitgewerkt:

"Het BLVC-plan is in die zin opgezet als kaderplan en geeft in grote lijnen aan hoe de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Het is echter nog niet mogelijk om op dit moment tot in detail aan te geven hoe alles exact plaats zal gaan vinden. Daarom worden detailplannen nader uitgewerkt. Deze worden ruim voor aanvang van de betreffende onderdelen verstrekt aan de bevoegde gezagen en overige belanghebbenden in het proces."

Ook voor toekomstige wijzigingen is een afzonderlijke procedure opgenomen. Daarover vermeldt het BLVC-plan:

"Indien de verandering structureel van aard is, wordt het BLVC-plan geactualiseerd en opnieuw gedeeld met de noodzakelijke bevoegde gezagen."

Het document sluit vervolgens af met de constatering:

"Hiermee wordt geborgd dat het BLVC-plan een dynamisch document is dat meebeweegt met de uitvoering van het project en dat wijzigingen beheerst en transparant worden doorgevoerd."

Naar de mening van ondergetekenden bevestigt ook dit document dat de uitvoering van het project ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet volledig was uitgewerkt. De beschikbare stukken laten zien dat verdere detailplannen, actualisaties en aanpassingen tijdens de uitvoering worden voorzien en dat gewijzigde ontwerpen opnieuw aan de bevoegde gezagen zullen worden voorgelegd. Daarmee bieden de beschikbare stukken nog onvoldoende inzicht in de definitieve uitvoering waarop het uiteindelijke besluit zal worden gebaseerd.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de aanvraag voldoende concreet en volledig is uitgewerkt om de gevolgen van de voorgenomen uitvoering van het project zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

BLVC-plan – Enabling Works Eli Lilly (Project Mondrian), versie 1.2, 2 april 2026.

9.14 Het verkeersonderzoek is gebaseerd op modelmatige prognoses en vooraf gekozen uitgangspunten

Uit het rapport Verkeerseffecten RO-Ontwikkeling Zijlweg – De Woerd, Eindrapport simulatiestudie N206 blijkt dat de beoordeling van de verkeersafwikkeling volledig is gebaseerd op verkeersmodellen, prognoses en vooraf vastgestelde uitgangspunten voor het jaar 2040.

Zo vermeldt het rapport over de aanleiding van het onderzoek (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"Om de effecten van de ontwikkeling objectief te kunnen bepalen, heeft RED Company DTV gevraagd een microsimulatie in Vissim uit te voeren voor de autonome situatie 2040 en de situatie met het beoogde plan van Eli Lilly (hierna genoemd 'projectvariant')."

Het doel van het onderzoek wordt vervolgens omschreven als:

"Het doel van deze studie is om middels een verkeerskundige microsimulatie inzicht te krijgen in de impact van de projectvariant op de verkeersafwikkeling op de N206 tussen Katwijk en Leiden."

Het rapport maakt daarnaast duidelijk dat de berekeningen zijn gebaseerd op verkeersprognoses voor het jaar 2040:

"In het simulatieonderzoek zijn twee varianten beschouwd: de autonome situatie 2040 en de projectvariant 2040. De projectvariant is gebaseerd op de autonome situatie en aangevuld met de RO-ontwikkeling Eli Lilly."

Verder blijkt dat voor de simulaties diverse modelmatige aannames zijn gehanteerd:

"Deze verkeersstromen zijn gebaseerd op een gemiddeld spitsuur."

Daarnaast vermeldt het rapport:

"Om dit te benaderen en op robuuste wijze te simuleren is in het simulatiemodel een piekuur toegepast voor personenauto's van 110% van het gemiddeld spitsuur."

Ook voor andere verkeersdeelnemers zijn specifieke uitgangspunten gekozen. Zo staat in het rapport:

"Intensiteiten van fietsers zijn per oversteek ingevoerd op basis van de (ongekalibreerde) modelcijfers uit het VMHR 2040."

Voorts blijkt dat het toekomstige wegennet eveneens modelmatig is opgebouwd:

"In Vissim (programmaversie 2025) is de beoogde infrastructuur voor 2040 ingetekend op basis van luchtfoto's en kruispunttekeningen."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit dit rapport dat de verkeerskundige beoordeling niet is gebaseerd op feitelijke verkeerssituaties, maar op een microsimulatie waarin toekomstige verkeersprognoses, modelmatige aannames en vooraf gekozen uitgangspunten zijn verwerkt. De beschikbare stukken bieden daardoor onvoldoende inzicht in de mate waarin de uitkomsten gevoelig zijn voor afwijkingen van deze uitgangspunten, zoals veranderingen in verkeersgroei, modal split, gebiedsontwikkeling, openbaar vervoer of de uiteindelijke inrichting van de

infrastructuur. Evenmin is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de gehanteerde prognoses representatief blijven indien de feitelijke ontwikkeling van het gebied (o.a. toekomstige woningen Valkenhorst) afwijkt van de gebruikte modelscenario's.

Deze rapportage bevestigt daarmee opnieuw dat de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het project in belangrijke mate steunt op aannames en prognoses die inherent onzekerheden kennen. Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom deze uitgangspunten voldoende robuust worden geacht om de verkeerskundige gevolgen van het project zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

DTV Consultants B.V., *Verkeerseffecten RO-Ontwikkeling Zijlweg – De Woerd. Eindrapport simulatiestudie N206*, opgesteld in opdracht van RED Company, 2026

9.15 De stikstofberekeningen zijn gebaseerd op uitgangspunten, worstcasescenario's en toekomstige aannames

Uit het rapport **Onderzoek stikstofdepositie** blijkt dat de berekeningen van de stikstofdepositie zijn gebaseerd op een groot aantal uitgangspunten, prognoses en worstcasescenario's voor zowel de realisatiefase als de gebruiksfase van de fabriek.

Zo vermeldt het rapport dat de berekeningen zijn uitgevoerd op basis van een toekomstige fasering van het project (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit het rapport*):

"De bouwwerkzaamheden starten in 2026 en worden in 2029 afgerond, waarna de fabriek volledig in gebruik wordt genomen. Er is deels een overlap in de realisatiefase en gebruiksfase."

Daarnaast blijkt dat gedurende een tijdelijke periode extra emissiebronnen aanwezig zullen zijn:

"Daarbij wordt in afwachting van een zwaardere aansluiting op het elektriciteitsnet in een interimperiode gedurende een deel van de realisatiefase en gebruiksfase gebruik gemaakt van meerdere gasgestookte generatoren voor de opwekking van extra elektriciteit."

Voor de berekeningen van de emissies tijdens de bouwfase is bovendien expliciet gekozen voor een worstcasescenario:

"Voor de verschillende werkzaamheden tijdens de realisatiefase is door de opdrachtgever voor alle jaren een worst case inschatting gemaakt van de maximale materieelinzet op een dag."

Ook de verkeersgegevens zijn gebaseerd op ramingen:

"Aan de hand van verschillende referentieprojecten van vergelijkbare omvang en complexiteit heeft Eli Lilly samen met Jacobs berekend wat de te verwachten aantallen zullen zijn."

Ten aanzien van de gebruiksfase vermeldt het rapport eveneens:

"De inschatting van het aantal verkeersbewegingen in de gebruiksfase is gebaseerd op een opgave van Eli Lilly."

Verder blijkt uit het rapport dat ook de toekomstige elektriciteitsvoorziening onderdeel vormt van de gehanteerde uitgangspunten:

"Na de realisatie van de zwaardere aansluiting worden de gasgeneratoren uit gebruik genomen."

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit het stikstofonderzoek dat de berekeningen in belangrijke mate zijn gebaseerd op prognoses, ramingen en uitgangspunten over de toekomstige uitvoering van het project, de verkeersintensiteiten, de inzet van materieel, de energievoorziening en de uiteindelijke bedrijfsvoering. De beschikbare stukken bieden daardoor onvoldoende inzicht in de gevolgen indien deze uitgangspunten in de praktijk anders uitvallen dan nu is aangenomen. Evenmin is inzichtelijk gemaakt in welke mate de berekende stikstofdepositie gevoelig is voor wijzigingen in deze uitgangspunten.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom deze uitgangspunten voldoende representatief en robuust worden geacht om de gevolgen voor de Natura 2000-gebieden zorgvuldig te kunnen beoordelen.

Bron van citaten

Antea Group, Eli Lilly and Company – Onderzoek stikstofdepositie, projectnummer 0500918.100, revisie 02, 14 april 2026

9.16 Uit het stikstofonderzoek volgt dat een passende beoordeling noodzakelijk is

Het door Antea Group opgestelde stikstofonderzoek concludeert dat de berekende stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden groter is dan nul. Het rapport stelt daarom expliciet dat significante gevolgen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten en dat een passende beoordeling noodzakelijk is.

In de Engelstalige samenvatting staat (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit het onderzoek*):

"Although these increases are relatively small, they are above zero, meaning significant ecological effects cannot be ruled out in advance."

Direct daarop volgt:

"Therefore, an ecological assessment is required to determine whether the proposed development will avoid adverse effects on the natural characteristics of the affected Natura 2000 sites, and an environmental permit for a Natura 2000 activity must be obtained."

Ook in het toetsingskader wordt dit uitgangspunt bevestigd:

"Indien na een dergelijk onderzoek op voorhand niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant gevolg heeft, dient meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase, in kaart te worden gebracht wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Deze laatste analyse is een 'passende beoordeling'"

Het rapport vermeldt daarnaast:

"Bij het doorlopen van een passende beoordeling is altijd een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit benodigd."

Naar de mening van ondergetekenden bevestigt het stikstofonderzoek daarmee dat de uitgevoerde voortoets op zichzelf onvoldoende is om uit te sluiten dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden optreden. De eigen conclusie van het rapport is immers dat een passende beoordeling noodzakelijk is om te kunnen beoordelen of aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden met zekerheid kan worden uitgesloten.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom de passende beoordeling integraal en kenbaar te betrekken bij de besluitvorming en inzichtelijk te motiveren op welke gronden de vereiste zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast.

Bron van citaten

Antea Group, *Eli Lilly and Company – Onderzoek stikstofdepositie*, projectnummer 0500918.100, revisie 02, 14 april 2026

9.17 De conclusie van de passende beoordeling berust op een generieke en gebiedsspecifieke ecologische beoordeling

In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat de berekende stikstofdepositie niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden. Daarbij wordt uiteengezet dat eerst een generieke analyse is uitgevoerd en vervolgens een gebiedsspecifieke beoordeling van de afzonderlijke habitattypen en leefgebieden.

Uit het stikstofonderzoek volgt dat de beoogde situatie leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten op locaties met een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde (KDW). Juist vanwege deze berekende toename kon volgens het stikstofonderzoek niet op voorhand worden uitgesloten dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden zouden optreden en was een passende beoordeling noodzakelijk.

De passende beoordeling vermeldt hierover (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de beoordeling*):

"In een eerste stap heeft een generieke analyse plaatsgevonden. Hierbij worden de ecologische processen besproken waarbij stikstof een rol speelt. Daarbij is geconcludeerd dat de beperkte toename van de stikstofdepositie geen effect heeft op het (kunnen) realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor de betreffende Natura 2000-gebieden, ongeacht welke trend er aanwezig zou zijn in de ontwikkeling van de achtergronddeposities."

Vervolgens wordt geconcludeerd:

"Bij de tweede stap van de ecologische beoordeling is een nadere analyse uitgevoerd van de habitattypen in de betrokken Natura 2000-gebieden. Daarbij wordt een analyse gemaakt, waarbij rekening is gehouden met de specifieke omstandigheden die in de gebieden aanwezig zijn."

Daarna vermeldt het rapport:

"De projectbijdrage is miniem ten opzichte van de kritische depositiewaarden en achtergrondwaarden. Daardoor beperkt de projectbijdrage het behalen van de instandhoudingsdoelen van de beïnvloede Natura 2000-gebieden niet."

De eindconclusie luidt:

"Op basis van een ecologische beoordeling van het stikstofeffect is gebleken dat voor het project, ook cumulatief, significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten."

En tenslotte:

"Hiermee kan uit deze passende beoordeling worden geconcludeerd dat op basis van objectieve gegevens – gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden – de zekerheid is verkregen dat significante gevolgen uit te sluiten zijn. Het stikstofeffect van het project leidt niet tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enige Natura 2000-gebied."

Naar de mening van ondergetekenden bevestigt het stikstofonderzoek daarmee dat de uitgevoerde voortoets op zichzelf onvoldoende was om significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden uit te sluiten. De eigen conclusie van het rapport is immers dat een passende beoordeling noodzakelijk was om te kunnen beoordelen of, ondanks de berekende toename van stikstofdepositie op reeds overbelaste stikstofgevoelige habitattypen, met de vereiste wetenschappelijke zekerheid kon worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden zouden worden aangetast.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom de passende beoordeling integraal en kenbaar bij de besluitvorming te betrekken en inzichtelijk te motiveren op welke gronden die vereiste wetenschappelijke zekerheid is gebaseerd.

Bron van citaten

Antea Group, Passende beoordeling stikstof Eli Lilly Katwijk, projectnummer 0506478.100, 7 mei 2026, hoofdstuk 10 (Conclusie).

10. Onvoldoende ruimtelijke onderbouwing van de BOPA door ontbrekende essentiële milieugegevens

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende onderbouwt dat ten tijde van de besluitvorming sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in de Omgevingswet.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 24 juni 2026 (ECLI:NL:RVS:2026:3652) bevestigd dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit slechts kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dat vergt een zelfstandige ruimtelijke beoordeling, waarbij het college de betrokken belangen zorgvuldig afweegt en de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project deugdelijk motiveert.

Een BOPA moet daarom zijn gebaseerd op voldoende informatie om te kunnen beoordelen of het project daadwerkelijk uitvoerbaar en ruimtelijk aanvaardbaar is.

Juist bij een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit zijn de ruimtelijke gevolgen rechtstreeks afhankelijk van de aard en omvang van de milieubelastende activiteiten die uiteindelijk binnen de inrichting zullen plaatsvinden.

Uit de ter inzage gelegde stukken blijkt echter dat ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet definitief vaststaat:

- welke productieprocessen zullen worden toegepast;
- welke installaties zullen worden gerealiseerd;
- welke gevaarlijke stoffen aanwezig zullen zijn;
- welke hoeveelheden gevaarlijke stoffen zullen worden opgeslagen;
- welke emissies naar de lucht kunnen optreden;
- welke afvalwaterstromen zullen ontstaan;
- welke lozingen zullen plaatsvinden;
- welke zuiveringstechnieken zullen worden toegepast;
- welke geluidbronnen uiteindelijk aanwezig zullen zijn;
- welke milieubelastende activiteiten uiteindelijk onderdeel van de inrichting zullen vormen.

Tegelijkertijd concludeert het ontwerpbesluit reeds dat sprake is van een aanvaardbare ontwikkeling en van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Ondergetekenden achten deze conclusie onvoldoende onderbouwd.

Indien de feitelijke milieubelastende activiteiten nog niet volledig bekend zijn, kan immers evenmin met voldoende zekerheid worden vastgesteld welke gevolgen de inrichting daadwerkelijk zal hebben voor:

- de fysieke leefomgeving;
- de gezondheid van omwonenden;
- de beschikbaarheid en het gebruik van drinkwater;
- de waterkwaliteit;
- de luchtkwaliteit;
- het elektriciteitsnet;
- de externe veiligheid;
- de natuur;
- de toekomstige woonwijk Valkenhorst;
- de uitvoerbaarheid van het project als geheel.

De Rechtbank Oost-Brabant heeft in haar uitspraken van 28 mei 2025 (ECLI:NL:RBOBR:2025:3066) en 20 mei 2026 (ECLI:NL:RBOBR:2026:3303) benadrukt dat een BOPA moet berusten op een toereikende ruimtelijke onderbouwing en dat alle voor de fysieke leefomgeving relevante omgevingsaspecten zorgvuldig moeten worden onderzocht en gewogen voordat kan worden vastgesteld dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Naar de mening van ondergetekenden is daarvan in dit geval geen sprake. Juist de aspecten die bepalend zijn voor de ruimtelijke gevolgen van de voorgenomen geneesmiddelenfabriek, zoals de productieprocessen, de aanwezige gevaarlijke stoffen, de emissies, de afvalwaterstromen, de lozingen, de geluidproductie en de uiteindelijke milieubelastende activiteiten, zijn ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet definitief vastgesteld.

De BOPA is daarom naar de mening van ondergetekenden prematuur verleend, omdat essentiële gegevens over de uiteindelijke bedrijfsvoering en de daarmee samenhangende milieugevolgen nog ontbreken. Daardoor kan niet met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Ondergetekenden erkennen dat voor de milieubelastende activiteit een afzonderlijke vergunningprocedure kan worden gevolgd.

De beoordeling van de milieubelastende activiteit kan weliswaar leiden tot nadere technische voorschriften of aanvullende milieubescherpende maatregelen, maar kan naar de mening van ondergetekenden niet dienen om een reeds verleende BOPA alsnog van een deugdelijke ruimtelijke onderbouwing te voorzien.

Met andere woorden: een latere milieubeoordeling kan naar de mening van ondergetekenden een eerder gebrek in de ruimtelijke afweging niet herstellen indien de daarvoor benodigde gegevens reeds ten tijde van de beoordeling van de BOPA noodzakelijk waren om de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project te kunnen beoordelen.

Dat geldt temeer nu de uitvoerbaarheid van een BOPA niet uitsluitend wordt bepaald door de mogelijkheid om de aangevraagde gebouwen te realiseren, maar eveneens door de vraag of de beoogde bedrijfsactiviteiten uiteindelijk juridisch en milieukundig kunnen worden toegestaan.

Indien de milieubelastende activiteit uiteindelijk slechts onder aanzienlijk strengere voorwaarden kan worden vergund, indien aanvullende maatregelen noodzakelijk blijken of bepaalde bedrijfsactiviteiten niet kunnen worden toegestaan, rijst de vraag of de ruimtelijke beoordeling waarop de BOPA berust nog steeds van de juiste uitgangspunten uitgaat.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk en gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke milieubelastende activiteiten noodzakelijk zijn voor de volledige bedrijfsvoering;
- welke daarvan onderdeel vormen van de representatieve maximale bedrijfssituatie;
- welke milieugevolgen reeds in het kader van de BOPA zijn beoordeeld;
- welke essentiële gegevens nog ontbreken;
- welke onderdelen naar een latere procedure voor de milieubelastende activiteit zijn doorgeschoven;

- waarom deze gegevens volgens het college niet reeds noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid;
- op welke wijze is uitgesloten dat de definitieve milieubelastende activiteiten leiden tot wezenlijk andere ruimtelijke of milieugevolgen dan waarvan het ontwerpbesluit uitgaat.

Zolang essentiële gegevens over de uiteindelijke bedrijfsvoering en de daarmee samenhangende milieugevolgen ontbreken, is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende aangetoond dat de voorgenomen ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar is en voldoet aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en van een uitvoerbaar project.

11. Milieueffectrapport en integrale milieubeoordeling

Ondergetekenden zijn van oordeel dat de milieubeoordeling die aan het ontwerpbesluit ten grondslag ligt onvoldoende integraal is.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat op meerdere onderdelen nog nadere onderzoeken, uitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk zijn. Daardoor bieden de beschikbare stukken naar de mening van ondergetekenden nog onvoldoende inzicht in de gezamenlijke milieugevolgen van het totale project.

Een integrale milieubeoordeling behoort onder meer inzicht te geven in de onderlinge samenhang tussen:

- watergebruik;
- afvalwater;
- emissies naar lucht;
- bodemrisico's;
- energieverbruik;
- externe veiligheid;
- verkeer;
- natuur;
- gezondheid;
- cumulatieve effecten.

Een integrale milieubeoordeling dient zich daarbij niet te beperken tot de milieugevolgen van de voorgenomen inrichting op zichzelf, maar dient tevens inzicht te geven in de cumulatieve effecten van het project in samenhang met andere bestaande, vergunde en redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen in de omgeving. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan de gebiedsontwikkeling Valkenhorst, de verdere ontwikkeling van Zijlhoek-De Woerd, voorgenomen infrastructurele ontwikkelingen, recreatieve functies rondom het Valkenburgse Meer en andere ruimtelijke ontwikkelingen die gezamenlijk van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving.

Wanneer op meerdere onderdelen de beschikbare informatie nog onvoldoende concreet, uitgewerkt of inzichtelijk is, kan niet met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat alle

relevante milieugevolgen volledig zijn onderzocht en beoordeeld. Ondergetekenden zijn van mening dat de milieubeoordeling die aan het ontwerpbesluit ten grondslag ligt onvoldoende integraal is.

Zoals in hoofdstuk 9 van deze zienswijze is uiteengezet, blijkt uit de door de initiatiefnemer overgelegde rapportages dat op meerdere onderdelen nog nadere onderzoeken, ontwerpuitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk zijn. De beschikbare stukken bieden daardoor naar de mening van ondergetekenden nog geen volledig inzicht in alle relevante milieuaspecten van de voorgenomen ontwikkeling. Daarbij is onder meer van belang dat de rapportage *Weging van het waterbelang* zelf vermeldt dat deze:

"niet volledig is om vergunningen mee aan te kunnen vragen. Dit vraagt namelijk om specifieke ontwerptekeningen en onderbouwing die diepgaander zijn dan voorliggende rapportage."

Daarnaast wordt in dezelfde rapportage vermeld dat:

"Deze inventarisatie is indicatief en niet uitputtend, mede omdat in het gebied nog geen veldwerk of specifieke metingen zijn uitgevoerd (...). Mogelijk zijn aanvullende verdiepende onderzoeken vereist om over te gaan tot uitvoering en aanleg."

Naar de mening van ondergetekenden heeft dit niet uitsluitend betekenis voor de afzonderlijke milieuonderzoeken, maar ook voor de integrale milieubeoordeling als geheel.

Een integrale milieubeoordeling behoort immers inzicht te geven in de onderlinge samenhang tussen onder meer:

- watergebruik;
- afvalwater;
- emissies naar lucht;
- bodem;
- energieverbruik;
- externe veiligheid;
- verkeer;
- natuur;
- gezondheid;
- klimaat;
- cumulatieve effecten.

Daarbij dient niet alleen te worden gekeken naar de milieugevolgen van de voorgenomen inrichting afzonderlijk, maar tevens naar de gezamenlijke gevolgen van het project in samenhang met andere bestaande, vergunde en redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen in de omgeving, waaronder de gebiedsontwikkeling Valkenhorst, de verdere ontwikkeling van Zijlhoek-De Woerd, infrastructurele ontwikkelingen en recreatieve functies rondom het Valkenburgse Meer.

Wanneer op meerdere milieuonderdelen de beschikbare informatie nog niet volledig is uitgewerkt of wanneer essentiële onderdelen van de beoordeling nog in een later stadium plaatsvinden, kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer worden vastgesteld dat de gezamenlijke milieugevolgen van het totale project volledig en in onderlinge samenhang zijn onderzocht en beoordeeld.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat sprake is van een zorgvuldig voorbereide en integraal beoordeelde ontwikkeling die uit een oogpunt van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat de milieubeoordeling onvoldoende draagkracht biedt om reeds nu te concluderen dat sprake is van een ruimtelijk aanvaardbaar project.

Bron van citaten

TAUW, *Weging van het waterbelang – Project Mondriaan te Valkenburg*, kenmerk **R002-1300671LIG-V03-pws-NL**, 26 mei 2026

12. Waterhuishouding, drinkwater en duurzaam watergebruik

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de voorgenomen ontwikkeling verenigbaar is met een duurzame en toekomstbestendige drinkwatervoorziening.

Uit de ter inzage gelegde stukken blijkt dat de beoogde farmaceutische productiefaciliteit een uitzonderlijk hoog drinkwaterverbruik zal kennen. Volgens de beschikbare informatie bedraagt de **jaarlijkse drinkwatervraag circa 165 miljoen liter**, hetgeen neerkomt op ongeveer **800.000 liter per dag**. Daarmee behoort deze inrichting tot de grootste industriële drinkwaterafnemers in de regio.

Tegelijkertijd volgt uit het advies van **Dunea** dat de regionale drinkwatervoorziening reeds onder druk staat en dat de beschikbaarheid van voldoende drinkwater de komende jaren geen vanzelfsprekendheid is. Dunea wijst daarbij niet uitsluitend op de huidige situatie, maar eveneens op de structurele gevolgen van klimaatverandering, toenemende droogte, bevolkingsgroei en de groeiende drinkwatervraag binnen de regio.

Ondergetekenden hechten groot gewicht aan dit advies.

Dunea is immers de wettelijke drinkwaterbeheerder voor deze regio en beschikt bij uitstek over de deskundigheid om de gevolgen van grootschalige nieuwe drinkwaterafnames voor de leveringszekerheid en de bescherming van de drinkwatervoorziening te beoordelen.

Juist daarom kan naar de mening van ondergetekenden niet worden volstaan met een algemene verwijzing naar de beschikbaarheid van een drinkwateraansluiting.

Het ontwerpbesluit dient inzichtelijk te maken dat ook op langere termijn voldoende drinkwater beschikbaar blijft zonder dat hierdoor onevenredige gevolgen ontstaan voor:

- bestaande inwoners;
- toekomstige inwoners van Valkenhorst;
- overige bedrijven;

- maatschappelijke voorzieningen;
- toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen;
- perioden van langdurige droogte;
- de continuïteit van de openbare drinkwatervoorziening.

Daarnaast blijkt uit het advies van Dunea dat nadrukkelijk aandacht wordt gevraagd voor de bescherming van de drinkwaterkwaliteit en voor de mogelijke aanwezigheid van farmaceutische microverontreinigingen.

Ondergetekenden constateren dat deze zorgen in het ontwerpbesluit slechts beperkt inhoudelijk worden besproken.

Niet inzichtelijk is gemaakt:

- op welke wijze de opmerkingen van Dunea inhoudelijk zijn beoordeeld;
- welke aanbevelingen volledig zijn overgenomen;
- welke aanbevelingen niet zijn overgenomen;
- waarom daarvan eventueel is afgeweken.

Daarmee is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende gemotiveerd waarom het bevoegd gezag meent dat de belangen van de openbare drinkwatervoorziening voldoende zijn gewaarborgd.

Daarnaast is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende inzichtelijk gemaakt of en waarom het voorziene omvangrijke drinkwaterverbruik van deze inrichting planologisch aanvaardbaar is op juist deze locatie.

Ondergetekenden achten daarbij onder meer van belang:

- welke maximale jaarlijkse drinkwatervraag planologisch mogelijk wordt gemaakt;
- of rekening is gehouden met toekomstige uitbreiding van de productiecapaciteit;
- welke gevolgen dit heeft voor de regionale drinkwatervoorziening;
- welke gevolgen dit heeft voor toekomstige woningbouw;
- welke gevolgen dit heeft tijdens perioden van waterschaarste.

Evenmin blijkt uit het ontwerpbesluit of alternatieven zijn onderzocht waarmee het gebruik van drinkwater substantieel kan worden verminderd.

Daarbij valt te denken aan:

- vergaande interne waterrecycling;
- hergebruik van proceswater;
- inzet van alternatieve waterstromen;
- verdere optimalisatie van productieprocessen.

Ondergetekenden zijn van mening dat juist bij een inrichting met een uitzonderlijk hoge drinkwatervraag van het bevoegd gezag mag worden verwacht dat inzichtelijk wordt gemaakt waarom deze alternatieven niet of slechts gedeeltelijk toepasbaar zijn.

Het college wordt daarom verzocht gemotiveerd uiteen te zetten:

- op welke wijze het advies van Dunea inhoudelijk is beoordeeld;
- welke onderdelen van dat advies zijn overgenomen;
- welke onderdelen niet zijn overgenomen en waarom;
- welke maximale drinkwatervraag planologisch wordt toegestaan;
- op welke wijze de leveringszekerheid van de openbare drinkwatervoorziening duurzaam wordt gewaarborgd;
- hoe rekening is gehouden met klimaatverandering en langdurige droogte;
- welke maatregelen zijn onderzocht om het gebruik van drinkwater structureel te beperken;
- waarom het college van oordeel is dat een inrichting met een dergelijk uitzonderlijk drinkwaterverbruik juist op deze locatie verenigbaar is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Zolang deze vragen onvoldoende zijn beantwoord en het advies van Dunea niet kenbaar en inhoudelijk is verwerkt in de motivering van het ontwerpbesluit, is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende aangetoond dat de gevolgen voor de openbare drinkwatervoorziening zorgvuldig zijn onderzocht en afgewogen.

Daarnaast verklaarde Wim Drossaert, vertrekkend directeur van Dunea, in het Leidsch Dagblad van 25 juli 2026: ***"Op dit moment zijn wij al door onze reserves heen. Dat lossen we op door water in te kopen bij onze burens in Rotterdam en Amsterdam, zodat er geen probleem is, maar die onafhankelijkheid wil je niet."*** Tegen deze achtergrond maken ondergetekenden zich zorgen dat de aanzienlijke drinkwatervraag van Eli Lilly de afhankelijkheid van Dunea van de inkoop van drinkwater bij andere drinkwaterbedrijven verder zal vergroten.

13. Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

Ondergetekenden zijn van mening dat uit het ontwerpbesluit onvoldoende kenbaar blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling reeds op dit moment verenigbaar is met de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

De Kaderrichtlijn Water verplicht overheden niet alleen te streven naar een goede chemische en ecologische toestand van oppervlaktewater en grondwater, maar bevat tevens een verslechtingsverbod. Toestemming voor een project kan slechts worden verleend indien op basis van objectieve en toereikende gegevens voldoende zeker is dat geen achteruitgang van de toestand van de betrokken waterlichamen optreedt en het behalen van de KRW-doelstellingen niet in gevaar wordt gebracht.

Juist daarom achten ondergetekenden van belang dat uit de eigen rapportage *Weging van het waterbelang* blijkt dat de beschikbare informatie nog geen definitieve beoordeling vormt.

Zo vermeldt TAUW reeds in de inleiding van de rapportage (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"Deze rapportage is niet volledig is om vergunningen mee aan te kunnen vragen. Dit vraagt namelijk om specifieke ontwerptekeningen en onderbouwing die diepgaander zijn dan voorliggende rapportage."

Daarnaast wordt uitdrukkelijk opgemerkt:

"Deze inventarisatie is indicatief en niet uitputtend, mede omdat in het gebied nog geen veldwerk of specifieke metingen zijn uitgevoerd... Mogelijk zijn aanvullende verdiepende onderzoeken vereist om over te gaan tot uitvoering en aanleg."

Ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water vermeldt de rapportage vervolgens dat zich nabij het plangebied drie KRW-waterlichamen bevinden, te weten de Oude Rijn, de Wassenaarse Wetering en het Valkenburgse Meer. Vervolgens wordt geconcludeerd:

"Bij de uiteindelijke vergunningverlening wordt beoordeeld of de nieuwe ontwikkeling geen nadelige invloed heeft op de KRW-doelstellingen."

Ondergetekenden constateren dat hiermee wordt aangegeven dat een wezenlijk onderdeel van de beoordeling van de KRW-gevolgen nog in een later stadium zal plaatsvinden.

Ook ten aanzien van de waterkwaliteit vermeldt TAUW (*cursief gedrukt zijn letterlijk citaten uit de rapportage*):

"Op dit moment zijn geen concrete knelpunten bekend. In de verdere uitwerking van het plan kan gezocht worden naar mogelijkheden om de waterkwaliteit te verbeteren."

Voorts blijkt uit hoofdstuk 8 van de rapportage dat ook de lozing van proceswater nog niet definitief is uitgewerkt. Zo staat vermeld:

"In het vervolgtraject wordt dit nader uitgewerkt, zodat hierin de benodigde keuzes kunnen worden gemaakt."

en

"Voor het realiseren van een nieuw lozingspunt naar oppervlaktewater dient een vergunning bij het bevoegd gezag aangevraagd te worden."

Naar de mening van ondergetekenden blijkt hieruit dat ten tijde van het ontwerpbesluit nog geen definitieve beoordeling beschikbaar is van de uiteindelijke lozingssituatie, de gevolgen voor de betrokken KRW-waterlichamen en de wijze waarop aan het verslechtingsverbod zal worden voldaan.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- op welke objectieve gegevens reeds nu is vastgesteld dat geen achteruitgang van de KRW-waterlichamen optreedt;
- hoe deze beoordeling zich verhoudt tot de constatering dat belangrijke onderdelen van het watersysteem en de lozingssituatie nog nader moeten worden uitgewerkt;
- waarom de beoordeling van de gevolgen voor de KRW-doelstellingen volgens de rapportage pas bij de uiteindelijke vergunningverlening plaatsvindt, terwijl hierover in het kader van het onderhavige besluit reeds voldoende zekerheid zou moeten bestaan.

Zolang deze vragen niet inzichtelijk zijn beantwoord, achten ondergetekenden onvoldoende aangetoond dat het ontwerpbesluit verenigbaar is met het verslechteringsverbod en de overige doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water, alsmede met de op het college rustende onderzoeks- en motiveringsplicht uit de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht.

Bron van citaten

TAUW, *Weging van het waterbelang – Project Mondriaan te Valkenburg*, kenmerk R002-1300671LIG-V03-pws-NL, 26 mei 2026

Ondergetekenden verwijzen in dit verband uitdrukkelijk naar de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, in het bijzonder het arrest Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (Weser, C-461/13). In dit arrest heeft het Hof geoordeeld dat het verslechteringsverbod van de Kaderrichtlijn Water rechtstreeks bindend is voor vergunningverlening en dat toestemming voor een project niet mag worden verleend indien dit leidt tot een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam of het behalen van de KRW-doelstellingen in gevaar brengt.

14. Drinkwaterbelangen

Ondergetekenden zijn van mening dat de bescherming van de drinkwatervoorziening een zelfstandig en zwaarwegend belang vormt dat bij de beoordeling van de aanvraag nadrukkelijk moet worden betrokken.

Zoals in de voorgaande hoofdstukken van deze zienswijze is uiteengezet, blijkt uit de beschikbare stukken dat op onderdelen van de waterhuishouding, de afvalwaterverwerking en de beoordeling van de waterkwaliteit nog nadere onderzoeken, uitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk zijn. Tevens hebben onder meer Dunea en het Hoogheemraadschap van Rijnland aandacht gevraagd voor de bescherming van de waterkwaliteit en de mogelijke gevolgen voor het watersysteem.

Naar de mening van ondergetekenden heeft dit niet uitsluitend betekenis voor de beoordeling van de wateraspecten afzonderlijk, maar eveneens voor de beoordeling van de gevolgen voor de openbare drinkwatervoorziening.

Drinkwater vormt een primaire levensbehoefte en is een schaars maatschappelijk goed. Bij een inrichting met een zeer omvangrijk drinkwaterverbruik en mogelijke lozingen van farmaceutische stoffen dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt dat zowel de beschikbaarheid als de kwaliteit van de drinkwatervoorziening duurzaam kunnen worden gewaarborgd.

Wanneer op onderdelen van de waterhuishouding en de waterkwaliteit nog nadere onderzoeken, uitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk zijn, kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer worden vastgesteld dat ook de gevolgen voor de drinkwatervoorziening volledig zijn onderzocht en beoordeeld.

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit daarom onvoldoende inzichtelijk motiveert:

- op welke wijze de continuïteit van de drinkwatervoorziening duurzaam wordt gewaarborgd;
- hoe eventuele risico's voor de drinkwaterkwaliteit worden voorkomen;

- welke maatregelen worden getroffen indien farmaceutische stoffen of andere microverontreinigingen in het watersysteem worden aangetroffen;
- hoe de initiatiefnemer verantwoordelijk wordt gehouden voor eventuele nadelige gevolgen;
- waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen onevenredige gevolgen heeft voor de huidige en toekomstige openbare drinkwatervoorziening.

Juist vanwege de aard en omvang van de voorgenomen farmaceutische productiefaciliteit achten ondergetekenden een bijzonder zorgvuldige en inzichtelijke motivering noodzakelijk. Naar hun mening kan een dergelijke beoordeling niet uitsluitend worden doorgeschoven naar toekomstige vergunningprocedures, maar dient reeds bij de besluitvorming over de gevraagde omgevingsvergunning voldoende inzichtelijk te zijn gemaakt dat de belangen van de openbare drinkwatervoorziening op zorgvuldige wijze zijn betrokken en gewaarborgd.

15. Afvalwater, proceswater en waterzuivering

Ondergetekenden zijn van mening dat de beoordeling van de gevolgen van afvalwater, proceswater en waterzuivering een essentieel onderdeel vormt van de beoordeling van de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

Zoals in hoofdstuk 9 van deze zienswijze is uiteengezet, blijkt uit de beschikbare rapportages en de adviezen van het Hoogheemraadschap van Rijnland dat op verschillende onderdelen van de afvalwaterketen nog nadere onderzoeken, ontwerpuitwerkingen en vergunningprocedures noodzakelijk zijn. Daarbij gaat het onder meer om de verwerking van proceswater, de uiteindelijke lozingsroute, de beoordeling van de gevolgen voor de betrokken waterlichamen en de daarvoor benodigde vergunningen.

Naar de mening van ondergetekenden heeft dit niet uitsluitend betekenis voor de afzonderlijke beoordeling van de wateraspecten, maar ook voor de vraag of de voorgenomen ontwikkeling reeds nu als uitvoerbaar en ruimtelijk aanvaardbaar kan worden aangemerkt.

De beoordeling van afvalwater en proceswater raakt immers rechtstreeks aan de beantwoording van onder meer de volgende vragen:

- welke stoffen representatief in het procesafvalwater kunnen voorkomen;
- welke maximale concentraties en hoeveelheden kunnen worden geloosd;
- welke zuiveringstechnieken daadwerkelijk worden toegepast;
- welke restconcentraties na zuivering kunnen achterblijven;
- welke gevolgen de lozingen kunnen hebben voor de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater;
- welke gevolgen kunnen optreden voor de ecologische toestand van het watersysteem, de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water en de bescherming van de drinkwatervoorziening.

Wanneer deze onderdelen nog nader moeten worden onderzocht of uitgewerkt, kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer worden vastgesteld dat de gevolgen van de afvalwaterlozingen volledig zijn beoordeeld en dat de voorgenomen ontwikkeling uit waterstaatkundig en milieuhygiënisch oogpunt uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom, ondanks de nog noodzakelijke onderzoeken, ontwerpuitwerkingen en vervolvergunningen, reeds nu kan worden geconcludeerd dat:

- de afvalwater- en proceswaterstromen op aanvaardbare wijze kunnen worden verwerkt;
- de voorgenomen lozingen verenigbaar zijn met de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water;
- de waterkwaliteit en het watersysteem voldoende worden beschermd;
- de bescherming van de openbare drinkwatervoorziening voldoende is gewaarborgd;
- de voorgenomen ontwikkeling als geheel uitvoerbaar is.

Het enkele opnemen van een voorschrift dat de inrichting pas in gebruik mag worden genomen nadat de vereiste vervolvergunningen zijn verleend, neemt deze onzekerheid naar de mening van ondergetekenden niet weg. Een dergelijk voorschrift kan immers niet vervangen dat het bevoegd gezag reeds bij de besluitvorming over de aangevraagde omgevingsvergunning moet beoordelen en motiveren dat de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar is en dat de gevolgen voor het watersysteem, de waterkwaliteit en de drinkwatervoorziening voldoende inzichtelijk zijn gemaakt.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten op grond waarvan reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling, ondanks de nog noodzakelijke onderzoeken, uitwerkingen en vergunningprocedures, voldoet aan de eisen van een zorgvuldig voorbereide en deugdelijk gemotiveerde besluitvorming.

16. Lozingen op oppervlaktewater

Ondergetekenden zijn van mening dat de beoordeling van de lozingen op oppervlaktewater een essentieel onderdeel vormt van de beoordeling van de milieugevolgen en de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

Zoals in hoofdstuk 9 van deze zienswijze is uiteengezet, blijkt uit de beschikbare stukken dat de definitieve lozingsroute, de behandeling van het procesafvalwater en verschillende onderdelen van de lozingssystematiek nog nader moeten worden uitgewerkt en in vervolgprocedures worden beoordeeld.

Naar de mening van ondergetekenden heeft dit niet uitsluitend betekenis voor de technische uitvoering van de inrichting, maar raakt dit rechtstreeks aan de beoordeling van de milieugevolgen van de aangevraagde activiteit.

De keuze van de uiteindelijke lozingsroute is immers mede bepalend voor onder meer:

- de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater;
- de chemische en ecologische toestand van het watersysteem;

- de naleving van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water;
- de bescherming van de openbare drinkwatervoorziening;
- de aard en omvang van de noodzakelijke zuiveringsmaatregelen;
- de omvang van de milieugevolgen van de representatieve maximale bedrijfssituatie.

Wanneer de definitieve lozingsroute, de representatieve samenstelling van het procesafvalwater, de uiteindelijke zuiveringstechnieken en de lozingsvoorwaarden nog niet volledig zijn uitgewerkt of beoordeeld, kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer worden vastgesteld dat de gevolgen van de voorgenomen lozingen volledig en zorgvuldig zijn onderzocht.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen lozingen verenigbaar zijn met een goede waterkwaliteit, de bescherming van het watersysteem, de belangen van de openbare drinkwatervoorziening en de overige waterstaatkundige belangen.

Het enkele feit dat nadere beoordeling zal plaatsvinden in een latere procedure voor een milieubelastende activiteit of wateractiviteit neemt deze onzekerheid naar de mening van ondergetekenden niet weg. Een dergelijke vervolprocedure kan niet vervangen dat het bevoegd gezag reeds bij de besluitvorming over de aangevraagde BOPA inzichtelijk motiveert waarom de voorgenomen ontwikkeling, uitgaande van de representatieve maximale bedrijfssituatie, ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke onderdelen van de beoordeling van de oppervlaktewaterlozingen in deze BOPA-procedure hebben plaatsgevonden;
- welke onderdelen zijn doorgeschoven naar een latere procedure;
- waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit waterstaatkundig en milieuhygiënisch oogpunt aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

17. Farmaceutische microverontreinigingen en medicijnresten

Dunea heeft in haar reactie van 1 juni 2026 nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de bescherming van de drinkwatervoorziening en de kwaliteit van het te lozen proceswater.

In het ontwerpbesluit is de reactie van Dunea als volgt weergegeven:

"Zij adviseren daarom om in de vergunningverlening expliciet te sturen op drinkwaterkwaliteit bij de zuivering van het proceswater, in plaats van uitsluitend te toetsen aan KRW-normen."

Daarnaast wordt de reactie van Dunea als volgt geciteerd:

"Gezien de aard van farmaceutische stoffen – waarvoor in veel gevallen nog geen grenswaarden beschikbaar zijn bij de RIVM – adviseren wij hierbij toepassing van best beschikbare technieken plus (BBT+), gericht op het verwijderen van microverontreinigingen."

Ondergetekenden hechten groot gewicht aan deze constatering.

Dunea is als drinkwaterbedrijf en deskundige op het gebied van drinkwaterwinning en drinkwaterbereiding bij uitstek deskundig ten aanzien van de bescherming van de drinkwatervoorziening. Juist omdat Dunea erop wijst dat voor farmaceutische stoffen in veel gevallen nog geen grenswaarden beschikbaar zijn en daarom toepassing van BBT+ adviseert, kan naar de mening van ondergetekenden niet worden volstaan met een algemene conclusie dat geen onaanvaardbare gevolgen voor de waterkwaliteit zijn te verwachten.

Het ontwerpbesluit concludeert echter slechts:

"De reactie van Dunea staat niet in de weg aan de BOPA, er wordt wel aandacht bij initiatiefnemer en bevoegd gezag gevraagd voor waterkwaliteit, microverontreinigingen en mogelijke effecten op toekomstige drinkwaterwinning."

Naar de mening van ondergetekenden vormt deze conclusie geen inhoudelijke weerlegging van de door Dunea gesignaleerde onzekerheden.

Zoals in hoofdstuk 9 van deze zienswijze is uiteengezet, bieden de beschikbare stukken op meerdere onderdelen nog geen volledig inzicht in de aard van de afvalwaterstromen, de uiteindelijke afvalwaterzuivering en de lozingen. Tegen de achtergrond van de door Dunea gesignaleerde wetenschappelijke onzekerheden acht ondergetekenden het daarom onvoldoende inzichtelijk dat de gevolgen van farmaceutische microverontreinigingen reeds volledig zijn onderzocht en beoordeeld. In het bijzonder blijkt uit het ontwerpbesluit onder meer niet:

- welke werkzame farmaceutische stoffen redelijkerwijs binnen de inrichting aanwezig kunnen zijn;
- welke hulpstoffen, oplosmiddelen en tussenproducten onderdeel uitmaken van de representatieve bedrijfssituatie en de redelijkerwijs voorzienbare maximale bedrijfssituatie;
- welke afbraakproducten tijdens productie en afvalwaterzuivering kunnen ontstaan;
- welke stoffen persistent zijn;
- welke stoffen bioaccumulatief zijn;
- welke stoffen mogelijk als Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) of andere relevante opkomende stoffen moeten worden aangemerkt;
- welke stoffen door de voorgenomen zuivering niet volledig worden verwijderd;
- welke analysemethoden zullen worden toegepast;
- welke locatiespecifieke immissietoets is uitgevoerd;
- op welke wijze cumulatieve effecten met andere lozingen zijn onderzocht;
- op welke wijze toepassing van BBT+ daadwerkelijk juridisch wordt geborgd;
- welke emissiegrenswaarden uiteindelijk zullen gelden;
- welke monitoringsverplichtingen zullen worden opgelegd;

- hoe wordt gehandeld indien emissiegrenswaarden worden overschreden;
- welke maatregelen gelden bij storingen, calamiteiten of andere afwijkende bedrijfsomstandigheden.

Juist wanneer voor een belangrijk deel van de farmaceutische stoffen nog geen specifieke wettelijke grenswaarden of milieukwaliteitsnormen beschikbaar zijn, kan naar de mening van ondergetekenden niet uitsluitend worden verwezen naar toekomstige vergunningprocedures of naar de verwachting dat geen onaanvaardbare gevolgen zullen optreden. De door Dunea geadviseerde toepassing van Best Beschikbare Technieken Plus (BBT+) onderstreept juist dat sprake is van een situatie waarin een bijzonder zorgvuldige beoordeling en motivering noodzakelijk zijn.

De deskundige waarschuwing van Dunea brengt mee dat aan de zorgvuldigheid van het onderzoek en de motivering hoge eisen moeten worden gesteld. Dat geldt temeer nu het ontwerpbesluit geen inzicht biedt in de aard van de te lozen stoffen, de effectiviteit van de voorgenomen zuivering en de gevolgen voor de toekomstige drinkwaterwinning.

Het voorzorgsbeginsel, dat onder meer tot uitdrukking komt in artikel 191, tweede lid, VWEU, brengt mee dat mogelijke ernstige gevolgen voor mens en milieu niet uitsluitend wegens het ontbreken van volledige wetenschappelijke zekerheid buiten beschouwing mogen worden gelaten. Voor zover dit beginsel doorwerkt in het toepasselijke Europese en nationale milieurecht, dient het bevoegd gezag de bestaande wetenschappelijke onzekerheden kenbaar en zorgvuldig bij zijn beoordeling te betrekken en inzichtelijk te motiveren op welke wijze deze onzekerheden in de besluitvorming zijn betrokken.

Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat een bestuursorgaan bij wetenschappelijke onzekerheid zijn besluit dient te baseren op een zorgvuldig onderzoek en een deugdelijke, controleerbare motivering. Naar de mening van ondergetekenden kan in een situatie waarin nog geen volledig inzicht bestaat in de aard van de te lozen stoffen, de effectiviteit van de afvalwaterzuivering en de gevolgen voor de drinkwaterfunctie niet worden volstaan met algemene verwachtingen dat geen onaanvaardbare gevolgen zullen optreden.

Tegen deze achtergrond rijst naar de mening van ondergetekenden de vraag of het ontwerpbesluit voldoet aan:

- de uit het voorzorgsbeginsel voortvloeiende eisen, voor zover deze doorwerken in het toepasselijke Europese en nationale milieurecht;
- de vereisten die voortvloeien uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie over wetenschappelijke onzekerheid;
- de onderzoeksplicht van artikel 3:2 Awb;
- de motiveringsplicht van artikel 3:46 Awb.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom vóór besluitvorming ten minste beschikbaar te stellen:

1. een volledige stoffenlijst van alle redelijkerwijs te verwachten farmaceutische stoffen, hulpstoffen, oplosmiddelen, tussenproducten en afbraakproducten;
2. een massabalans van alle relevante waterbezwaarlijke stoffen;

3. een beschrijving van de reguliere en incidentele lozingen;
4. een locatiespecifieke immissietoets;
5. een beoordeling van de cumulatieve effecten;
6. een volledig ontwerp van de afvalwaterzuivering, inclusief de toepassing van BBT+;
7. inzicht in de emissiegrenswaarden, monitoringsverplichtingen, interventiewaarden en stopcriteria die in de daarvoor bevoegde vergunningprocedure zullen worden onderzocht en juridisch worden geborgd;
8. een gemotiveerde uiteenzetting waarom, ondanks de door Dunea gesignaleerde wetenschappelijke onzekerheden, vergunningverlening verenigbaar wordt geacht met een adequate bescherming van de waterkwaliteit, de drinkwatervoorziening en de volksgezondheid.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom, ondanks de door Dunea gesignaleerde wetenschappelijke onzekerheden en de nog noodzakelijke uitwerkingen van de afvalwaterketen, reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen lozingen verenigbaar zijn met een adequate bescherming van de waterkwaliteit, de openbare drinkwatervoorziening en de volksgezondheid. Naar hun mening is daarmee onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat het ontwerpbesluit berust op een zorgvuldig onderzoek en een draagkrachtige motivering als bedoeld in de artikelen 3:2 en 3:46 Awb.

18. Koelwater en Valkenburgse Meer

Ondergetekenden zijn van mening dat de mogelijke benutting van thermische energie uit het Valkenburgse Meer een essentieel onderdeel vormt van de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid en uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit de beschikbare stukken blijkt naar de mening van ondergetekenden onvoldoende duidelijk welk technisch systeem zal worden toegepast en op welke wijze het Valkenburgse Meer daarbij zal worden benut. Daardoor is evenmin voldoende inzichtelijk welke gevolgen redelijkerwijs kunnen optreden voor de waterkwaliteit, de ecologische toestand en de recreatieve functie van het meer.

Juist de keuze van het uiteindelijke systeem kan van invloed zijn op onder meer:

- de temperatuur van het oppervlaktewater;
- de zuurstofhuishouding;
- de ecologische kwaliteit van het watersysteem;
- de visstand;
- de zwemwaterkwaliteit;
- de recreatieve bruikbaarheid van het Valkenburgse Meer;
- de gevolgen tijdens perioden van hoge temperaturen, langdurige droogte en andere effecten van klimaatverandering;

- de cumulatieve effecten in samenhang met andere bestaande, vergunde en redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen rondom het Valkenburgse Meer.

Wanneer de aard van het thermische systeem, de wijze van warmte-uitwisseling en de mogelijke milieugevolgen daarvan nog onvoldoende inzichtelijk zijn gemaakt, kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer worden vastgesteld dat de gevolgen voor het Valkenburgse Meer volledig zijn onderzocht en beoordeeld.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen benutting van thermische energie verenigbaar is met de bescherming van de waterkwaliteit, de ecologische toestand, de recreatieve functie en de overige belangen die met het Valkenburgse Meer zijn gemoeid.

Voor zover onderdelen van deze beoordeling nog plaatsvinden in vervolgprocedures, verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welk technisch systeem zal worden toegepast;
- welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld;
- welke onderdelen nog in vervolgprocedures worden onderzocht;
- waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit een oogpunt van waterkwaliteit, ecologie, recreatie en ruimtelijke uitvoerbaarheid aanvaardbaar is.

Gelet op de belangrijke ecologische, landschappelijke én recreatieve functie van het Valkenburgse Meer, waaronder de aangewezen zwemwaterfunctie en de betekenis van het gebied voor recreatie en natuurbeleving, achten ondergetekenden een bijzonder zorgvuldige motivering noodzakelijk.

19. Rioolstelsel en afvalwaterinfrastructuur

Ondergetekenden zijn van mening dat de capaciteit en uitvoerbaarheid van de afvalwaterinfrastructuur een wezenlijk onderdeel vormen van de beoordeling van de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

it openbare berichtgeving blijkt dat bij de gebiedsontwikkeling Valkenhorst is afgezien van de aanleg van een volledig gescheiden riool- en watersysteem, omdat het Rijksvastgoedbedrijf en ontwikkelaar BPD geen financiële dekking hadden voor hun bijdrage. Tevens blijkt uit openbare berichtgeving dat langs de N206 een persleiding is aangelegd ten behoeve van de toekomstige woningbouw in Valkenhorst.

Tegen deze achtergrond is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende inzichtelijk gemaakt of bij de dimensionering van deze infrastructuur tevens rekening is gehouden met de afvalwaterstromen van de voorgenomen farmaceutische productiefaciliteit.

Zoals in hoofdstuk 9 van deze zienswijze is uiteengezet, zijn bovendien de aard, omvang en verwerking van de afvalwaterstromen nog niet volledig uitgewerkt. Naar de mening van ondergetekenden heeft dit ook gevolgen voor de beoordeling van de belasting van het rioolstelsel, de persleiding en de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Wanneer nog geen volledig inzicht bestaat in de omvang en samenstelling van de afvalwaterstromen, kan naar de mening van ondergetekenden evenmin zonder meer worden vastgesteld dat de bestaande afvalwaterinfrastructuur toereikend is om deze stromen op een duurzame en doelmatige wijze te verwerken.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- of de bestaande persleiding en rioolwaterzuiveringsinstallatie zijn ontworpen en berekend op de additionele afvalwaterstromen van de voorgenomen ontwikkeling;
- welke reservecapaciteit beschikbaar is;
- welke gevolgen de voorgenomen ontwikkeling heeft voor de toekomstige woonwijk Valkenhorst;
- welke gevolgen kunnen optreden voor de werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie;
- of aanvullende infrastructurele voorzieningen noodzakelijk zijn om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken.

Voor zover uitbreiding of aanpassing van de afvalwaterinfrastructuur noodzakelijk blijkt, verzoeken ondergetekenden het college tevens gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke voorzieningen noodzakelijk zijn;
- welke bestuursorganen daarvoor verantwoordelijk zijn;
- op welke wijze de uitvoerbaarheid daarvan is verzekerd;
- welke financiële gevolgen daarmee gemoeid zijn en in hoeverre deze voor rekening van de initiatiefnemer dan wel van de overheid komen.

Naar de mening van ondergetekenden zijn deze aspecten onlosmakelijk verbonden met de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het project. Zolang hierover onvoldoende inzicht bestaat, is naar hun mening onvoldoende gemotiveerd dat de voorgenomen ontwikkeling vanuit het oogpunt van de afvalwaterinfrastructuur uitvoerbaar is.

20. Bodemkwaliteit en grondwater

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende inzichtelijk motiveert dat de bodem- en grondwaterkwaliteit gedurende de exploitatie van de voorgenomen inrichting op duurzame wijze worden beschermd.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat ten behoeve van de projectlocatie bodemonderzoek is uitgevoerd. Daarbij is onder meer vermeld dat, behoudens een lokale koperverontreiniging, geen noemenswaardige verontreinigingen in de (water)bodem zijn aangetoond. Tevens wordt echter vermeld dat voor het grondwater aanvullend onderzoek naar nikkel noodzakelijk is en dat de omvang van de aangetroffen koperverontreiniging nader moet worden vastgesteld alvorens tot verwijdering kan worden overgegaan.

Naar de mening van ondergetekenden ziet de beoordeling echter niet uitsluitend op de bestaande bodemkwaliteit, maar ook op de bescherming van bodem en grondwater gedurende de gehele gebruiksfase van een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit.

Uit de ontwerpdocumentatie blijkt dat binnen de inrichting voorzieningen noodzakelijk zijn ter bescherming van bodem en grondwater, waaronder vloeistofdichte voorzieningen, lekopvangsystemen en calamiteitsvoorzieningen overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de PGS-richtlijnen.

Juist omdat binnen de inrichting gevaarlijke stoffen, grondstoffen, hulpstoffen en oplosmiddelen worden gebruikt en opgeslagen, achten ondergetekenden een bijzonder zorgvuldige beoordeling noodzakelijk van de maatregelen die bodem- en grondwaterverontreiniging moeten voorkomen.

Naar de mening van ondergetekenden motiveert het ontwerpbesluit echter onvoldoende:

- op welke wijze de bescherming van bodem en grondwater gedurende de exploitatie juridisch wordt geborgd;
- welke bodembeschermende voorzieningen onderdeel uitmaken van de representatieve maximale bedrijfssituatie;
- hoe lekkages, morsingen en andere incidenten worden voorkomen en beheerst;
- op welke wijze de bodem- en grondwaterkwaliteit gedurende de exploitatiefase worden gecontroleerd;
- hoe wordt gewaarborgd dat de inrichting blijvend voldoet aan de toepasselijke eisen uit het Bal, de relevante PGS-richtlijnen en de overige bodemregelgeving.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten of vóór ingebruikname van de inrichting een representatieve nulmeting van de bodem- en grondwaterkwaliteit zal worden uitgevoerd.

Naar de mening van ondergetekenden is een dergelijke nulmeting niet alleen van belang voor de initiatiefnemer, maar ook voor het bevoegd gezag, omwonenden en toekomstige generaties. Alleen wanneer de Ausgangssituatie objectief wordt vastgelegd, kan bij toekomstig toezicht worden vastgesteld of eventuele veranderingen aan de inrichting kunnen worden toegeschreven.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling gedurende de exploitatiefase geen onaanvaardbare gevolgen zal hebben voor de bodem- en grondwaterkwaliteit en dat de bescherming daarvan voldoende is gewaarborgd.

21. Luchtkwaliteit

Ondergetekenden zijn van mening dat de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor de luchtkwaliteit een wezenlijk onderdeel vormen van de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project.

Ten behoeve van de aanvraag is een afzonderlijk luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd waarin wordt geconcludeerd dat aan de geldende normen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt voldaan. Tevens wordt in de rapportages aandacht besteed aan onder meer verkeersbewegingen, laboratoriumzuurkasten en beperkte emissies van vluchtige organische stoffen (VOS).

Uit de GOFLO blijkt echter eveneens dat:

"Benadrukt wordt echter dat voorliggende aanvraag nadrukkelijk nog niet toeziet op het aanvragen/melden van eventueel milieubelastende activiteiten."

Naar de mening van ondergetekenden betekent dit dat de beoordeling van de emissies die samenhangen met de milieubelastende activiteiten niet volledig onderdeel uitmaakt van de onderhavige aanvraag.

Juist wanneer de beoordeling van de milieubelastende activiteiten nog in een afzonderlijke procedure zal plaatsvinden, dient naar de mening van ondergetekenden inzichtelijk te worden gemotiveerd waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van luchtkwaliteit ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke wijze de beoordeling van de luchtkwaliteit in deze BOPA zich verhoudt tot de nog afzonderlijk te beoordelen milieubelastende activiteiten;
- welke onderdelen van de beoordeling reeds in deze procedure hebben plaatsgevonden;
- welke onderdelen pas in een latere procedure worden beoordeeld;
- waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van luchtkwaliteit uitvoerbaar en ruimtelijk aanvaardbaar is.

Voor zover na vergunningverlening aanvullende emissiebeperkende maatregelen, monitoring of voorschriften noodzakelijk blijken, verzoeken ondergetekenden het college tevens inzichtelijk te maken op welke wijze daarmee reeds bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid rekening is gehouden.

22. Gezondheid

Ondergetekenden zijn van mening dat de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor de gezondheid onvoldoende inzichtelijk zijn gemotiveerd.

Uit de reactie van de GGD blijkt dat gezondheid breder dient te worden beoordeeld dan uitsluitend aan de hand van wettelijke normen voor luchtkwaliteit, geluid en geur. De GGD adviseert daarom de gezondheidsparagraaf uit te breiden met onder meer:

- positieve gezondheid;
- groenblauwe structuren;
- klimaatadaptatie;
- langzaam verkeer;
- bereikbaarheid;
- mogelijkheden voor bewegen;
- mogelijkheden voor ontmoeting.

Het ontwerpbesluit neemt kennis van dit advies, maar naar de mening van ondergetekenden wordt onvoldoende gemotiveerd waarom, ondanks deze aanbevelingen, reeds nu kan worden geconcludeerd dat de gevolgen voor de gezondheid volledig zijn onderzocht en beoordeeld.

Naar de mening van ondergetekenden heeft het advies van de GGD niet uitsluitend betekenis voor de verdere uitwerking van het project, maar ook voor de vraag of het bevoegd gezag op het moment van besluitvorming beschikt over een voldoende integrale gezondheidskundige beoordeling.

Een gezondheidskundige beoordeling behoort zich daarbij niet uitsluitend te richten op de huidige situatie, maar eveneens aandacht te besteden aan de gevolgen voor:

- toekomstige bewoners van Valkenhorst;
- kinderen;
- ouderen;
- recreanten;
- kwetsbare groepen;
- werknemers in de directe omgeving.

Eveneens behoort naar de mening van ondergetekenden aandacht te worden besteed aan de mogelijke gezamenlijke effecten van onder meer:

- langdurige blootstelling;
- cumulatieve milieubelasting;
- geur;
- luchtkwaliteit;
- mogelijke blootstelling aan zeer zorgwekkende stoffen (ZZS);
- farmaceutische microverontreinigingen;
- externe veiligheid;
- de kwaliteit en beleving van de leefomgeving.

Voor zover onderdelen van deze gezondheidskundige beoordeling nog nader moeten worden uitgewerkt, verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld;
- welke onderdelen nog in vervolgpcedures worden uitgewerkt;
- waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van gezondheid ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de gevolgen voor de gezondheid, mede gelet op de omvang van het project en de nabijheid van bestaande en toekomstige woongebieden, volledig en zorgvuldig zijn onderzocht en betrokken bij de belangenafweging.

23. Stikstofdepositie en cumulatieve effecten

Ondergetekenden maken zich ernstige zorgen over de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in nabijgelegen Natura 2000-gebieden en, voor zover ruimtelijk relevant, voor overige beschermde natuur in de omgeving.

In de gemeente Katwijk en de omliggende regio hebben de afgelopen jaren verschillende omvangrijke ruimtelijke ontwikkelingen plaatsgevonden. Daarnaast zijn projecten vergund, in uitvoering of voorzien die tijdens de aanlegfase en/of gebruiksfase stikstofemissies kunnen veroorzaken. Afhankelijk van de uitvoeringsfase, vergunningstatus en gevolgen voor dezelfde Natura 2000-gebieden kunnen deze ontwikkelingen relevant zijn voor de vaststelling van de bestaande situatie, de te hanteren referentiesituatie of de beoordeling van cumulatieve gevolgen.

Daarbij kan onder meer worden gedacht aan:

- de werkzaamheden aan en rond de A44;
- de werkzaamheden aan de N206, waaronder de werkzaamheden in verband met de Beaumix-problematiek;
- de werkzaamheden in de Zuidduinen ten behoeve van de toekomstige drinkwatervoorziening;
- de woningbouwontwikkelingen in onder meer Parc Catwijk, waaronder de fasen 9 en 10;
- de aanleg van de versnelde busverbinding tussen Leiden en Katwijk;
- de aanleg en aanpassing van bruggen en overige infrastructuur rond de N206;
- de werkzaamheden aan de Molentuinweg;
- de gebiedsontwikkeling Valkenhorst;
- overige gerealiseerde, vergunde en voorgenomen ontwikkelingen binnen de gemeente en de regio.

Deze opsomming is niet limitatief. Ondergetekenden stellen niet dat al deze projecten zonder meer als afzonderlijk cumulatief project in de natuurrechtelijke beoordeling moeten worden betrokken. Wel geven deze ontwikkelingen aanleiding om inzichtelijk te maken welke projecten en plannen juridisch en feitelijk relevant zijn voor de beoordeling van de stikstofgevolgen van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit het ontwerpbesluit blijkt naar de mening van ondergetekenden onvoldoende:

- welke Natura 2000-gebieden, habitattypen en leefgebieden bij de beoordeling zijn betrokken;
- welke referentiesituatie is gehanteerd en op welke gegevens deze referentiesituatie berust;
- welke versie van AERIUS Calculator is gebruikt;
- welke invoergegevens, uitgangspunten en rekenafstanden zijn gehanteerd;
- of zowel de aanlegfase als de gebruiksfase volledig zijn beoordeeld;
- of alle redelijkerwijs te verwachten emissiebronnen zijn betrokken, waaronder – voor zover van toepassing – mobiele werktuigen, bouwverkeer, personen- en vrachtverkeer, logistieke bewegingen, stookinstallaties, noodstroomvoorzieningen, energievoorzieningen en overige installaties;

- of is uitgegaan van de representatieve maximale mogelijkheden van het project;
- welke vergunde maar nog niet of nog niet volledig gerealiseerde projecten in de cumulatieve beoordeling zijn betrokken;
- waarom andere mogelijk relevante plannen of projecten buiten beschouwing zijn gelaten;
- welke depositiebijdrage gedurende de aanlegfase en de gebruiksfase op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden is berekend.

Ondergetekenden achten het van belang dat duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen reeds gerealiseerde projecten, projecten die wel zijn vergund maar nog niet of niet volledig zijn uitgevoerd en projecten waarvoor nog geen definitieve toestemming is verleend. Reeds gerealiseerde ontwikkelingen kunnen onderdeel uitmaken van de bestaande achtergrond- of referentiesituatie. Vergunde maar nog niet of niet volledig gerealiseerde projecten kunnen, voor zover zij gevolgen hebben voor dezelfde Natura 2000-gebieden, relevant zijn voor de cumulatieve beoordeling.

Naar de mening van ondergetekenden kan niet worden volstaan met een algemene conclusie dat geen relevante stikstofdepositie optreedt, zonder dat de onderliggende berekeningen, invoergegevens en uitgangspunten volledig kenbaar en controleerbaar zijn gemaakt.

Het college wordt daarom verzocht:

- de volledige AERIUS-berekeningen voor de aanlegfase en de gebruiksfase beschikbaar te stellen;
- alle daarbij gehanteerde invoergegevens en uitgangspunten inzichtelijk te maken;
- te motiveren waarom de gehanteerde referentiesituatie juridisch en feitelijk juist is;
- inzichtelijk te maken welke projectonderdelen en emissiebronnen in de berekening zijn betrokken;
- uiteen te zetten welke plannen en projecten vanwege mogelijke gevolgen voor dezelfde Natura 2000-gebieden bij de cumulatieve beoordeling zijn betrokken;
- te motiveren waarom andere mogelijk relevante plannen en projecten buiten beschouwing zijn gelaten;
- op basis van objectieve en controleerbare gegevens te onderbouwen dat significante gevolgen voor de betrokken Natura 2000-gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten;
- indien significante gevolgen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, inzichtelijk te maken of een passende beoordeling is verricht en op grond waarvan de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.

Zolang deze gegevens niet volledig, kenbaar en controleerbaar beschikbaar zijn, is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende inzichtelijk of de stikstofgevolgen van het project afzonderlijk en – voor zover juridisch vereist – in combinatie met andere plannen en projecten zorgvuldig zijn onderzocht.

Daarmee is eveneens onvoldoende duidelijk of het ontwerpbesluit berust op een zorgvuldig onderzoek en een deugdelijke motivering als bedoeld in de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht en voldoet aan de toepasselijke regels ter bescherming van Natura 2000-gebieden.

24. Nulmetingen en monitoring

Ondergetekenden zijn van mening dat een representatief systeem van nulmetingen en monitoring een essentieel onderdeel vormt van de beoordeling van de uitvoerbaarheid en de bescherming van de fysieke leefomgeving.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat voor verschillende onderdelen van het project wordt voorzien in monitoring, reallimetingen en signaleringssystemen. Naar de mening van ondergetekenden wordt echter onvoldoende inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze monitoring als samenhangend systeem wordt ingericht en op welke wijze de resultaten daarvan worden betrokken bij het toezicht op de inrichting.

Een representatief monitoringsprogramma behoort naar de mening van ondergetekenden niet uitsluitend te voorzien in het verzamelen van meetgegevens, maar tevens inzichtelijk te maken:

- voor welke milieuaspecten vooraf een representatieve nulmeting wordt uitgevoerd;
- welke signaleringswaarden, actiegrenzen en grenswaarden worden gehanteerd;
- waarom deze waarden voldoende bescherming bieden voor mens en milieu;
- op welke locaties en met welke frequentie wordt gemeten;
- op welke wijze de meetresultaten worden beoordeeld;
- welke maatregelen worden getroffen indien signaleringswaarden of grenswaarden worden bereikt of overschreden;
- onder welke omstandigheden activiteiten moeten worden aangepast, beperkt of stilgelegd;
- welke bestuursorganen verantwoordelijk zijn voor toezicht en handhaving.

Naar de mening van ondergetekenden wordt in het ontwerpbesluit onvoldoende gemotiveerd waarom de voorgestelde monitoring, ook indien deze grotendeels plaatsvindt gedurende de exploitatiefase, voldoende waarborgen biedt voor de bescherming van de fysieke leefomgeving.

Monitoring kan naar de mening van ondergetekenden immers niet in de plaats treden van een voorafgaande zorgvuldige beoordeling van de milieugevolgen. Zij vormt in beginsel een instrument om te controleren of de aannames waarop een besluit is gebaseerd overeenkomen met de feitelijke situatie en om tijdig corrigerende maatregelen te kunnen treffen wanneer afwijkingen optreden.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- voor welke milieuaspecten vooraf een representatieve nulmeting noodzakelijk wordt geacht;
- welke onderdelen van het monitoringsprogramma reeds zijn uitgewerkt;
- welke onderdelen nog in vervolgprocedures worden vastgesteld;
- waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de bescherming van de fysieke leefomgeving voldoende is gewaarborgd.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de voorgestelde nulmetingen en monitoring een toereikend instrument vormen om de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling tijdig te signaleren, te beoordelen en – indien noodzakelijk – door middel van passende maatregelen te beperken.

25. Externe veiligheid

Ondergetekenden zijn van mening dat de beoordeling van de externe veiligheid een essentieel onderdeel vormt van de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat ten behoeve van de aanvraag onderzoeken zijn uitgevoerd naar de externe veiligheidsaspecten van de voorgenomen inrichting. Tegelijkertijd volgt uit de projectdocumentatie dat op onderdelen van de inrichting de verdere technische uitwerking, de definitieve bedrijfsvoering en de milieubelastende activiteiten nog nader worden uitgewerkt.

Naar de mening van ondergetekenden dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt dat de veiligheidsbeoordeling is gebaseerd op de **representatieve maximale bedrijfssituatie** die met de aangevraagde activiteiten en het ontwerpbesluit mogelijk wordt gemaakt.

Wanneer nog niet alle installaties, processen, bedrijfsactiviteiten of hoeveelheden gevaarlijke stoffen definitief zijn uitgewerkt, kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder meer worden vastgesteld dat de gevolgen voor de fysieke leefomgeving volledig zijn onderzocht en beoordeeld.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke representatieve maximale bedrijfssituatie de veiligheidsbeoordeling is gebaseerd;
- welke ongevalsscenario's daarbij als maatgevend zijn beschouwd;
- welke uitgangspunten voor de berekeningen zijn gehanteerd;
- op welke wijze het plaatsgebonden risico en de overige relevante veiligheidsaspecten zijn beoordeeld;
- welke restrisico's na toepassing van veiligheidsmaatregelen blijven bestaan;
- op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen voor bestaande woningen, de toekomstige woonwijk Valkenhorst, recreanten en bezoekers van het Valkenburgse Meer.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- of de veiligheidsbeoordeling uitgaat van de maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten planologisch en vergunningstechnisch mogelijk maken;
- in hoeverre toekomstige wijzigingen binnen die vergunde ruimte gevolgen kunnen hebben voor de externe veiligheidsrisico's;
- op welke wijze het advies van de Veiligheidsregio is betrokken bij de beoordeling van de bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Voor zover onderdelen van de veiligheidsbeoordeling nog in vervolgpcedures worden uitgewerkt, verzoeken ondergetekenden tevens inzichtelijk te maken welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld, welke onderdelen nog volgen en waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit een oogpunt van externe veiligheid ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor de externe veiligheid volledig zijn onderzocht en dat de veiligheidsbeoordeling uitgaat van de representatieve maximale bedrijfssituatie die met het ontwerpbesluit mogelijk wordt gemaakt.

26. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende inzichtelijk motiveert op welke wijze is beoordeeld of binnen de voorgenomen inrichting gebruik zal worden gemaakt van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) of andere stoffen met vergelijkbare zorgwekkende eigenschappen.

Gelet op de aard van een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit kan naar de mening van ondergetekenden niet zonder nadere motivering worden aangenomen dat dergelijke stoffen geen onderdeel uitmaken van de bedrijfsvoering of dat de mogelijke emissies daarvan reeds volledig zijn beoordeeld.

Wanneer nog geen volledig inzicht bestaat in de stoffen die binnen de inrichting worden gebruikt, geproduceerd of kunnen vrijkomen, kan naar de mening van ondergetekenden evenmin zonder meer worden vastgesteld dat de mogelijke emissies naar lucht, water en bodem volledig zijn onderzocht en dat de toepasselijke verplichtingen ten aanzien van ZZS voldoende zijn betrokken bij de besluitvorming.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke wijze is beoordeeld welke stoffen als ZZS zijn geïdentificeerd;
- of tevens is beoordeeld of andere stoffen als potentiële ZZS of anderszins bijzonder zorgwekkend moeten worden aangemerkt;
- welke emissieroutes voor deze stoffen relevant zijn;
- op welke wijze rekening is gehouden met de voor ZZS geldende minimalisatieverplichtingen;
- welke emissiebeperkende maatregelen onderdeel uitmaken van de voorgenomen bedrijfsvoering;
- op welke wijze monitoring, rapportage en actualisatie van de stoffeninventaris plaatsvinden indien nieuwe wetenschappelijke inzichten of gewijzigde classificaties daartoe aanleiding geven.

Voor zover de identificatie van relevante stoffen en de beoordeling van mogelijke emissies nog in vervolgpcedures plaatsvinden, verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld;
- welke onderdelen nog in latere procedures worden uitgewerkt;
- waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de gevolgen voor mens en milieu voldoende zijn onderzocht en dat de voorgenomen ontwikkeling uit dit oogpunt ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de mogelijke aanwezigheid en emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen op zorgvuldige wijze zijn onderzocht en dat de daarvoor geldende beschermings- en minimalisatieverplichtingen voldoende zijn betrokken bij de beoordeling van de aangevraagde ontwikkeling.

27. Brandveiligheid en calamiteiten

Ondergetekenden zijn van mening dat de beoordeling van de brandveiligheid, calamiteitenbestrijding en hulpverlening een wezenlijk onderdeel vormt van de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat aandacht is besteed aan de veiligheidsorganisatie en de bestrijding van incidenten. Naar de mening van ondergetekenden wordt echter onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat de beoordeling is gebaseerd op representatieve calamiteitenscenario's die passen bij de maximale mogelijkheden van de voorgenomen inrichting.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welke representatieve brand-, explosie- en chemische incidenten aan de beoordeling ten grondslag zijn gelegd;
- welke uitgangspunten en maximale effecten daarbij zijn gehanteerd;
- op welke wijze de bereikbaarheid voor hulpdiensten is beoordeeld;
- in hoeverre de beschikbaarheid van bluswater toereikend is;
- op welke wijze wordt voorkomen dat verontreinigd bluswater de bodem of het oppervlaktewater bereikt;
- op welke wijze de bescherming van omwonenden, werknemers en recreanten is beoordeeld;
- op welke wijze de bestrijdbaarheid van incidenten, de evacuatiemogelijkheden en de zelfredzaamheid van aanwezigen en omwonenden zijn betrokken bij de besluitvorming.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke calamiteitenscenario's representatief zijn geacht voor de voorgenomen ontwikkeling;
- op welke wijze de effecten daarvan zijn beoordeeld;
- welke permanente voorzieningen beschikbaar zijn voor de opvang van verontreinigd bluswater;

- op welke wijze omwonenden worden gewaarschuwd bij een incident;
- op welke wijze het advies van de Veiligheidsregio is betrokken bij de beoordeling van de bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, hulpverlening en operationele inzet.

Voor zover onderdelen van de calamiteitenorganisatie of de incidentbestrijding nog nader worden uitgewerkt, verzoeken ondergetekenden tevens inzichtelijk te maken welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld, welke onderdelen nog volgen en waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van brandveiligheid en calamiteitenbeheersing ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de gevolgen van representatieve calamiteitenscenario's voor de fysieke leefomgeving volledig zijn onderzocht en dat de noodzakelijke voorzieningen voor een veilige incidentbestrijding en bescherming van de omgeving voldoende zijn geborgd.

28. Geur

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de beoordeling van de geurhinder is gebaseerd op een representatieve invulling van de voorgenomen bedrijfsvoering.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat onderzoek is verricht naar de mogelijke geurbelasting en dat wordt geconcludeerd dat geen onaanvaardbare geurhinder voor de omgeving wordt verwacht. Tegelijkertijd volgt uit de projectdocumentatie dat de exacte volumenströmen en concentraties van de processtromen nog in ontwikkeling zijn en dat onderdelen van de bedrijfsvoering en de technische uitwerking nog nader worden uitgewerkt.

Naar de mening van ondergetekenden wordt daardoor onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom de uitgevoerde geurbeoordeling reeds representatief wordt geacht voor de maximale bedrijfssituatie waarop het ontwerpbesluit betrekking heeft.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke representatieve bedrijfssituatie de geurbeoordeling is gebaseerd;
- welke geurbronnen en geurveroorzakende activiteiten in de beoordeling zijn betrokken;
- welke reguliere en incidentele bedrijfsomstandigheden, waaronder onderhouds- en storingssituaties, zijn beoordeeld;
- in hoeverre de beoordeling rekening houdt met de maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten toestaan.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke geuronderzoeken aan het ontwerpbesluit ten grondslag liggen;
- welke emissies, uitgangspunten en verspreidingsmodellen daarbij zijn gehanteerd;
- op welke wijze eventuele cumulatieve geurbelasting met andere relevante geurbronnen in de omgeving is beoordeeld;

- op welke wijze geurklachten tijdens de exploitatiefase worden geregistreerd, beoordeeld en afgehandeld;
- welke maatregelen worden getroffen indien zich ondanks de uitgevoerde beoordeling geurhinder voordoet.

Voor zover onderdelen van de bedrijfsvoering die van invloed kunnen zijn op de geurbelasting nog nader worden uitgewerkt, verzoeken ondergetekenden het college tevens inzichtelijk te maken welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld, welke onderdelen nog in vervolgpcedures worden uitgewerkt en waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van geur ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de beoordeling van de geurhinder is gebaseerd op een representatieve maximale bedrijfssituatie en dat de gevolgen voor de fysieke leefomgeving in zoverre volledig en zorgvuldig zijn onderzocht.

29. Geluid

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de beoordeling van de geluidbelasting is gebaseerd op een representatieve maximale bedrijfssituatie van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat akoestisch onderzoek is verricht en dat wordt geconcludeerd dat de voorgenomen inrichting aan de geldende geluidnormen kan voldoen. Tegelijkertijd volgt uit de projectdocumentatie dat onderdelen van de bedrijfsvoering, installaties en milieubelastende activiteiten nog nader worden uitgewerkt.

Naar de mening van ondergetekenden wordt daardoor onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom de uitgevoerde geluidbeoordeling reeds representatief wordt geacht voor de maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten mogelijk maken.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke representatieve bedrijfssituatie de geluidberekeningen zijn gebaseerd;
- in hoeverre alle relevante installaties, geluidbronnen en bedrijfsactiviteiten in de beoordeling zijn betrokken;
- op welke wijze rekening is gehouden met incidentele bedrijfssituaties, onderhoudswerkzaamheden en piekbelastingen;
- in hoeverre geluid tijdens de avond- en nachtperiode onderdeel uitmaakt van de beoordeling;
- op welke wijze rekening is gehouden met de huidige woonomgeving en de toekomstige woonwijk Valkenhorst.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke cumulatieve geluidbelasting is beoordeeld in samenhang met andere relevante geluidbronnen in de omgeving;
- welke bron- en overdrachtsmaatregelen zijn betrokken bij de beoordeling;

- op welke wijze de geluidbelasting na ingebruikname wordt gemonitord;
- welke maatregelen worden getroffen indien de feitelijke geluidbelasting hoger blijkt te zijn dan waarvan in de beoordeling is uitgegaan.

Voor zover onderdelen van de bedrijfsvoering die van invloed kunnen zijn op de geluidbelasting nog nader worden uitgewerkt, verzoeken ondergetekenden tevens inzichtelijk te maken welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld, welke onderdelen nog in vervolgpcedures worden uitgewerkt en waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van geluid ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de beoordeling van de geluidbelasting is gebaseerd op een representatieve maximale bedrijfssituatie en dat de gevolgen voor de fysieke leefomgeving in zoverre volledig en zorgvuldig zijn onderzocht.

30. Verkeer en bereikbaarheid

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de verkeerskundige beoordeling is gebaseerd op de representatieve maximale planologische situatie van de voorgenomen ontwikkeling en de overige ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat verkeersonderzoeken zijn uitgevoerd en dat wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling verkeerskundig inpasbaar is. Naar de mening van ondergetekenden wordt echter onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat deze beoordeling uitgaat van de maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten planologisch mogelijk maken, gezien in samenhang met de ontwikkeling van Valkenhorst en overige gebiedsontwikkelingen.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke representatieve verkeerssituatie de verkeerskundige beoordeling is gebaseerd;
- in hoeverre rekening is gehouden met de maximale verkeersgeneratie van de voorgenomen inrichting;
- op welke wijze de verkeerskundige effecten zijn beoordeeld in samenhang met de ontwikkeling van Valkenhorst en andere relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving;
- op welke wijze de gevolgen voor autoverkeer, vrachtverkeer, fietsverkeer, openbaar vervoer en recreatief verkeer integraal zijn beoordeeld;
- op welke wijze de gevolgen voor de verkeersveiligheid van alle weggebruikers zijn betrokken bij de besluitvorming.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke verkeersprognoses en uitgangspunten aan de verkeerskundige beoordeling ten grondslag liggen;

- op welke wijze autonome verkeersgroei en cumulatieve verkeerseffecten zijn betrokken;
- hoe de bereikbaarheid van de inrichting, de omliggende woongebieden en de hulpdiensten is beoordeeld tijdens incidenten, calamiteiten, wegafsluitingen en wegwerkzaamheden;
- welke maatregelen worden getroffen indien de feitelijke verkeersbelasting groter blijkt te zijn dan waarvan in de verkeerskundige beoordeling is uitgegaan.

Voor zover onderdelen van de gebiedsontwikkeling of de verkeersafwikkeling nog nader worden uitgewerkt, verzoeken ondergetekenden tevens inzichtelijk te maken welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld, welke onderdelen nog in vervolgpcedures worden uitgewerkt en waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van verkeer en verkeersveiligheid ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de verkeerskundige beoordeling is gebaseerd op de representatieve maximale planologische situatie van de voorgenomen ontwikkeling en de omliggende gebiedsontwikkelingen, zodat de gevolgen voor de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en hulpverlening volledig en zorgvuldig zijn onderzocht.

31. Parkeren en logistiek

Het ontwerpbesluit gaat uit van een omvangrijke parkeer- en logistieke inrichting.

Ondergetekenden verzoeken inzichtelijk te maken:

- waarop de parkeerbehoefte is gebaseerd;
- welke groeiscenario's zijn gehanteerd;
- hoe piekbelasting wordt opgevangen;
- welke gevolgen ontstaan bij Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de beoordeling van de parkeer- en logistieke behoefte is gebaseerd op een representatieve maximale bedrijfssituatie van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit het parkeeronderzoek blijkt dat voor de voorgenomen ontwikkeling een maatwerkberekening is opgesteld, omdat de gemeentelijke parkeernormen voor deze ontwikkeling niet passend worden geacht. De berekening is gebaseerd op specifieke uitgangspunten, waaronder een totaal van 580 aanwezigen per dag, een maximale gelijktijdige bezetting van 485 medewerkers en 15 bezoekers, alsmede modal-splitgegevens uit het ODiN-onderzoek 2023 voor de gemeente Katwijk. Op basis daarvan wordt een parkeerbehoefte van 223 parkeerplaatsen berekend, waarna wordt geadviseerd 250 parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren.

- Naar de mening van ondergetekenden wordt echter onvoldoende gemotiveerd waarom deze uitgangspunten representatief zijn voor de maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten planologisch en feitelijk mogelijk maken.
- Daarbij achten ondergetekenden van belang dat het parkeeronderzoek tevens vermeldt dat een mobiliteitsplan eerst zal worden opgesteld wanneer de realisatie van het project

zich in de afrondende fase bevindt. Daarnaast wordt aangegeven dat, indien de beschikbare parkeercapaciteit in de toekomst ontoereikend blijkt, aanvullende mobiliteitsmaatregelen zullen worden getroffen, zoals een shuttledienst, een carpoolapp en uitbreiding van de fietsparkeercapaciteit.

- Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:
- waarom de gehanteerde uitgangspunten representatief zijn voor de maximale bedrijfssituatie;
- in hoeverre rekening is gehouden met toekomstige wijzigingen in de bedrijfsvoering, personeelsomvang, bezoekersaantallen en logistieke activiteiten;
- op welke wijze piekbelastingen en afwijkende bedrijfssituaties zijn beoordeeld;
- op welke wijze de logistieke afwikkeling van vrachtverkeer, laden en lossen en intern transport is betrokken bij de beoordeling;
- waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat 250 parkeerplaatsen toereikend zijn, terwijl een deel van de mobiliteitsmaatregelen en eventuele aanvullende maatregelen eerst in een later stadium wordt uitgewerkt of zo nodig wordt ingezet.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- op welke wijze is beoordeeld dat de parkeer- en logistieke behoefte ook onder de representatieve maximale bedrijfssituatie volledig op eigen terrein kan worden opgevangen;
- welke gevolgen zijn onderzocht indien de feitelijke parkeer- of logistieke behoefte groter blijkt te zijn dan waarvan in de maatwerkberekening is uitgegaan;
- op welke wijze is gewaarborgd dat de omliggende openbare ruimte en infrastructuur niet onevenredig worden belast indien de parkeer- of logistieke capaciteit in de praktijk ontoereikend blijkt.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de parkeer- en logistieke beoordeling is gebaseerd op een representatieve maximale bedrijfssituatie en dat de gevolgen voor de fysieke leefomgeving in zoverre volledig en zorgvuldig zijn onderzocht.

- evenementen of calamiteiten;
- hoe vrachtverkeer op eigen terrein wordt afgewikkeld;
- hoe wordt voorkomen dat omliggende wegen worden belast.

Daarnaast verzoeken ondergetekenden inzichtelijk te maken of de representatieve maximale bedrijfssituatie van de voorgenomen inrichting aanleiding kan geven tot een grotere parkeer- en logistieke behoefte dan waarvan in de huidige beoordeling is uitgegaan.

32. Natuur en Natura 2000

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom de uitgevoerde natuurrechtelijke beoordelingen voldoende zekerheid bieden dat de voorgenomen ontwikkeling geen aantasting veroorzaakt van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat voor de voorgenomen ontwikkeling een stikstofonderzoek en een passende beoordeling zijn opgesteld. In deze passende beoordeling worden de betrokken Natura 2000-gebieden, de relevante habitattypen, de instandhoudingsdoelstellingen en de ecologische gevolgen van de berekende stikstofdepositie beoordeeld. Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Naar de mening van ondergetekenden rust de natuurrechtelijke aanvaardbaarheid van het project daarmee in belangrijke mate op de uitgangspunten, aannames en ecologische beoordelingen die in de passende beoordeling zijn gehanteerd.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- waarom de gehanteerde uitgangspunten en aannames voldoende zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet worden aangetast;
- op welke wijze de ecologische beoordeling is betrokken bij de integrale ruimtelijke belangenafweging;
- hoe de conclusies van de passende beoordeling zich verhouden tot de overige milieuonderzoeken die aan het ontwerpbesluit ten grondslag liggen;
- op welke wijze eventuele onzekerheden of toekomstige wijzigingen in de bedrijfsvoering zijn betrokken bij de beoordeling van de natuurgevolgen.

Voor zover voor onderdelen van de voorgenomen ontwikkeling nog nadere natuurrechtelijke toestemmingen, vergunningen of beoordelingen noodzakelijk zijn, verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten welke onderdelen reeds in deze BOPA-procedure zijn beoordeeld, welke onderdelen nog volgen en waarom de beschikbare informatie desondanks voldoende wordt geacht om reeds nu te kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van natuur uitvoerbaar en ruimtelijk aanvaardbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de conclusies van de natuurrechtelijke beoordelingen met de vereiste mate van zekerheid kunnen worden gedragen en dat deze een toereikende grondslag vormen voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

33. Beschermde soorten

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat ten tijde van de besluitvorming met voldoende zekerheid kon worden vastgesteld dat de voorgenomen ontwikkeling verenigbaar is met de regels inzake soortenbescherming.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat door Sweco een ecologische quickscan is uitgevoerd. Uit dezelfde stukken volgt echter tevens dat de voorgenomen ontwikkeling, gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden, **mogelijk gevolgen heeft voor beschermde dier- en plantensoorten** en dat **nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is**. Daarbij wordt uitdrukkelijk vermeld dat dit nadere onderzoek **ten tijde van het opstellen van de rapportages nog werd uitgevoerd**.

Voorts wordt in de GOFLO en de MER-aanmeldnotitie vermeld dat, indien uit dit onderzoek blijkt dat daadwerkelijk beschermde soorten aanwezig zijn, **een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit zal worden aangevraagd**. Tevens wordt reeds vooruitgelopen op de mogelijke toepassing van artikel 8.74k van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor soorten die onder de Habitatrichtlijn vallen, zoals vleermuizen.

Naar de mening van ondergetekenden volgt hieruit dat de beoordeling van de soortenbescherming ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet volledig was afgerond.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welke soortgerichte onderzoeken ten tijde van het ontwerpbesluit reeds waren afgerond;
- welke beschermde soorten uiteindelijk binnen het plangebied en de directe omgeving zijn vastgesteld;
- welke gevolgen de voorgenomen ontwikkeling heeft voor deze soorten gedurende de bouw- en gebruiksfase;
- welke mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn;
- op welke wijze deze maatregelen juridisch worden geborgd;
- waarom reeds nu kan worden geconcludeerd dat de staat van instandhouding van beschermde soorten niet zal worden aangetast.

Voorts verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke onderdelen van het nader ecologisch onderzoek ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet waren afgerond;
- welke conclusies uiteindelijk uit deze onderzoeken zijn getrokken;
- of voor de voorgenomen ontwikkeling een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk is en, zo ja, op welke wijze de uitkomsten daarvan zijn betrokken bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling;
- waarom het college, ondanks het nog lopende soortgerichte onderzoek en de mogelijkheid dat nog een afzonderlijke flora- en fauna-activiteit moet worden vergund, reeds nu heeft kunnen concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat ten tijde van de besluitvorming met de vereiste zorgvuldigheid is vastgesteld dat aan de regels inzake soortenbescherming kan worden voldaan en dat de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling uit dit oogpunt voldoende is verzekerd.

34. Landschap en ruimtelijke kwaliteit

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de voorgenomen ontwikkeling uit het oogpunt van landschap en ruimtelijke kwaliteit aanvaardbaar is.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat de initiatiefnemer en het bevoegd gezag groot belang toekennen aan een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit. Zo wordt onder meer gesteld dat de projectlocatie de mogelijkheid biedt "een hoogwaardige en toekomstbestendige werkomgeving te ontwikkelen binnen een groen ingerichte omgeving, waarbij nadrukkelijk aandacht bestaat voor landschappelijke inpassing, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en gezondheid". Tevens wordt vermeld dat bij de verdere planuitwerking nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing van de fabriek in relatie tot de omgeving.

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit deze algemene uitgangspunten echter nog niet zonder meer dat de gekozen inrichting, bouwmassa en situering daadwerkelijk leiden tot een aanvaardbare ruimtelijke kwaliteit.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- waarom voor de gekozen bouwhoogte, bouwmassa en situering van de bebouwing is gekozen;
- op welke wijze de omvang van de fabriek zich verhoudt tot de bestaande landschappelijke structuur van Valkenburg en de omgeving van het Valkenburgse Meer;
- welke gevolgen de ontwikkeling heeft voor de landschappelijke openheid, zichtlijnen en de overgang tussen stedelijk en landelijk gebied;
- welke gevolgen bestaan voor de recreatieve beleving van het gebied en de ruimtelijke identiteit van Valkenburg;
- op welke wijze de landschappelijke inpassing en groenstructuren deze effecten daadwerkelijk beperken of compenseren.

Voorts blijkt uit de beschikbare stukken dat onderdelen van de inrichting nog nader worden uitgewerkt. Zo vermeldt het rapport *Basis of Design Waterinfra* dat "**de exacte inrichting en uitstraling van het parkeerterrein nog in ontwikkeling**" is en dat daarbij nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de landschappelijke inpassing. Tevens wordt vermeld dat nog niet bekend is welke verhardingsmaterialen zullen worden toegepast en dat wandelpaden waarschijnlijk een natuurlijke uitstraling zullen krijgen.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke visualisaties, zichtstudies of landschappelijke analyses aan het ontwerpbesluit ten grondslag liggen;
- op welke wijze de effecten gedurende alle seizoenen, waaronder de winterperiode wanneer beplanting een beperkter afschermend effect heeft, zijn beoordeeld;
- welke alternatieven voor bouwmassa, bouwhoogte en situering zijn onderzocht en waarom daarvoor niet is gekozen;

- op welke wijze de ontwikkeling zich verhoudt tot de gemeentelijke en provinciale ambities ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke kwaliteit en zorgvuldig ruimtegebruik.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de gekozen stedenbouwkundige opzet en landschappelijke inpassing de ruimtelijke gevolgen van een farmaceutische productiefaciliteit van deze omvang op zorgvuldige wijze kunnen opvangen en dat de ontwikkeling uit het oogpunt van landschap en ruimtelijke kwaliteit aanvaardbaar is.

35. Cultuurhistorie en de Neder-Germaanse Limes

Ondergetekenden onderschrijven het grote belang van de bescherming van de cultuurhistorische en archeologische waarden binnen en rondom het plangebied, in het bijzonder de waarden die samenhangen met het UNESCO Werelderfgoed **Neder-Germaanse Limes**.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat de projectlocatie deels is gelegen binnen de bufferzone van het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes. In de Heritage Impact Assessment (HIA) wordt toegelicht dat een bufferzone niet uitsluitend dient ter bescherming van bekende archeologische resten, maar tevens van gebieden **"waar wel archeologische structuren te verwachten zijn, maar deze nog onvoldoende zijn aangetoond"**. Daarnaast heeft de bufferzone tot doel de landschappelijke context en de belevingswaarde van het werelderfgoed te beschermen.

Voorts blijkt uit de GOFLO dat de projectlocatie is gelegen binnen een **"Neder-Germaanse Limes verwachtingszone"**. Daarbij wordt vermeld dat de archeologische waarden binnen deze zone dienen te worden beschermd en dat voor bodemverstoringen groter dan 100 m² en dieper dan 30 cm archeologisch onderzoek moet plaatsvinden, waarna overeenkomstig de resultaten daarvan dient te worden gehandeld.

Tegelijkertijd blijkt uit de MER-aanmeldnotitie dat het cultuurhistorische en archeologische beoordelingsproces ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet volledig was afgerond. Zo wordt vermeld:

"Voor ontwikkelingen in UNESCO-zones is een Heritage Impact Assessment (HIA) noodzakelijk."

Voorts wordt expliciet aangegeven:

"Het archeologisch proces en dat van het opstellen van een HIA en afstemming daarvan met UNESCO verlopen dus parallel aan elkaar."

Daarnaast wordt vermeld dat een scopingdocument wordt opgesteld, dat de HIA na vaststelling van het Transformatiekader verder wordt uitgewerkt en dat tevens een archeologische onderzoeksagenda wordt ontwikkeld voor het vervolg van het archeologische proces.

Naar de mening van ondergetekenden volgt hieruit dat de beoordeling van de gevolgen voor het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes en de cultuurhistorische waarden ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet volledig was afgerond.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- waarom de beschikbare archeologische en cultuurhistorische onderzoeken reeds een toereikende grondslag vormen voor de ruimtelijke besluitvorming;
- op welke wijze de resultaten van de Heritage Impact Assessment daadwerkelijk zijn betrokken bij de besluitvorming;
- welke gevolgen de voorgenomen ontwikkeling heeft voor de uitzonderlijke universele waarde (*Outstanding Universal Value*), de integriteit en de belevingswaarde van het UNESCO Werelderfgoed;
- op welke wijze de nog op te stellen archeologische onderzoeksagenda en eventuele vervolgonderzoeken bij de uiteindelijke beoordeling zijn betrokken;
- welke beschermende, mitigerende of compenserende maatregelen juridisch bindend zijn vastgelegd om aantasting van cultuurhistorische waarden te voorkomen.

Voorts verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke onderdelen van het archeologisch onderzoek en de Heritage Impact Assessment ten tijde van het ontwerpbesluit reeds waren afgerond;
- welke onderzoeken en afstemming met UNESCO op dat moment nog moesten plaatsvinden;
- welke betekenis de definitieve Heritage Impact Assessment heeft voor de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling;
- waarom, ondanks het nog lopende archeologische proces en de verdere uitwerking van de Heritage Impact Assessment, reeds nu kon worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling verenigbaar is met de bescherming van de cultuurhistorische waarden van de Neder-Germaanse Limes.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de gevolgen voor de cultuurhistorische en archeologische waarden, waaronder het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, ten tijde van de besluitvorming met de vereiste zorgvuldigheid zijn beoordeeld en dat reeds voldoende zekerheid bestond dat deze waarden duurzaam kunnen worden beschermd.

36. Klimaatadaptatie

Bij ruimtelijke besluitvorming dient rekening te worden gehouden met de gevolgen van klimaatverandering en de noodzaak om ontwikkelingen klimaatbestendig en waterrobuust in te richten.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat klimaatadaptatie een belangrijk uitgangspunt vormt voor de voorgenomen ontwikkeling. Zo verwijst de GOFLO naar de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), waarin als beleidsdoel is opgenomen dat:

"Nederland is in 2050 klimaatbestendig en water robuust. Bij (her)ontwikkelingen wordt voorkomen dat het risico op schade en slachtoffers door overstromingen of extreem weer toeneemt, voor zover dat redelijkerwijs haalbaar is."

Daarnaast wordt verwezen naar artikel 7.41a van de Omgevingsverordening Zuid-Holland, waarin is opgenomen dat:

"bij ontwikkelingen expliciet rekening dient te worden gehouden met de gevolgen van wateroverlast door overvloedige neerslag, overstroming, hitte, droogte en de effecten van de gevolgen op het risico van bodemdaling."

Voorts blijkt uit de GOFLO dat de gemeente Katwijk bij ruimtelijke ontwikkelingen aandacht vraagt voor onder meer **"duurzaamheid, energieneutraal, klimaatbestendig, natuurinclusief en circulariteit"** en daarbij verwijst naar de eisen voor klimaatadaptief bouwen en het normenkader van het Convenant Klimaatadaptief Bouwen.

Ook in de *Weging van het Waterbelang* wordt verwezen naar het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, de kamerbrief *Water en Bodem Sturend*, de **Landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving**, de provinciale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2025-2027 en de Klimaatadaptatiestrategie & Uitvoeringsagenda Katwijk 2021-2026 als relevante beoordelingskaders voor deze ontwikkeling.

Ondergetekenden constateren dat deze beleidskaders uitvoerig worden beschreven. Naar hun mening maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk **op welke wijze** deze uitgangspunten daadwerkelijk zijn vertaald naar de concrete inrichting en het functioneren van deze grootschalige farmaceutische productiefaciliteit.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke wijze de inrichting bestand is tegen extreme neerslag en wateroverlast;
- hoe langdurige droogte, hitte en de gevolgen van klimaatverandering gedurende de levensduur van de fabriek zijn betrokken bij het ontwerp;
- welke concrete klimaatadaptieve maatregelen onderdeel uitmaken van de vergunde ontwikkeling;
- op welke wijze de uitgangspunten van de Landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving en het Convenant Klimaatadaptief Bouwen daadwerkelijk zijn toegepast;
- op welke wijze deze maatregelen juridisch zijn geborgd, zodat zij ook daadwerkelijk worden gerealiseerd en in stand blijven.

Voorts verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- of bij de beoordeling gebruik is gemaakt van de meest actuele klimaatscenario's van het KNMI en, zo ja, op welke wijze deze zijn betrokken bij de ruimtelijke afweging;
- welke gevolgen toekomstige klimaatscenario's kunnen hebben voor de waterhuishouding, de bedrijfsvoering, de externe veiligheid en de continuïteit van de inrichting;
- waarom het college van oordeel is dat de voorgenomen ontwikkeling gedurende de volledige gebruiksduur klimaatbestendig en waterrobuust is en daarmee voldoet aan de hiervoor geldende nationale, provinciale en gemeentelijke beleidskaders.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de voorgenomen ontwikkeling daadwerkelijk voldoet aan de eisen die vanuit het geldende beleid worden gesteld aan klimaatadaptief bouwen en een klimaatbestendige inrichting van de fysieke leefomgeving.

37. Duurzaamheid, energievoorziening en toekomstige energie-infrastructuur

Ondergetekenden erkennen dat in de beschikbare stukken veel aandacht wordt besteed aan duurzaamheid, energiebesparing en toekomstbestendige energievoorzieningen. Naar hun mening motiveert het ontwerpbesluit echter onvoldoende dat de voorgenomen ontwikkeling daadwerkelijk voldoet aan de aangekondigde duurzaamheidsambities en dat deze prestaties juridisch zijn geborgd.

Uit de GOFLO blijkt dat de voorgenomen fabriek **na volledige ingebruikname een elektriciteitsvermogen van ongeveer 8,5 MW zal vragen**. Bron: pagina 182 van 260611_Goflo_Lilly_Valkenburg_def3_(11_juni_2026)_(Geanonimiseerd). Ondergetekenden achten een dergelijke elektriciteitsvraag bijzonder zorgwekkend, mede gelet op de bestaande netcongestie in vrijwel de gehele provincie Zuid-Holland. Tegelijkertijd wordt in de GOFLO vastgesteld dat de benodigde netaansluiting ten tijde van het ontwerpbesluit nog niet beschikbaar was en dat Eli Lilly voor de definitieve elektriciteitsvoorziening afhankelijk is van uitbreiding van het elektriciteitsnet. Gedurende deze periode zal gebruik worden gemaakt van gasgestookte generatoren voor de elektriciteitsvoorziening. Ondergetekenden verzoeken het college daarom inzichtelijk te motiveren waarom desondanks reeds kan worden geconcludeerd dat de energievoorziening en daarmee de uitvoerbaarheid van het project voldoende zijn verzekerd.

Voorts blijkt uit de stukken dat voor het productieproces gebruik wordt gemaakt van drie stoomketels, waarvan er twee continu in bedrijf zijn (**8.760 uur per jaar**). Het **aardgasverbruik** tijdens de interim periode mag niet hoger zijn dan **9.188.875 m³ per jaar**. Bron: pagina 157 van 260611_Goflo_Lilly_Valkenburg_def3_(11_juni_2026)_(Geanonimiseerd). Wat is de **prognose** van het aardgasverbruik voor **2031, 2032 of latere jaren**.

In de GOFLO wordt voorts opgemerkt dat het gebruik van aardgas vanuit duurzaamheidsperspectief "**misschien wat tegenstrijdig**" voelt, maar dat hiervoor is gekozen vanwege de huidige beperkingen van het elektriciteitsnet. Tevens wordt vermeld dat Eli Lilly de ambitie heeft om "**in 2050 volledig emissieloos wereldwijd**" te opereren.

Ondergetekenden constateren dat deze duurzaamheidsambities en beleidsvoornemens uitvoerig worden beschreven. Naar hun mening maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk op welke wijze deze ambities zijn vertaald naar juridisch afdwingbare verplichtingen binnen de aangevraagde omgevingsvergunning.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welk maximale energieverbruik planologisch en vergunningstechnisch wordt toegestaan;
- welke maximale elektriciteitsvraag en piekbelasting planologisch zijn beoordeeld;
- welke duurzame energievoorzieningen daadwerkelijk onderdeel uitmaken van de vergunde inrichting;

- welke projectgebonden uitstoot van broeikasgassen samenhangt met het aanzienlijke aardgasverbruik gedurende de interim- en gebruiksfase;
- op welke wijze deze uitstoot is betrokken bij de ruimtelijke belangenafweging;
- welke duurzaamheidsmaatregelen en emissiereducties juridisch bindend zijn voorgeschreven en welke uitsluitend bestaan uit bedrijfsambities of toekomstvoornemens.

Daarnaast blijkt uit openbare informatie van de netbeheerder en uit de projectstukken dat sprake is van netcongestie en dat de benodigde transportcapaciteit nog niet volledig beschikbaar is. Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- of de energievoorziening van de inrichting gedurende de gehele gebruiksduur daadwerkelijk uitvoerbaar is;
- welke gevolgen de vestiging heeft voor de beschikbare regionale transportcapaciteit;
- welke gevolgen de tijdelijke inzet van gasgestookte generatoren heeft voor de duurzaamheid van de voorgenomen ontwikkeling;
- welke juridisch bindende waarborgen bestaan dat de tijdelijke fossiele energievoorziening daadwerkelijk wordt beëindigd zodra voldoende netcapaciteit beschikbaar komt.

Voorts constateren ondergetekenden dat Eli Lilly internationaal onderzoekt of kleine modulaire kernreactoren (Small Modular Reactors, SMR's) in de toekomst een rol kunnen spelen bij de energievoorziening van energie-intensieve productielocaties. Ondergetekenden stellen nadrukkelijk niet dat Eli Lilly voornemens is een SMR in Katwijk te realiseren. De internationale ontwikkelingen vormen voor ondergetekenden aanleiding om duidelijkheid te vragen over de wijze waarop de energievoorziening van de voorgenomen inrichting op langere termijn is voorzien en of daarvoor aanvullende ruimtelijke of energetische voorzieningen noodzakelijk kunnen zijn.

Per 1 juli 2026 is er specifiek voor gemeenten in de provincie Zuid-Holland een subsidieregeling opengesteld voor de haalbaarheid van een Small Modular Reactor (SMR). In andere provincies is er geen identieke subsidieregeling. Tegen deze achtergrond verzoeken ondergetekenden het bevoegd gezag duidelijkheid te verschaffen over de volgende vragen:

- Is de energievoorziening van de beoogde fabriek volledig onderzocht en juridisch geborgd?
- Is voor de vestiging voldoende transportcapaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar?
- Welke gevolgen heeft de vestiging voor de beschikbare netcapaciteit in de regio?
- Heeft de gemeente Katwijk het voornemen gebruik te maken van de subsidieregeling voor een haalbaarheidsonderzoek naar een Small Modular Reactor?
- Is onderzocht of de toekomstige energievoorziening van de vestiging op enigerlei wijze afhankelijk zou kunnen worden van een Small Modular Reactor of een vergelijkbare grootschalige energievoorziening?

- Indien dat niet het geval is, kan het bevoegd gezag bevestigen dat de aangevraagde omgevingsvergunning geen ruimte biedt voor een dergelijke ontwikkeling zonder een afzonderlijke ruimtelijke en milieurechtelijke beoordeling?

Gelet op de omvang van de elektriciteitsvraag en het aardgasverbruik is naar de mening van ondergetekenden onvoldoende gemotiveerd hoe dit zich verhoudt tot de nationale en provinciale klimaat- en energiedoelstellingen en de duurzame uitvoerbaarheid van het project.

Ondergetekenden verzoeken daarom inzichtelijk te maken welke duurzaamheidsmaatregelen als bindende voorschriften onderdeel uitmaken van de vergunning en welke maatregelen uitsluitend vrijwillig zijn.

38. Onduidelijkheid over de toekomstige ontwikkeling van de overige gronden binnen Zijlhoek-De Woerd

Kaart van het gebied bij het Valkenburgse Meer. Lilly zal zich vestigen op de plek met de rode markering.

Op bovenstaande door de gemeente gepubliceerde kaart is uitsluitend de locatie aangegeven waar Eli Lilly zich zal vestigen. Voor de overige gronden (zie cirkel in kaart op blz. 76) binnen Zijlhoek-De Woerd wordt echter niet inzichtelijk gemaakt welke concrete functies daar zijn voorzien, welke bestemming deze gronden zullen krijgen en op welke wijze deze ontwikkelingen zich verhouden tot de voorgenomen vestiging van Eli Lilly.

Hierdoor blijft onduidelijk:

- welke bestemming de overige gronden (zie cirkel in bovenstaande kaart) binnen Zijlhoek-De Woerd zullen krijgen;
- welke bedrijfsactiviteiten daar in de toekomst zijn voorzien;
- of deze gronden eveneens beschikbaar worden gehouden voor uitbreiding van bedrijvigheid;
- of uitbreiding van de activiteiten van Eli Lilly op deze gronden in de toekomst is uitgesloten;
- hoe de voorgenomen woningbouw, recreatie en overige functies zich ruimtelijk en milieukundig verhouden tot de aanwezigheid van een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit.

Deze onduidelijkheid is relevant voor de beoordeling van de aangevraagde omgevingsvergunning. De ruimtelijke inpassing van de fabriek kan immers niet los worden gezien van de toekomstige inrichting en het gebruik van de direct aangrenzende gronden. Zonder inzicht in de toekomstige ontwikkeling van het gehele gebied kan onvoldoende worden beoordeeld of de voorgenomen ontwikkeling past binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en of de belangen van toekomstige bewoners, recreanten en andere gebruikers voldoende zijn meegewogen..

Ondergetekenden verzoeken het bevoegd gezag daarom inzichtelijk te maken welke functies voor de overige gronden binnen Zijlhoek-De Woerd zijn voorzien, welke planologische uitgangspunten daarvoor gelden, of toekomstige uitbreiding van de activiteiten van Eli Lilly binnen het gebied mogelijk wordt gemaakt en op welke wijze deze toekomstige gebiedsontwikkeling is betrokken bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid en ruimtelijke aanvaardbaarheid van de aangevraagde omgevingsvergunning.

39. Toekomstige uitbreidingen en representatieve maximale bedrijfssituatie

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de ruimtelijke en milieutechnische beoordeling is gebaseerd op de representatieve maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten planologisch en vergunningstechnisch mogelijk maken.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling omvangrijk is en dat verschillende onderdelen van de inrichting en de bedrijfsvoering gefaseerd worden gerealiseerd of gedurende de verdere uitwerking nader worden ingevuld. Tevens blijkt uit diverse onderzoeken dat bij de milieubeoordelingen is uitgegaan van een representatieve bedrijfssituatie en specifieke uitgangspunten ten aanzien van productie, energievoorziening, logistiek en personeelsbezetting.

Naar de mening van ondergetekenden maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk dat deze uitgangspunten tevens de maximale planologische en vergunningstechnische mogelijkheden van de aangevraagde ontwikkeling omvatten.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welke maximale productiecapaciteit planologisch en vergunningstechnisch wordt toegestaan;
- welke maximale hoeveelheden grondstoffen, hulpstoffen en eindproducten binnen de aangevraagde inrichting mogelijk zijn;
- welke maximale bouw- en gebruiksmogelijkheden het ontwerpbesluit toestaat;
- in hoeverre toekomstige wijzigingen of uitbreidingen reeds zijn betrokken bij de uitgevoerde milieuonderzoeken;
- waarom de gehanteerde representatieve bedrijfssituatie tevens kan worden beschouwd als een representatieve maximale bedrijfssituatie.

Voorts verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- welke uitbreidingsmogelijkheden het ontwerpbesluit zonder nieuwe planologische besluitvorming nog mogelijk maakt;
- welke milieugevolgen daarbij maximaal kunnen optreden;
- op welke wijze is verzekerd dat toekomstige wijzigingen die kunnen leiden tot grotere milieugevolgen niet reeds binnen de huidige vergunningruimte passen zonder een nieuwe integrale ruimtelijke beoordeling.

Ondergetekenden achten dit van bijzonder belang, omdat een beoordeling die uitsluitend is gebaseerd op de eerste of voorziene bedrijfssituatie ertoe kan leiden dat de feitelijke belasting van de fysieke leefomgeving uiteindelijk groter blijkt te zijn dan waarop de huidige belangenafweging is gebaseerd.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de ruimtelijke beoordeling uitgaat van de representatieve maximale mogelijkheden die het ontwerpbesluit en de aangevraagde activiteiten mogelijk maken.

40. De Seveso-beoordeling is gebaseerd op de huidige uitgangspunten en dient bij toekomstige wijzigingen opnieuw te worden beoordeeld

Uit de overgelegde Seveso-analyses blijkt dat de aangevraagde inrichting is beoordeeld aan de hand van de Seveso III-richtlijn. Daarbij is onderzocht of de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen ertoe leiden dat de inrichting als een lage- of hogedrempel-Seveso-inrichting moet worden aangemerkt.

De rapporten maken echter eveneens duidelijk dat deze beoordeling is gebaseerd op de gegevens en uitgangspunten die ten tijde van de analyse beschikbaar waren.

Zo vermeldt Jacobs expliciet:

"The assessment is based on data and information supplied by Lilly, reflecting the best available data at the time of evaluation."

Daarnaast staat in de samenvatting:

"Using the operational assumptions provided by Lilly—such as batch frequencies, solvent recovery, maximum inventories, and multiproduct capacity—the cumulative lower-tier result was calculated as 0.8346."

De conclusie dat de inrichting niet onder de Seveso-richtlijn valt, is vervolgens uitdrukkelijk gekoppeld aan die uitgangspunten. Jacobs vermeldt namelijk:

"As the evaluation relies on currently supplied data, any future changes to materials, storage volumes, process conditions, or facility configuration should be reassessed to ensure ongoing compliance with Seveso III requirements."

Ook uit de beschrijving van de inrichting blijkt dat sprake is van een multiproduct-faciliteit die is ontworpen om een breed toekomstig productenportfolio te kunnen verwerken:

"...supporting a broad future product portfolio."

Daarnaast blijkt uit de afzonderlijke TAUW-notitie dat de indeling van ethanol met 5% methanol onder de Seveso-richtlijn afhankelijk is van de wijze waarop deze stof wordt opgeslagen en gebruikt. TAUW concludeert:

"A mixture of ethanol with 5% methanol is considered only in Seveso Hazard category P5c ... as long it is not stored or used under elevated temperature or pressure conditions."

In dezelfde notitie wordt toegelicht dat indien deze stof onder verhoogde temperatuur of druk wordt opgeslagen of toegepast, een andere Seveso-categorie en aanzienlijk lagere drempelwaarden kunnen gelden.

Naar de mening van ondergetekenden volgt uit de beschikbare Seveso-analyses dat de conclusie dat geen sprake is van een Seveso-inrichting is gebaseerd op de huidige ontwerpuitgangspunten, de huidige procesomstandigheden, de voorziene opslaghoeveelheden én de door Eli Lilly zelf aangeleverde gegevens en aannames. Uit de rapporten blijkt dat de berekende Seveso-score met ongeveer 0,80 tot 0,83 weliswaar onder de drempelwaarde van 1 blijft, maar daarmee relatief dicht bij de grens ligt waarbij een inrichting als Seveso-inrichting moet worden aangemerkt. De rapporten vermelden bovendien uitdrukkelijk dat de beoordeling is uitgevoerd op basis van de ten tijde van de analyse beschikbare gegevens en dat toekomstige wijzigingen in de aanwezige stoffen, opslaghoeveelheden, procesomstandigheden of de

configuratie van de inrichting aanleiding kunnen geven tot een hernieuwde Seveso-beoordeling. De rapporten erkennen zelf dat toekomstige wijzigingen in stoffen, opslaghoeveelheden, procescondities of de configuratie van de inrichting aanleiding kunnen geven tot een nieuwe Seveso-beoordeling. Dit geldt temeer nu de inrichting is ontworpen voor een multiproduct-omgeving met een breed toekomstig productenportfolio.

Ondergetekenden verzoeken het bevoegd gezag daarom inzichtelijk te maken:

- welke maximale hoeveelheden gevaarlijke stoffen per stofcategorie aan de vergunning ten grondslag liggen;
- welke maximale representatieve bedrijfssituatie bij de Seveso-beoordeling is gehanteerd;
- op welke wijze toekomstige wijzigingen in producten, productiecapaciteit, procescondities en opslaghoeveelheden opnieuw aan de Seveso-richtlijn zullen worden getoetst;
- en op welke wijze wordt geborgd dat bij toekomstige wijzigingen tijdig een nieuwe Seveso-beoordeling plaatsvindt voordat gewijzigde activiteiten worden uitgevoerd.

Gelet op de hiervoor aangehaalde passages verzoeken ondergetekenden het bevoegd gezag deze uitgangspunten en de daaraan verbonden beperkingen expliciet bij de besluitvorming te betrekken en expliciet te motiveren dat de aangevraagde activiteiten, ook uitgaande van de maximaal vergunde bedrijfsvoering, niet leiden tot een situatie waarin de inrichting de drempelwaarde van 1 als bedoeld in de Seveso III-richtlijn bereikt of overschrijdt en derhalve ook in die situatie niet als Seveso-inrichting behoeft te worden aangemerkt.

Bron van citaten

Jacobs, *Lilly Mondrian Concept Phase – SEVESO Analysis*, 21 januari 2026.

TAUW, *Eli Lilly – Ethanol-5% methanol Seveso threshold*, 27 november 2025

41. Uitvoerbaarheid van het project

Een omgevingsvergunning kan uitsluitend worden verleend indien ten tijde van de besluitvorming voldoende aannemelijk is dat de voorgenomen ontwikkeling juridisch, technisch, milieuhygiënisch en feitelijk uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat aan deze voorwaarde wordt voldaan.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat voor verschillende onderdelen van de voorgenomen ontwikkeling ten tijde van het ontwerpbesluit nog sprake is van nadere uitwerking, vervolgonderzoek, aanvullende besluitvorming of afzonderlijke vergunningprocedures. Zo blijkt uit de verschillende rapportages onder meer dat voor onderdelen van het project nog nadere ecologische onderzoeken plaatsvinden, dat voor beschermde soorten zo nodig een afzonderlijke flora- en fauna-activiteit zal worden aangevraagd, dat de Heritage Impact Assessment en de verdere archeologische beoordeling nog in ontwikkeling zijn en dat de energievoorziening mede afhankelijk is van toekomstige uitbreiding van de beschikbare elektriciteitscapaciteit. Daarnaast wordt op meerdere plaatsen vermeld dat onderdelen van de inrichting, de waterhuishouding en de bedrijfsvoering nog nader worden uitgewerkt.

Voorts volgt uit de beschikbare stukken dat nog onder meer relevant zijn:

- de verdere uitwerking van onderdelen van de milieutechnische inrichting;
- eventuele aanvullende vergunningprocedures voor specifieke activiteiten;
- de definitieve inrichting van onderdelen van het productieproces;
- de definitieve invulling van onderdelen van de energievoorziening;
- de verdere uitwerking van de afvalwaterzuivering en de lozingssituatie;
- de beoordeling van de gevolgen voor de drinkwatervoorziening;
- de beschikbaarheid van voldoende transportcapaciteit op het elektriciteitsnet;
- de verdere beoordeling van de gevolgen voor de Kaderrichtlijn Water;
- de uitvoering van nog lopende ecologische en archeologische trajecten;
- de verdere afstemming met bevoegde bestuursorganen en andere betrokken instanties.

Naar de mening van ondergetekenden volgt hieruit niet zonder meer dat de voorgenomen ontwikkeling reeds uitvoerbaar is. Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk waarom, ondanks deze nog lopende uitwerkingen en vervolgprocedures, reeds nu kan worden geconcludeerd dat de ontwikkeling daadwerkelijk overeenkomstig de aangevraagde functie kan worden gerealiseerd en geëxploiteerd.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welke nog benodigde vergunningen, toestemmingen en besluiten essentieel zijn voor de uitvoering van het project;
- welke risico's bestaan dat dergelijke toestemmingen niet, slechts gedeeltelijk of onder beperkende voorwaarden worden verleend;
- op welke wijze deze uitvoeringsrisico's zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag;
- waarom het college desondanks van oordeel is dat de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling voldoende aannemelijk is.

Daarbij wijzen ondergetekenden erop dat een eventuele weigering of beperking van één of meer nog benodigde vervolgv vergunningen ertoe kan leiden dat de gerealiseerde gebouwen niet overeenkomstig de beoogde bedrijfsvoering kunnen worden gebruikt of dat aanvullende voorzieningen noodzakelijk worden. Naar hun mening dient het bevoegd gezag daarom inzichtelijk te motiveren waarom dit risico de uitvoerbaarheid van het project niet in de weg staat.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de voorgenomen ontwikkeling ten tijde van de besluitvorming juridisch, technisch, milieuhygiënisch en feitelijk uitvoerbaar is.

42. Financiële uitvoerbaarheid

Uit de GOFLO blijkt dat de initiatiefnemer de ontwikkeling financieel uitvoerbaar acht. Daarbij wordt vermeld:

"Het project wordt door initiatiefnemer uitgevoerd. De kosten in verband met de realisatie zijn voor rekening van initiatiefnemer. Er is geen aanleiding om aan de economische haalbaarheid van het plan te twijfelen."

Daarnaast vermeldt de GOFLO dat tussen de gemeente Katwijk en de initiatiefnemer een overeenkomst zal worden gesloten waarin wordt overeengekomen dat eventuele planschade die voortvloeit uit de planologische ontwikkeling voor rekening van de initiatiefnemer komt.

Ondergetekenden constateren dat hiermee een motivering wordt gegeven voor de economische uitvoerbaarheid van het project. Naar hun mening maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk welke financiële gevolgen de voorgenomen ontwikkeling kan hebben voor de overheid en de fysieke leefomgeving.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welke publieke investeringen noodzakelijk zijn voor de realisatie van het project;
- welke infrastructurele voorzieningen of aanpassingen nog noodzakelijk zijn;
- welke kosten voor rekening van de gemeente Katwijk, de provincie, het waterschap of andere overheden komen;
- welke kosten volledig voor rekening van de initiatiefnemer blijven;
- op welke wijze is verzekerd dat eventuele aanvullende publieke voorzieningen niet alsnog ten laste van de overheid of de samenleving komen.

Voorts verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- of de financiële gevolgen van eventuele aanvullende infrastructurele maatregelen zijn beoordeeld;
- of de gevolgen van mogelijke aanpassingen aan de energie-, water- en afvalwaterinfrastructuur financieel zijn betrokken bij de uitvoerbaarheidsbeoordeling;
- op welke wijze eventuele toekomstige planschadeclaims worden afgewikkeld en of de beoogde overeenkomst daarvoor voldoende zekerheid biedt;
- of financiële zekerheden zijn overeengekomen voor eventuele beëindiging van de bedrijfsactiviteiten, sanering of herstel van de locatie, voor zover dergelijke verplichtingen in de toekomst aan de orde kunnen zijn.

Ondergetekenden zijn van mening dat een deugdelijke beoordeling van de financiële uitvoerbaarheid niet uitsluitend betrekking heeft op de vraag of de initiatiefnemer over voldoende financiële middelen beschikt, maar tevens inzicht behoort te geven in de vraag of de voorgenomen ontwikkeling kan leiden tot niet voorziene publieke investeringen of financiële risico's voor de overheid. Tegen die achtergrond achten zij de motivering van het ontwerpbesluit op dit punt onvoldoende.

43. Cumulatieve effecten

Ondergetekenden constateren dat voor verschillende milieuaspecten afzonderlijke beoordelingen van cumulatieve effecten zijn uitgevoerd. Zo bevat de passende beoordeling een afzonderlijk cumulatieonderzoek naar stikstofdepositie, is voor het aspect geluid aandacht besteed aan cumulatieve geluidbelasting en wordt in het BLVC-plan ingegaan op mogelijke cumulatieve hinder als gevolg van gelijktijdige infrastructurele werkzaamheden en andere ontwikkelingen in de omgeving.

Daarnaast blijkt uit de GOFLO dat de projectlocatie onderdeel uitmaakt van een bredere gebiedsontwikkeling rondom het Valkenburgse Meer, Zijlhoek-De Woerd en Valkenhorst, waarin wonen, werken, recreatie, mobiliteit, natuur en energie in onderlinge samenhang worden ontwikkeld.

Ondergetekenden zijn echter van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat deze afzonderlijke onderzoeken gezamenlijk leiden tot een integrale beoordeling van de totale gevolgen voor de fysieke leefomgeving, zoals de Omgevingswet beoogt.

Naar de mening van ondergetekenden dient niet uitsluitend te worden gekeken naar de milieugevolgen van de geneesmiddelenfabriek afzonderlijk, maar tevens naar de gezamenlijke effecten van onder meer:

- de gebiedsontwikkeling Valkenhorst;
- de verdere ontwikkeling van Zijlhoek-De Woerd;
- nieuwe infrastructuur;
- verkeer;
- bedrijvigheid;
- recreatie;
- de instandhouding en bescherming van het Valkenburgse Meer en de daarbij behorende natuur- en recreatiefuncties;
- klimaatadaptatie en energievoorziening;
- waterbeheer en de Kaderrichtlijn Water;
- stikstofdepositie;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- externe veiligheid.

De Omgevingswet gaat uit van een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Naar de mening van ondergetekenden brengt dit mee dat de verschillende milieuaspecten niet uitsluitend afzonderlijk worden beoordeeld, maar dat ook inzichtelijk wordt gemaakt wat de gezamenlijke belasting van de omgeving is wanneer alle relevante ontwikkelingen in samenhang worden beschouwd.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- welke cumulatieve onderzoeken zijn uitgevoerd;
- welke projecten en autonome ontwikkelingen daarbij zijn betrokken;
- welke toekomstige ontwikkelingen in de gebiedsontwikkeling zijn meegenomen;
- op welke wijze de resultaten van de afzonderlijke onderzoeken integraal zijn gewogen;
- welke onzekerheden daarbij nog bestaan en op welke wijze daarmee in de besluitvorming rekening is gehouden.

Voor zover de beschikbare stukken deze integrale afweging onvoldoende inzichtelijk maken, achten ondergetekenden het ontwerpbesluit in strijd met de op het bevoegd gezag rustende verplichting om de verschillende belangen binnen de fysieke leefomgeving in onderlinge samenhang te beoordelen en de besluitvorming deugdelijk te motiveren.

44. Toekomstige woonwijk Valkenhorst

Een bijzonder aandachtspunt vormt de toekomstige woonwijk Valkenhorst.

Uit de beschikbare stukken blijkt dat deze gebiedsontwikkeling op meerdere plaatsen bij de beoordeling is betrokken. Zo wordt in het onderzoek externe veiligheid gebruikgemaakt van populatiegegevens die zijn aangevuld aan de hand van de bestemmingsplannen Valkenhorst en 't Duyfrak en wordt geconcludeerd dat het groepsrisico vergelijkbaar blijft met de situatie voor Valkenhorst en 't Duyfrak.

Ook in de *Weging van het Waterbelang* vormt de toekomstige ontwikkeling van Valkenhorst een belangrijk uitgangspunt voor de uiteindelijke inrichting van het watersysteem. Daarbij wordt onder meer vermeld:

"Op termijn (beoogd binnen 5 à 10 jaar) wordt de westelijk gesitueerde nieuwbouwontwikkeling Valkenhorst gerealiseerd..."

Daarnaast blijkt uit dezelfde rapportage dat het toekomstige rioolgemaal **De Woerd** zowel de voorgenomen fabriek als de toekomstige woonwijk Valkenhorst zal bedienen.

Ondergetekenden constateren derhalve dat Valkenhorst in verschillende deelonderzoeken wordt betrokken. Naar hun mening maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk dat de gevolgen voor de toekomstige woonwijk integraal en in onderlinge samenhang zijn beoordeeld.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- op welke wijze de toekomstige bewoners van Valkenhorst in alle relevante onderzoeken zijn betrokken;
- welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor de toekomstige bevolkingsomvang;
- op welke wijze rekening is gehouden met toekomstige scholen, kinderopvang en andere maatschappelijke voorzieningen;
- op welke wijze de gevolgen voor recreatie en langzaam verkeer zijn beoordeeld;

- op welke wijze de gezamenlijke milieubelasting voor toekomstige bewoners is beoordeeld, waaronder geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, verkeer, water en natuur.

Juist omdat Valkenhorst een planologisch voorziene gebiedsontwikkeling betreft, zijn ondergetekenden van mening dat niet uitsluitend de huidige situatie, maar ook de toekomstige woon- en leefomgeving volledig bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling dient te worden betrokken.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- op welke wijze Valkenhorst in alle relevante onderzoeken is meegenomen;
- welke bevolkingsprognoses en gebruiksintensiteiten daarbij zijn gehanteerd;
- welke veiligheids- en gezondheidsaspecten specifiek voor de toekomstige woonwijk zijn beoordeeld;
- op welke wijze de cumulatieve milieubelasting voor toekomstige bewoners integraal is afgewogen;
- waarom het college van oordeel is dat de voorgenomen fabriek, gelet op de voorziene ontwikkeling van Valkenhorst, ook op langere termijn verenigbaar is met een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

45. Zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb)

Op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis te vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

Ondergetekenden erkennen dat ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling een groot aantal onderzoeken en rapportages is opgesteld. Uit de beschikbare stukken blijkt echter eveneens dat voor verschillende onderdelen van het project nog nadere uitwerkingen, vervolgonderzoeken, aanvullende besluitvorming of toekomstige vergunningprocedures zijn voorzien. Daarbij kan onder meer worden gewezen op de verdere uitwerking van onderdelen van de bedrijfsvoering, de energievoorziening, de waterhuishouding, de afvalwaterbehandeling, ecologische onderzoeken, archeologische onderzoeken en andere projectspecifieke uitwerkingen.

Naar de mening van ondergetekenden maakt het ontwerpbesluit onvoldoende inzichtelijk waarom, ondanks deze nog lopende uitwerkingen en onzekerheden, reeds kan worden geconcludeerd dat alle voor de besluitvorming relevante feiten en belangen voldoende zijn onderzocht.

Zoals uit deze zienswijze blijkt, bestaan naar de mening van ondergetekenden onder meer nog vragen over:

- de verdere uitwerking van onderdelen van de bedrijfsvoering;
- de definitieve inrichting van onderdelen van de installatie;
- de afvalwaterbehandeling en de uiteindelijke lozingssituatie;
- de verdere uitwerking van onderdelen van de energievoorziening;

- de uitvoerbaarheid van onderdelen van het project;
- de samenhang tussen de verschillende milieuonderzoeken;
- de beoordeling van de gevolgen voor de toekomstige gebiedsontwikkeling.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat het bevoegd gezag vóór het nemen van het besluit de nodige kennis heeft vergaard omtrent alle relevante feiten en de af te wegen belangen als bedoeld in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Voor zover het college van oordeel is dat de thans beschikbare informatie desondanks voldoende is om de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen, verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten waarom de nog voorziene uitwerkingen, vervolgonderzoeken en afzonderlijke besluitvorming niet afdoen aan de zorgvuldigheid van de voorbereiding van het ontwerpbesluit.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat is voldaan aan de in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht neergelegde verplichting om de nodige kennis te vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

46. Motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb)

Op grond van artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht dient een besluit te berusten op een deugdelijke en draagkrachtige motivering.

Ondergetekenden erkennen dat het ontwerpbesluit en de daaraan ten grondslag liggende onderzoeken een groot aantal milieuaspecten behandelen. Uit de beschikbare stukken blijkt echter eveneens dat voor verschillende onderdelen van de voorgenomen ontwikkeling nog nadere uitwerkingen, vervolgonderzoeken, aanvullende vergunningprocedures, monitoring of verdere afstemming zijn voorzien.

Naar de mening van ondergetekenden maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk waarom, ondanks deze nog voorziene uitwerkingen en vervolgprocedures, reeds nu kan worden geconcludeerd dat sprake is van een ruimtelijk aanvaardbare en uitvoerbare ontwikkeling.

Zoals uit deze zienswijze blijkt, wordt op verschillende onderdelen verwezen naar onder meer:

- nadere uitwerkingen;
- vervolgonderzoeken;
- aanvullende vergunningprocedures;
- monitoringsprogramma's;
- toekomstige afspraken en afstemming met bevoegde gezagen.

Ondergetekenden zijn van mening dat dergelijke toekomstige stappen op zichzelf niet ongebruikelijk zijn. Zij kunnen naar hun oordeel echter niet zonder nadere motivering dienen als grondslag voor de conclusie dat reeds ten tijde van het nemen van het besluit vaststaat dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan de toepasselijke eisen van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en een aanvaardbare fysieke leefomgeving.

Een verwijzing naar toekomstige besluitvorming, vervolgonderzoek of monitoring kan naar de mening van ondergetekenden een deugdelijke motivering niet vervangen, indien juist de uitkomsten daarvan van betekenis kunnen zijn voor de beoordeling van de huidige vergunningaanvraag.

Voor zover het college van oordeel is dat de thans beschikbare informatie desalniettemin voldoende is voor vergunningverlening, verzoeken ondergetekenden het college gemotiveerd uiteen te zetten:

- waarom de nog voorziene uitwerkingen en vervolgprocedures niet van invloed zijn op de huidige besluitvorming;
- op welke wijze de resultaten van toekomstige onderzoeken zijn betrokken bij de motivering van het ontwerpbesluit;
- waarom de beschikbare informatie reeds voldoende zekerheid biedt om te concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Ondergetekenden zijn daarom van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom reeds ten tijde van de besluitvorming kan worden geconcludeerd dat de aangevraagde omgevingsvergunning voldoet aan de eisen van artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht.

47. Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

De kern van de voorliggende besluitvorming is de vraag of de vestiging van een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit op deze locatie leidt tot een **evenwichtige toedeling van functies aan locaties**, zoals de Omgevingswet verlangt.

Ondergetekenden erkennen dat ten behoeve van de aanvraag een groot aantal onderzoeken en rapportages is opgesteld. Naar hun mening volgt uit de beschikbare stukken echter niet dat het college deugdelijk heeft gemotiveerd waarom juist deze locatie, gelet op alle betrokken ruimtelijke, milieuhygiënische, waterhuishoudkundige, natuur-, gezondheids- en veiligheidsbelangen in onderlinge samenhang, ruimtelijk aanvaardbaar wordt geacht voor een inrichting van deze omvang en aard.

Zoals uit deze zienswijze blijkt, bestaan naar de mening van ondergetekenden onder meer nog vragen over:

- de nabijheid van bestaande woningen;
- de toekomstige woonwijk Valkenhorst en de daarbij behorende maatschappelijke voorzieningen;
- het uitzonderlijk hoge drinkwaterverbruik;
- de uitvoerbaarheid van de drinkwater-, energie- en afvalwaterinfrastructuur;
- de afvalwaterbehandeling en de uiteindelijke lozingssituatie;
- de ligging nabij het Valkenburgse Meer, de Oude Rijn en andere oppervlaktewateren;
- de gevolgen voor de drinkwaterkwaliteit en de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water;
- de aanwezige natuur- en recreatiefuncties;

- de toepasselijke provinciale instructieregels en beschermingsregimes;
- de uitvoerbaarheid van de energievoorziening en de gevolgen van netcongestie;
- de omvang van het aardgasverbruik en de duurzaamheidsambities;
- de representatieve maximale bedrijfssituatie;
- de integrale beoordeling van de cumulatieve milieugevolgen;
- de juridische, technische en feitelijke uitvoerbaarheid van het project als geheel.

Ondergetekenden constateren dat deze aspecten in de beschikbare stukken grotendeels afzonderlijk zijn onderzocht. Naar hun oordeel maakt het ontwerpbesluit echter onvoldoende inzichtelijk **op welke wijze deze afzonderlijke onderzoeksresultaten uiteindelijk in onderlinge samenhang zijn gewogen** en waarom het college desondanks tot de conclusie komt dat de vestiging van deze grootschalige farmaceutische productiefaciliteit op deze specifieke locatie verenigbaar is met een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving.

Juist de combinatie van de omvang van de inrichting, de voorziene gebiedsontwikkeling Valkenhorst, de ligging nabij kwetsbare natuur- en watergebieden, het uitzonderlijk hoge verbruik van drinkwater en energie, de afhankelijkheid van nog lopende uitwerkingen en vervolgpcedures en de verschillende resterende onzekerheden maakt naar de mening van ondergetekenden een bijzonder zorgvuldige en integraal gemotiveerde belangenafweging noodzakelijk.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom gemotiveerd uiteen te zetten:

- op welke wijze alle betrokken ruimtelijke, milieuhygiënische, waterhuishoudkundige, natuur-, gezondheids-, veiligheids- en duurzaamheidsbelangen in onderlinge samenhang zijn afgewogen;
- waarom juist deze locatie, gelet op die integrale belangenafweging, ruimtelijk aanvaardbaar wordt geacht voor een grootschalige farmaceutische productiefaciliteit;
- welke alternatieve locaties of ruimtelijke oplossingen, voor zover daarvan sprake is, bij de besluitvorming zijn betrokken en op welke wijze deze zijn afgewogen;
- waarom het college van oordeel is dat de aangevraagde ontwikkeling leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in de Omgevingswet.

Gelet op het geheel van de in deze zienswijze aangevoerde feiten, omstandigheden en resterende onzekerheden zijn ondergetekenden van mening dat het ontwerpbesluit **onvoldoende motiveert** dat de vestiging van de voorgenomen geneesmiddelenfabriek op deze specifieke locatie leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

48. Conclusie

Ondergetekenden komen, gelet op het voorgaande, tot de conclusie dat het ontwerpbesluit naar hun mening niet voldoet aan de eisen die de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht stellen aan een zorgvuldige voorbereiding, een deugdelijke motivering en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Ondergetekenden erkennen dat ten behoeve van de aanvraag een groot aantal onderzoeken, rapportages en adviezen is opgesteld. Naar hun oordeel blijkt uit de beschikbare stukken echter niet dat daarmee reeds voldoende is gemotiveerd dat de voorgenomen ontwikkeling op deze locatie ruimtelijk aanvaardbaar en uitvoerbaar is.

Samengevat zijn ondergetekenden van mening dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert:

- dat de aanvraag in alle relevante opzichten voldoende concreet is uitgewerkt;
- dat de uitgangspunten van de bedrijfsvoering, de installaties en de representatieve maximale bedrijfssituatie voldoende vaststaan;
- dat de gevolgen voor waterkwaliteit, drinkwater, afvalwater, natuur, gezondheid en veiligheid integraal zijn beoordeeld;
- dat de gevolgen voor de toekomstige woonwijk Valkenhorst en de overige gebiedsontwikkelingen in voldoende mate zijn betrokken bij de besluitvorming;
- dat de energievoorziening, de netcongestie, het aanzienlijke aardgasverbruik en de duurzaamheidsambities leiden tot een duurzame en uitvoerbare ontwikkeling;
- dat de verschillende milieuonderzoeken en de cumulatieve effecten in onderlinge samenhang zijn afgewogen;
- dat de juridische, technische, milieuhygiënische en feitelijke uitvoerbaarheid van het project voldoende aannemelijk is;
- dat is voldaan aan de eisen van de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht;
- dat de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in de Omgevingswet.

Ondergetekenden zijn van mening dat het ontwerpbesluit op meerdere onderdelen steunt op nog voorziene uitwerkingen, vervolgonderzoeken, monitoring, aanvullende vergunningprocedures of toekomstige besluitvorming. Naar hun oordeel maakt het ontwerpbesluit onvoldoende inzichtelijk waarom deze nog resterende uitwerkingen en onzekerheden niet in de weg staan aan het reeds nu verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning.

Gelet op het geheel van de in deze zienswijze aangevoerde feiten, omstandigheden en argumenten zijn ondergetekenden van mening dat onvoldoende is gemotiveerd dat de noodzakelijke feitelijke en juridische grondslag aanwezig is om de gevraagde omgevingsvergunning in de huidige vorm te verlenen.

Het college kan naar de mening van ondergetekenden niet volstaan met het doorschuiven van essentiële onderdelen van de beoordeling naar toekomstige uitwerkingen, vervolgprocedures of vergunningen, indien juist de uitkomsten daarvan van betekenis kunnen zijn voor de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid en uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

49. Verzoek

Gelet op het vorenstaande verzoeken ondergetekenden het college **primair**:

1. de ingediende zienswijze volledig en integraal bij de besluitvorming te betrekken;
2. alle in deze zienswijze aangevoerde bezwaren, argumenten en gestelde vragen afzonderlijk, inhoudelijk en deugdelijk gemotiveerd te beantwoorden;
3. te concluderen dat op basis van de thans beschikbare stukken onvoldoende is aangetoond dat het project zorgvuldig is voorbereid, uitvoerbaar is en voldoet aan de toepasselijke wettelijke en beleidsmatige vereisten;
4. te concluderen dat onvoldoende is aangetoond dat de gevolgen voor water, natuur, gezondheid, externe veiligheid, drinkwatervoorziening, het stroomnetwerk, het Valkenburgse Meer, Valkenhorst en de fysieke leefomgeving aanvaardbaar zijn;
5. te concluderen dat onvoldoende is gemotiveerd dat de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in de Omgevingswet;
6. de ingediende zienswijze gegrond te verklaren, het ontwerpbesluit niet ongewijzigd over te nemen en de aangevraagde omgevingsvergunning voor de realisatie van de geneesmiddelenfabriek van Eli Lilly Nederland B.V. te weigeren.
7. voor zover voor het project een advies, instemming, verklaring van geen bedenkingen of een ander besluit van de gemeenteraad noodzakelijk is, de gemeenteraad voor te stellen daarmee niet in te stemmen dan wel een negatief advies uit te brengen.

Subsidiair, uitsluitend indien het college niet tot weigering van de aangevraagde omgevingsvergunning overgaat, verzoeken ondergetekenden:

8. geen definitief besluit te nemen voordat alle onderzoeken, vergunningen, technische uitwerkingen en beoordelingen die noodzakelijk zijn voor een volledige en zorgvuldige beoordeling van het project zijn afgerond;
9. de gevolgen voor water, natuur, gezondheid, externe veiligheid, drinkwatervoorziening, het stroomnetwerk, het Valkenburgse Meer, Valkenhorst en de fysieke leefomgeving integraal en in onderlinge samenhang opnieuw te beoordelen;
10. de juridische, technische, milieuhygiënische, financiële en feitelijke uitvoerbaarheid van het project opnieuw te beoordelen op basis van alle definitieve gegevens en de nog te nemen besluiten;
11. alle aanvullende onderzoeken, adviezen, berekeningen, vergunningen en uitwerkingen die aan het definitieve besluit ten grondslag worden gelegd gelijktijdig met het voorgenomen definitieve besluit ter inzage te leggen en belanghebbenden opnieuw een reële mogelijkheid te bieden daarop een zienswijze in te dienen;
12. expliciet, inzichtelijk en draagkrachtig te motiveren waarom, ondanks de in deze zienswijze aangevoerde bezwaren, de nog resterende onzekerheden en de voorziene vervolgpcedures, toch wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in de Omgevingswet;

13. aan een eventuele omgevingsvergunning alle noodzakelijke, concrete, objectief bepaalbare, toetsbare en handhaafbare voorschriften te verbinden die noodzakelijk zijn ter bescherming van de fysieke leefomgeving, de belangen van omwonenden en andere belanghebbenden en de naleving van de toepasselijke wettelijke voorschriften.
-

50. Slotopmerking

Ondergetekenden benadrukken dat deze zienswijze niet is gericht tegen farmaceutische innovatie, geneesmiddelenontwikkeling of de maatschappelijke betekenis daarvan als zodanig.

De bezwaren richten zich uitsluitend op de vraag of de vestiging van deze grootschalige geneesmiddelenfabriek op deze locatie, op basis van de thans beschikbare informatie, voldoet aan de eisen van de Omgevingswet, de Algemene wet bestuursrecht, de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), het Europese voorzorgsbeginsel en de overige toepasselijke wet- en regelgeving.

Ondergetekenden erkennen dat ten behoeve van de aanvraag een groot aantal onderzoeken, rapportages en adviezen is opgesteld. Naar hun mening blijkt uit de beschikbare stukken echter onvoldoende dat daarmee reeds deugdelijk is gemotiveerd dat de voorgenomen ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar, uitvoerbaar en verenigbaar is met een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Op verschillende onderdelen bestaan nog uitwerkingen, vervolgpcedures, aanvullende beoordelingen en resterende onzekerheden, terwijl naar de mening van ondergetekenden juist die aspecten van wezenlijk belang zijn voor een zorgvuldige besluitvorming.

Dit geldt in het bijzonder voor de gevolgen voor de waterkwaliteit, de drinkwatervoorziening, de natuur, de luchtkwaliteit, de bodem, de volksgezondheid, de externe veiligheid, de stikstofbelasting, het uitzonderlijk hoge drinkwaterverbruik, het aanzienlijke energie- en aardgasverbruik, de belasting van het elektriciteitsnet, de lozing van farmaceutische stoffen en andere microverontreinigingen, de cumulatieve milieugevolgen en de bescherming van het Valkenburgse Meer en de toekomstige woonomgeving van Valkenhorst.

Ondergetekenden zijn daarnaast van mening dat onvoldoende inzichtelijk is gemaakt welke publieke investeringen noodzakelijk zijn om het project mogelijk te maken en welke financiële gevolgen en risico's uiteindelijk voor rekening van de gemeente, andere overheden en daarmee indirect voor de inwoners kunnen komen.

Juist vanwege de omvang van het project, de mogelijk langdurige en moeilijk omkeerbare gevolgen voor de fysieke leefomgeving en de nabijheid van bestaande en toekomstige woongebieden dient naar het oordeel van ondergetekenden een bijzonder hoge mate van zorgvuldigheid te worden betracht. Voor zover nog relevante wetenschappelijke of feitelijke onzekerheden bestaan over de gevolgen van het project, brengt het voorzorgsbeginsel naar de mening van ondergetekenden mee dat daarmee bij de besluitvorming terughoudendheid dient te worden betracht.

Ondergetekenden verzoeken het college daarom met nadruk alle in deze zienswijze aangevoerde bezwaren, argumenten, feiten en juridische gronden, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang, volledig en kenbaar bij de definitieve besluitvorming te betrekken en daarop in het definitieve besluit afzonderlijk, deugdelijk en draagkrachtig gemotiveerd te reageren.

Gelet op het geheel van de in deze zienswijze aangevoerde feiten, omstandigheden en juridische gronden zijn ondergetekenden van mening dat het ontwerpbesluit in de huidige vorm onvoldoende is gemotiveerd en daarom niet ongewijzigd kan worden gehandhaafd. Zij verzoeken het college de aangevraagde omgevingsvergunning te weigeren. Indien het college desondanks voornemens is de vergunning te verlenen, verzoeken ondergetekenden eerst alle voor de besluitvorming essentiële onderzoeken, beoordelingen, vergunningen en uitwerkingen af te ronden dan wel deugdelijk te motiveren waarom deze niet noodzakelijk zijn, en belanghebbenden vervolgens opnieuw in de gelegenheid te stellen daarop een zienswijze naar voren te brengen.

Aldus opgesteld te Valkenburg ZH, 29 juli 2026

Ondergetekenden:

De namen, adressen en handtekeningen van de indieners zijn opgenomen op de bij deze zienswijze behorende en daarvan integraal deel uitmakende handtekeningenlijst.

Met hun ondertekening maken de ondergetekenden deze zienswijze ieder voor zich en gezamenlijk tot de hunne. Iedere ondertekenaar treedt daarbij, voor zover hij of zij als belanghebbende kan worden aangemerkt, in beginsel op als afzonderlijke indiener van deze zienswijze en behoudt zijn of haar eigen procespositie en de daaraan verbonden processuele rechten in eventuele bezwaar-, beroep- en hoge beroepsprocedures.

Formeel voorbehoud wegens lopende Woo-procedure

Ondergetekende merkt op dat deze zienswijze is opgesteld op basis van de thans openbaar gemaakte en beschikbare informatie. Ten aanzien van het voorgenomen besluit loopt momenteel een verzoek op grond van de Wet open overheid (Woo). De gevraagde documenten zijn mogelijk van belang voor de beoordeling van het ontwerpbesluit en zijn op het moment van indiening van deze zienswijze nog niet openbaar beschikbaar. Ondergetekende behoudt zich daarom, met een beroep op het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) en het beginsel van fair play, uitdrukkelijk het recht voor deze zienswijze na openbaarmaking van de Woo-documenten aan te vullen, te wijzigen of nader te onderbouwen. Tevens wordt verzocht daarvoor een redelijke termijn te bieden alvorens een definitief besluit wordt genomen.

Correspondentie

Ondergetekenden wijzen onderstaande persoon aan als woordvoerder en verzoeken het college alle correspondentie met betrekking tot deze zienswijze aan hem/haar te richten.

Woordvoerder

Naam.....

Adres.....

Postcode en woonplaats.....

Telefoonnummer

E-mailadres.....

Handtekening.....